

21
'70

FLACĂRA

ANUL XIX
NR. 761
3 MAI 1970

An aerial photograph of a village with several buildings. A large fire is burning on the roof of one of the buildings, with a thick plume of white smoke rising into the sky. The roofs are made of dark, corrugated material. The surrounding area appears to be a mix of buildings and open ground.

**SOLIDARITATE, CURAJ, HOTĂRÎRE:
ȚARA ÎNTREAGĂ DEPĂȘEȘTE DRA-
MELE ȘI PIERDERILE.
TOATE FORȚELE PENTRU RELUA-
REA RITMULUI NORMAL AL VIETII
NOASTRE DE CONSTRUCTORII!**

UN EFORT COLOSAL ȘI EROIC PENTRU SALVAREA OAMENILOR ȘI BUNURILOR

țara, ca un singur om...

...s-a ridicat împotriva urgiei dezlănțuite de stihiiile oarbe ale naturii, de mugetul sinistru al puhoaielor prăvălite neîndurător asupra satelor, comunelor, orașelor, asupra vieților omenesci, anulând într-o clipă eforturi de ani și uneri de-o viață, de ani lungi și nu întotdeauna ușori, ani de muncă încordată, de risipă de energie și inteligență, ani de economii severe în fabrici, dar nu numai în fabrici...

Și au venit apele...

Și au măturat totul în calea lor.

Pe micul ecran al televizorului defilează imagini atât de fantastice încât aproape nu-ți vine să crezi că sînt aievea, că nu sînt cumva produsul fanteziei.

Dar sînt adevărate. Îngrozitor de adevărate. Fabrici și uzine, ateliere, mari suprafețe de terenuri agricole, necuprinse cu vederea nici din înălțimea avionului, bunuri materiale, agoniseala de o viață a omului au fost distruse sau deteriorate din cauza inundațiilor.

Au murit oameni.

Au rămas copii fără părinți.

Au rămas părinți fără copii, ridicînd neputincioși pumnii strînși spre cerul dușmănos.

Oameni tineri au albit într-o singură noapte.

Dar ingenuncherea a fost de-o clipă, de-o singură clipă, atât cît a durat surpriza, și mai puțin poate.

Pentru că în clipa următoare țara s-a ridicat ca un singur om, întregul nostru popor manifestîndu-și în chip impresionant puternica unitate de voință, adîncă solidaritate umană, tovarășească.

Îmbărbătați de prezența secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în județele calamitate, în mijlocul populației sinistrate, răspunzînd chemării conducerii partidului și statului, urmînd planurile operative elaborate cu calm, competență și răspundere, întregul nostru popor s-a angajat într-o muncă fermă, energetică, cu adevărat eroică, pentru a pune stavilă în calea apelor, a diminua pagubele, a pune la adăpost viețile oamenilor, a salva avutul obștesc și al cetățenilor, pentru a înlătura avariile.

În toate locurile pe unde au trecut puhoaietele de apă, viiturile (nu vom uita multă vreme cuvîntul acesta), viața trebuie să-și reia cît mai grabnic cursul normal. Este primul gînd al fiecăruia, însoțit imediat de gestul firesc al muncii, al efortului organizat pentru îndeplinirea planurilor de măsuri stabilite de organele de partid și de stat, a priorităților, prima și cea mai importantă după retragerea apelor fiind repararea drumurilor, căilor de acces și, paralel, repunerea în funcțiune a capacităților de producție.

Este o bătălie dură, surdă, aprigă, nu rareori dusă pe viață și pe moarte, o bătălie însoțită de gesturi umane, a căror semnificație și profunzime abia mai tîrziu le înțelegem, o bătălie în care, alături și împreună cu comuniștii, locul de primă linie l-a ocupat armata, brații noștri soldați, subofițeri și ofițeri care zile și nopți, nedormiți, au

înfrentat apele pentru a salva vieți omenesci, bunuri materiale, au improvizat diguri pentru a preîntîmpina noi tragedii. Către ei, un gînd de mulțumire îndreaptă astăzi întreaga țară. Către ei și către toți muncitorii, țărani, intelectualii, români, maghiari, germani și de alte naționalități, care au participat cu bărbăție la lupta cu stihiiile naturii, către unitățile gărzilor patriotice și formațiunile de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei, către toți cei care au făcut din eforturile lor neobosite o stavilă vie în calea apelor.

Și apele continuă să vină.

Dezastrul nu a fost încheiat.

Nenorocirile nu s-au sfîrșit.

Pierderile nu au fost calculate, victimele nu au fost numărate.

Dar mai puternică decît toate urgiile s-a dovedit dirzenia poporului, hotărîrea sa fermă, izvorită din profunda încredere în partid, în conducerea sa, de a reface totul, de a recupera totul. Și cît de grăitor se reflectă aceasta în supremul gest al fiecăruia de a-și dubla eforturile și a obține astfel o dublă eficacitate a muncii sale.

Trebuie să mergem înainte. Nimeni nu ne poate opri din acest mers. Există o conștiință unanimă, concret manifestată, că pentru aceasta planul pe anul în curs trebuie îndeplinit, oricît de mari sînt eforturile care ni se cer.

Și ele sînt foarte mari.

Și oamenii de la orașe și sate, tineri și vîrstnici, bărbați și femei, sînt conștienți de eforturile care li se cer și hotărîți să le facă. Este, aceasta, expresia înaltei conștiințe socialiste a poporului nostru, manifestarea hotărîrii sale de a menține constant, în ciuda oricăror greutăți, ritmul construcției noastre socialiste.

Cînd scriu aceste rînduri am în față ziarele cotidiene. Pagini întregi consemnează în știri lapidare fapte cu adevărat eroice, gesturi care nu-și pot avea izvorul decît în înaltul spirit umanitar al poporului nostru, în profunda și sincera sa solidaritate cu cei loviți de calamitate. În comunicatul asupra ședinței Biroului Executiv al Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste se dă «o înaltă apreciere amplei inițiative de masă, pornită în ultimele zile din fabrici și uzine, de pe șantiere de construcții, întreprinderi agricole de stat și cooperative agricole de producție, din instituții, organizații de masă și obștești, de a sprijini prin muncă și donații județele calamitate, populația sinistrată, vîzînd în aceasta o expresie a profunde solidarități socialiste a oamenilor muncii, a coeziunii moral-politice a întregului nostru popor».

Pentru că țara s-a ridicat ca un singur om.

Ca un om conștient.

Ca un om puternic.

Ca un om dirz.

S-a ridicat bărbătește să pună stavilă urgiei, să-i șteargă urmele.

Și o va face.

Și o face!

Bătălie crîncenă pe frontul apelor. În zona Măgheruș-Beclean o subunitate de tancuri sosită în grabă salvează populația sinistrată.

Știrile sosite de pretutindeni, redactate concis, telegrafic, poartă încărcătura dramatică a comunicatelor de război: «În județul Mureș năvala apelor a provocat moartea a 23 de locuitori».

Petru ISPAS

La fața locului, în județele lovite de marea catastrofă naturală, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat prețioase indicații în vederea restabilirii cât mai grabnice a unei vieți normale.

În mâini sigure. ▲

Din primele clipe ale primejdiei, Comitetul Central al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu personal, au mobilizat întregul partid, întregul popor, armata țării, unitățile gărzilor patriotice și formațiunile de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei, pentru salvarea oamenilor, pentru luarea tuturor măsurilor menite să șteargă urmele calamității care s-a abătut asupra unor județe ale țării.

ORAȘE ȘI SATE ÎNTREGI SUB APE: UN DEZASTRU CUM NU S-A VĂZUT DE SECOLE...

greu, îngrijorător: «În creștere continuă». Primul secretar, Nicolae Vereș, se uită o fracțiune de secundă la ceasul din perete, apoi hotărăște: «Alarmați întregul județ!» Ordinele pornesc imediat în toate direcțiile. Într-o cameră alăturată se aude un glas ferm, plin de rezonanță: «Aici generalul Cheler Paul». De undeva, o voce răspunde prompt în difuzorul stației mobile de radio: «...la ordinele dumneavoastră!» Și generalul ordonă precis, matematic: «Ascultă comanda: 1) Evacuați cazarma. 2) Intervenți imediat pentru salvarea sinistraților». Dintr-o altă cameră se transmit dispozițiile pentru evacuarea localităților și uzinelor amenințate. Afară, noaptea e grea, rece, apăsătoare. Apa curge torențial din văzduh. Apa năvălește de pretutindeni. Lupta cu stihiiile naturii a început.

3 Locotenent colonelul Ioan Condoiu privește febril prin parbrizul carlingii. Elicopterul zboară repede, drept înainte. Sub el, pământul seamănă mai degrabă cu un arhipelag. Ici, colo, un acoperiș de casă înconjurat de valuri, un dîmb, un de-

lușor, ca niște insule mici. Și pe ele, oameni, în bătaia vîntului a ploii, cu ce au apucat pe ei. Locotenent colonelul Adalbert Bodîș îi face semn copilotului Trunchiuri imense de copaci se zbateau în viltoare, alunecînd pe firul apei, dacă torentul acela lat de trei kilometri se mai putea numi fir. «E un om acolo jos». Da, un om se lupta cu moartea, atîrnat de un stîlp ce se afundă și iar se ridica, ca pe o mare în furtună. Elicopterul coborî rapid. Peste cîteva minute, nefericitul zăcea leșinat pe puntea aeronavei. «De unde o fi venind?» Întrebarea rămase fără răspuns. Omul, deconectat din teribila înclăștare care-l ținuse treaz ore în șir în colosala înclăștare dintre viață și moarte, adormise breusc. Respira adînc, greu. Oare de cînd nu dormise?

4 Emeric Someșan trecea încet prin hale și admira, mîngîind cu ochii, cîmpul acela înaripat și gălăgios al păsărilor din halele Combinatului avicol de la Ungheni. Era ora 18 și ca întotdeauna la această oră mai parcurgea o dată halele înainte de a pleca spre casă. În clipa

Prutul crește văzînd cu ochii, înghițînd mii de hectare și rînînd adînc sufletele miilor de localnici.

Vom reface totul!

trei zile în viltoarea apelor

- În uriașa bătălie cu stihiiile naturii, solidaritatea umană a triumfat.
- Cine sînteți voi, tineri eroi în haine militare?
- Apa trece, oamenii rămîn — ei sînt țara.

1 Petru Rogozan s-a trezit brusc. De undeva, parcă de aproape, parcă de departe, se auzea un vuiet teribil. Buimac, obosit după o zi de lucru în combinat, a aprins veioza și s-a uitat la ceas: 1 noaptea. A tras pătura de pe el și a sărit din pat. Un plescăit brusc și neașteptat. Podeaua era plină de apă. N-apucă să se dezmeticească și deodată sticla ferestrelor se sparse, un torent năprasnic și murdar năvăli în cameră, peste el, peste toc. Lumina se stinse. Se aruncă spre ușă. Nu se deschidea. Apa creștea repede; pînă peste glezne, pînă aproape de genunchi. Inima i se zmuca în piept, a frică, a groază. Bijbii prin beznă și, în fine, răzbătu în coridor. Apa se ridica încet. O simțea deasupra genunchilor. Petru Rogozan fugea. Alerga spre scările blocului, să se urce. Cît mai sus, cît mai repede. O treaptă, alte cîteva. Era salvat. Deasupra, pe palierul etajului superior, o femeie striga: «Vin apele mari!» Prin întuneric, o voce groasă, răgușită, de bărbat, înjura în ungurește pe Dumnezeu. Abia atunci pricepu Petru Rogozan. Mureșul se revărsase, acoperind cartierul acela nou și

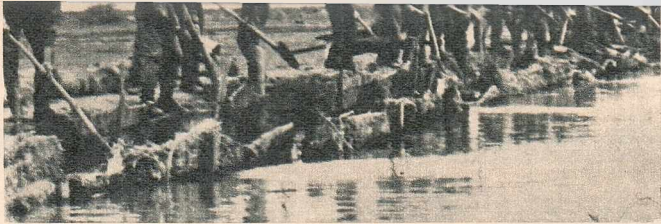
cochet, botezat romantic «Aleea Carpați», în care abia se mutase. Un copil începu a plînge lîngă el. Al cui o fi? «Al cui esti tu, mă, puiule?»...

2 La Tîrgu Mureș ploaia curgea într-una. Biciuia străzile, casele; pornit în vîrtejuri, vîntul smulgea țiglele și frîngea coroanele copacilor. În noaptea, ferestrele sediului Comitetului județean de partid se luminau pe rînd. Întregul activ era acolo. Fiecare căpăta o sarcină precisă, fiecare acționa prompt.

Biroul primului secretar are aspectul unui stat major în plin front. Telefoanele sună mereu, oamenii intră, primesc dispoziții și pleacă iute. Se întocmesc hărți, se stabilesc planuri de operațiuni.

E ora 4 dimineța. Apa Mureșului a intrat în periferiile orașului ca o mare revărsată. Un hidrolog aleargă cu o diagramă. Cotele apelor au crescut cu 40 centimetri pe oră. La Brîncoveni și Stînceni, valorile mai mari: 2 metri pe oră. Cineva a calculat viteza șuvoaielor. Pare de necrezut — 130 km pe oră! Și totuși e adevărat, e măsurat corect. Care e tendința apelor? Răspunsul specialiștilor sună

Calmul, energia
și faptele de eroism ale ostașilor noștri
au stîrnit admirația
și recunoștința întregii națiuni.

aceea el nu știa, el nu credea că viața sa, a tuturor acelor mii de ființe adăpostite în halele combinatului aveau să depindă, doar peste câteva minute, de hotărîrea și bărbăția cu care va ști să lupte cu furia apelor mîloase. De afară auzi țipete. «Vine Nijrajul!» Privi pe fereastră și rămase împietrit. Puhoaițe teribile, amestecate cu birne, cu bolovani, cu resturi de cotețe sau case, încălecau furioase și oarbe digul de la Leordeni, năpustindu-se spre platforma combinatului. Nu mai era nimic de așteptat. Păsările toate trebuiau evacuate la etajele superioare ale clădirilor. Îngrijitorii, tehnicienii, funcționarii, directorul Inspectoratului județean I.A.S., într-un efort solidar izvorit dintr-o vibrantă conștiință socialistă, înfruntînd moartea ce urla sub ei, se cațără pe grătarele adăposturilor și — din mîna în mîna — își trec unul altuia puii, păsările, adăpostind viețile la loc sigur. Apa crește furtunos. În mai puțin de treizeci de minute combinatul este înconjurat de valuri. Oamenii, atîrnați pe scări, pe grătare, ca într-un număr acrobatic, continuă, într-o mișcare sigură, uniformă, a-și trece păsările din mîna în mîna. O pasăre, încă una, 140 000 în total sau 70 de tone în greutate. Și ei, doar 56 de oameni.

5 Plutonierul de pompieri Constantin se uită la ceas. E aproape ora 15. Subofițerul își caută ceva de lucru lingă telefon. N-a sunat de mai bine de o oră. Asta înseamnă că totul se desfășoară în ordine. Oamenii lui, obișnuiți să înfrunte flăcările, au dat o întrebuintare neobișnuită cisternelor: distribuie apă potabilă în cartierele unde rețelele au fost întrerupte, la spitale, la brutării, la cantine și cantonamentele pentru sinistrați. Plutonierul zîmbește trist. E paradoxală toată situația — un oraș înconjurat de ape să n-aibă apă de băut. Telefonul sună. «Alo, da, am înțeles... imediat». Zîmbetul de pe obrazul subofițerului se transformă pe loc în încruntare. Cu o mișcare aproape automată, omul apăsă pe butonul de alarmă. Din depărtare se aud răbufnituri înfundate de explozie. Ard depozitele de carburanți lichizi ale orașului. Flăcările se întind neroni, purtate de ape. Arde apa! Și petrolul pleacă, într-un nor de fum negru, înecăcios și greu, zvîrlind limbi de foc spre oraș. Cine să stăvilească această revărsare apocaliptică? În apă, cufundați pînă la gît, îmbrăcați în uniformele lor militare, pompierii, ostașii, susțin furtunurile, azvîrlind peste tonele de petrol arzător o masă spumoasă. Și spuma asta albă și scîrboasă, și păcura neagră și unsuroasă vin peste ei, le mînjesc fața, le intră în ochi, în gură. Oamenii scuipe, înjură, dar nu se clintesc. Oare cine sînteți voi, tineri eroi, neînfrigați în fața morții?

6 Pe aeroportul de la Vi drasău, cargouri aeriene grele aterizează unul după altul, alergînd pe pista udă, într-un nor de stropi albi, ca pe puntea unui portavion în plin ocean. Printre ele, elicoptere, avioane

sanitare își iau zborul spre alte puncte, unde vor parașuta alimente, medicamente, îmbrăcăminte călduroasă. Din burțile mari ale aeronavelor se descarcă lăzi, bidoane, pachete grele. Avioanele fac totul. Ele transportă, într-un imens pod aerian, de la București piine, conserve, medicamente și chiar benzină. Într-un scurt timp, pe aeroportul orașului Tg. Mureș au sosit 2 500 kg conserve, o jumătate de tonă de brînză, 3 tone de preparate de carne, o tonă de drojdie de bere pentru fabricile de piine și multe altele. Aeroportul — singura poartă de legătură cu restul țării în aceste zile — are aspectul unei zone din imediata apropiere a frontului. Piloții aleargă grăbiți, încheindu-și hainele din mers, mecanicii, cocoțați pe scări, meșteresc continuu la motoare, cisternele se învîrtesc în jurul avioanelor alimentîndu-le furibund. Vin avioane și pleacă. Din turnul de control, un bărbat strigă în microfon: «AMN, AMN — aterizarea liberă». Apoi, ieșind pe jumătate prin fereastră turnului, amenință cu pumnul un punct negru la orizont și răcnește furios: «Cine dracu' mai este și asta care vine ca pe maidan?» De jos, comandantul aeroportului, Molnar-baci, neras și încercănat, îl liniștește: «E Co-ciș? Lasă-l, mă, Zoli, că n-a dormit de două zile, ce mai vrei de la el». Peste câteva minute, nedisciplinatul care venea ca pe maidan se oprea în fața autoambulanței. Salvase din șuvoaie un rănit. Al cîtelea era, oare, în aceste nefericite ceasuri?

7 Pe buletinul operativ al Comandamentului județean apar în cursul nopții noi și dureroase date: suprafețe inundate — 100 000 hectare agricole; inundate parțial sau total, 70 de localități; familii izolate, 7 000; evacuate, 11 000 familii și 25 000 de animale; oameni morți... dispăruți... animale pierdute...

Ora 6,30. Cotele apelor la Tirnăveni — peste 4 m; la Luduș — aproape 7 m. Acoperite de ape cartiere din Tg. Mureș, Sighișoara, Reghin, Tirnăveni, Luduș.

Ora 18: Un incendiu localizat la Combinatul chimic din Tirnăveni; apa în scădere în amonte de Tg. Mureș, Sighișoara și Tirnăveni.

Pentru prima oară apăreau cuvintele «apa în retragere». Și aceste vorbe, pline de speranță, aveau să fie purtate din om în om.

În zori, soarele a zîmbit o vreme dintre nori, pentru prima oară după urgie. Nu se poate vorbi de calm, dar se poate vorbi de hotărîre. O hotărîre în care se îmbină febra, durerea și calculul exact și încrederea. Răsăritul este întîmpinat de un oraș relativ calm, colosal de calm, inimaginabil de calm după atîtea încercări. Pe străzi, oamenii circulă grăbiți; autobuzele sînt pline; fabricile își redeschid porțile pentru a munci încordat la îndepărtarea urmărilor catastrofei, pentru a reîncepe să producă.

Reportaj
de Gh. BRĂTESCU

Vin apele! Ogoare părăsire, case și gospodării lăsate pradă naturii dezlănțuite.

TOATĂ ȚARA ALĂTURI DE SINISTRAȚI!

inundațiile: care sînt cauzele?

Ne-am adresat profesorului universitar dr. Mihai IANCU, specialist în probleme de complex fizico-geografic al României, punându-i întrebarea de mai sus, care ne stă tuturor pe buze. Iată ce ne-a declarat d-sa:

Inundații mai vechi în țara noastră

Au concurat mai mulți factori, cu caracter local și general. O asemenea revărsare de ape se produce la intervale de timp foarte mari, de ordinul sutelor de ani. Este posibil ca în țara noastră un asemenea cataclism să mai fi avut loc acum 700—800 de ani, dar revărsări importante — e adevărat, mai puțin dramatice — au avut loc mult mai des. Am putea să amintim astfel marea inundație de pe timpul domnitorului Cuza. Dimbovița s-a revărsat atunci, multe case au ajuns sub apă. În 1932 s-au revărsat Oltul, Mureșul, Crișurile. Iașul a fost inundat de Bahlui; cartierul Nicolina a stat mai multe zile sub apă. În 1933 s-au produs fenomene asemănătoare de-a lungul Oltului, Mureșului, Bistriței moldovenești și Bistriței transilvănene, iar în 1940 a venit rîndul Cernei și Nerei.

Cum se explică însă proporțiile neobișnuite ale actualelor inundații? Prin faptul că unele cauze cu caracter general au coincis, de data aceasta, cu altele întâmplătoare, locale.

«Ridicarea» treptată a albiilor — fenomen multiseclar

Printre cauzele cu caracter general trebuie menționată în primul rînd colmatarea albiilor apelor mari din țara noastră. Ne referim la acel fenomen care constă în «ridicarea» albiei datorită transportului de materiale (nisipuri, mluri etc.) pe firul apei. Este vorba, așadar, de un fenomen care se desfășoară de-a lungul secolelor și mileniilor. Pentru a-i aprecia importanța, să dăm un singur exemplu. Cel care vă vorbește și colaboratorii au calculat că afluenții transportă în bazinul Argeșului un milimetru de materiale la fiecare doi-trei ani. Aparent, o ridicare minimă a bazinului unui riu. Dar această cifră arată că în decurs de câteva secole albia se ridică, pe nesimțite, cu cîțiva metri. Iată-ne deci în prezența unei acumulări cantitative care poate scăpa observației omului, evacuarea bruscă a acestor materiale prin revărsarea apelor, un fel de autocurățire a

riurilor (fiindcă de fapt la un asemenea fenomen asistăm în prezent), reprezentînd un salt calitativ care — dacă este generalizat, așa cum a fost cazul în ultimele zile — poate avea efecte dureroase.

Și apele oceanelor se află «în mișcare»

O a doua cauză cu caracter general: în prezent noi ne aflăm, la nivel planetar, într-o perioadă cînd apele oceanelor și mărilor evidențiază o mișcare ușoară dar continuă de ridicare, ca urmare, probabil, a topirii unor ghețuri din calotele glaciare. Cauza exactă, cum am spus, nu este încă binecunoscută, dar, în orice caz, datorită acestui fenomen se transmit o «presiune» marilor fluvii colectoare, care nu mai au aceeași putere de transport a apei și a materialelor în suspensie ca înainte.

În fine, o ultimă cauză generală: defrișarea nerațională a pădurilor, efectuată sub vechiul regim, a avut ca rezultat «slăbirea» terenurilor respective. Astăzi. «plătim polița».

Fenomene meteorologice

Au intervenit însă în ultimele săptămîni, după cum se știe, și unele fenomene cu caracter local, dar trebuie spus de la bun început că o umiditate crescută în pămînt, saturarea cu apă chiar, în unele cazuri, este un fenomen obișnuit primăvara. În munții noștri se găsesc roci acvilude, care nu absorb lichidele și peste care, deci, apele curg puhoi fără să poată fi reținute. Primăvara este perioada apelor mari, ca urmare a topirii zăpezilor și a ploilor torențiale. În anul acesta însă această topire a avut loc brusc și în mod generalizat datorită încălzirii neașteptate a timpului. Concomitent au căzut și ploi torențiale generalizate. În mod obișnuit, «scurgerea» unei ape în această perioadă reprezintă 35—40 la sută din volumul anual. În ultima vreme însă, din motivele sus-arătate, această cifră a săltat mult peste 50 la sută.

Firește, este încă prea devreme pentru a evalua în totalitatea sa fenomenul la care am asistat și consecințele sale. Deocamdată să ne mulțumim cu constatarea îmbucurătoare că, chiar în aceste zile de grea încercare, curajul și puterea de dăruire a omului s-au dovedit a fi mai presus de stihiiile naturii.

Interviu realizat de L. NIȚESCU

▶ Noapți de coșmar, localități părăsite în grabă, oameni ce-și caută un ultim refugiu din calea apelor dezlănțuite.

▶ Apele au năvălit pe neașteptate, în miez de noapte. Vieți omenești pierdute, pagube materiale incalculabile.

▶ Se apropie elicopterul, singurul în stare să furnizeze alimente sau să salveze viețile sinistraților împresurați de furia apelor.

pentru ca vatra să fie de îndată refăcută

Întii a fost șocul știrii: ținuturi întinse ale țării au fost acoperite de ape!

Apoi — cu o promptitudine profund grăitoare — a urmat reacția Omului. A urmat reacția Națiunii. A conștiinței Ei.

Cum și în ce fel? Iată relatarea, voit seacă, voit neîndulcită cu metafore, a unuia dintre miile de exemple care, însumate, dovedesc vigoarea frontului unic al poporului nostru, ajuns în fața unei mari încercări.

Combinatul de prefabricate «Progresul» din București. În primul rând, s-au adunat cei din comitetul de partid, din comitetul sindical și comitetul U.T.C. Analiză a situației și plan de acțiune. Apoi s-a întrunit comitetul de direcție. O nouă analiză realită și aprofundată a resurselor întreprinderii. În cele din urmă, adunări în toate secțiile. Unitatea lor fiind producătoare de materiale de construcții, întregul colectiv al fabricii este conștient că lui îi revine un rol deosebit în

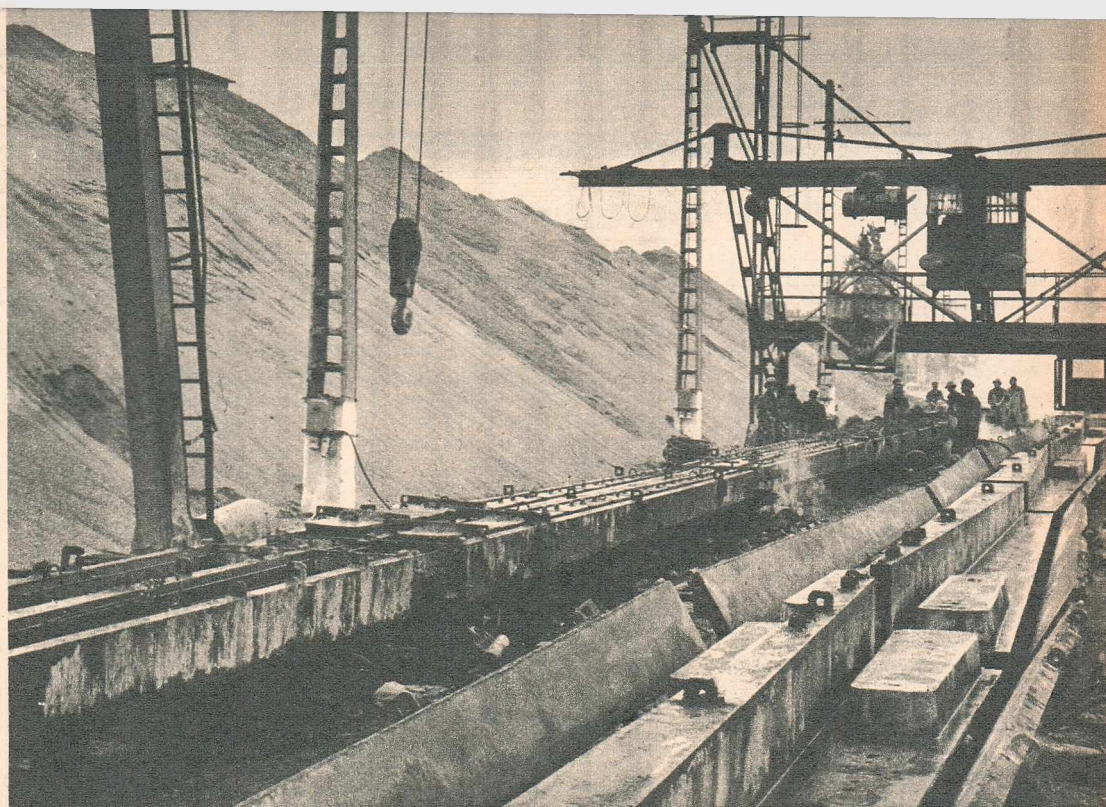
complexul general de măsuri menite să asigure o cât mai grabnică reclădire a obiectivelor economice, a locuințelor și a instituțiilor social-culturale, a rețelelor de comunicații distruse, total sau în parte, de ape.

Hotărîrea este unanimă, spontană și înobilată de cantitatea de suflet cu care a fost adoptată.

Îi vor ajuta pe frații lor din regiunile calamitate, dînd peste plan, încă luna aceasta, o sută tone de ciment, 500 metri cubi agregate de riu, 2 000 kg de oțel-beton, 1 000 metri cubi piatră de riu, 1 000 bucăți dale trotuar. Toate aceste materiale și produse realizate pe seama rezervelor interne vor fi dirijate de organele competente.

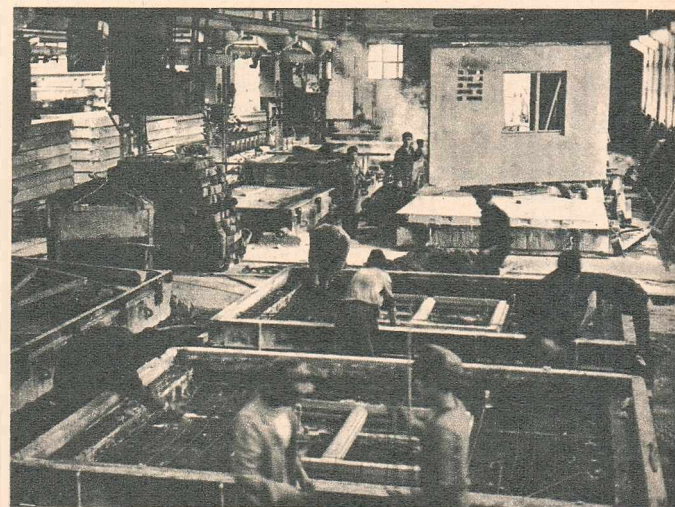
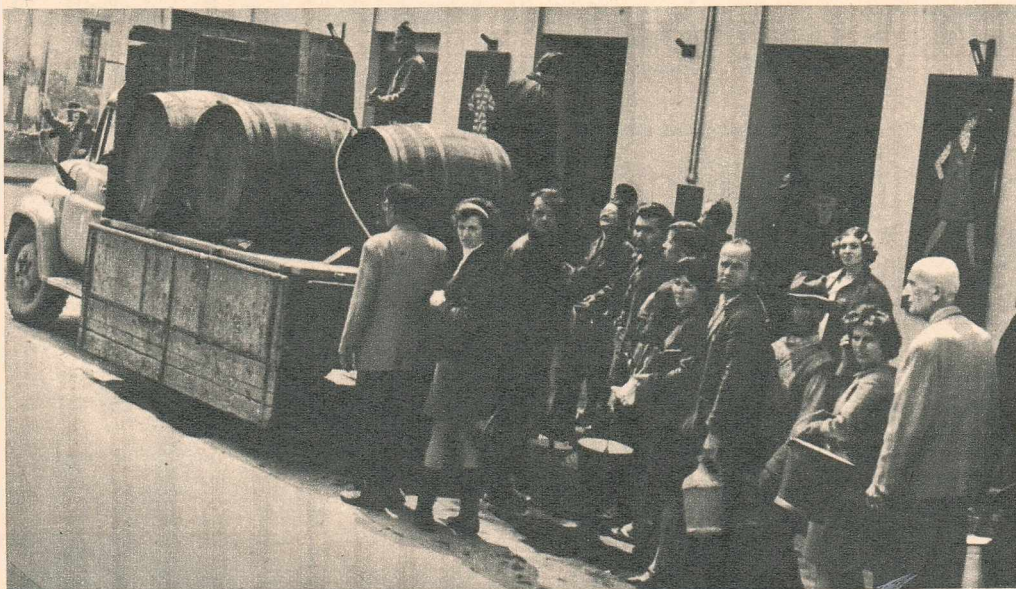
De asemeni, toți salariații fabricii vor lucra o zi în plus, urmînd ca salariile pe care ar fi urmat să le primească pentru această muncă suplimentară — circa 100 000 lei — să fie vîrsate la fondurile centralizate pentru

(Continuare în pag. 8)

Potrivit angajamentelor muncitorilor, tehnicienilor, inginerilor și funcționarilor fabricii bucureștene «Progresul», dealuri de materii prime, dealuri mai înalte decît cotele apelor pustiitoare, vor fi transformate în prefabricate de construcții și trimise, cu cea mai mare grabă, la Tg. Mureș, la Dej, la Sighișoara... unde va fi nevoie.

O imagine cu valoare de document: se împarte cetățenilor sinistrați, se împarte cu zgîrcenie, apă potabilă. În vremea aceasta, în orașele neatînse de nenorocire panicarzii și egoiștii aleargă bezmetici prin «Alimentare», preocupăți să-și burdușescă cămășile. Acestora nu le lipsește apa ci rușinea.

100 tone de ciment prelucrat înseamnă 20—25 apartamente. 2 000 oțel-beton înseamnă alte 20 de apartamente. 1 000 mc piatră de riu înseamnă un covor masiv gros de 10 cm și lung de 2 km de șosea. Dar acestea nu sînt decît doar o parte din materialele și produsele cu care colectivul de salariați ai combinatului de prefabricate «Progresul»-București va participa la uriașul efort național de remediere a distrugerilor din zonele lovite direct de calamitate

legăturile neclintite...

Apele dezlănțuite au smuls ca pe nimic sute de poduri, șine de cale ferată, au dizolvat kilometri de șosele. Și totuși legătura dintre oameni n-a putut fi clintită, cu toată această minie furibundă. Comunicarea între regiunile țării a funcționat neîntrerupt, cum nu se oprește viața în bătăile inimii prin care curge sînge viu și cald. Dar această legătură nu s-a menținut exclusiv în sfera afectului, de la distanță: două magistrale de cale ferată care leagă Moldova cu Transilvania au fost grav lovite de frontul valurilor. Pe linia Vatra Dornei-Ilva Mică-Salva-Beclean-Dej, în anumite zone, terasamentul căii ferate — cu șine cu tot — a fost pur și simplu pulverizat. Trenul de intervenție pentru refacerea podului C.F.R. de peste Someș înainta pe măsură ce vechiul terasament se înălța din nou. Numai în stația Rebrîșoara s-au clădit, în completare, 4 000 mc de piatră. Ziua și noaptea, minut cu minut, clujenii au fost ajutați de ieșenii veniți în ajutor cu uneltele și materialele, într-un superb elan de so-

lidaritate umană.

În momentul cînd panica putea fi explicabilă, o ordine lucidă, riguroasă, a dominat acțiunea de refacere a liniilor de comunicație întrerupte. Nimeni n-a avut vreme să evalueze prin superlative și uimiri faptele. Mai tîrziu poate, retrospectiv, vor putea fi privite în adevărata lor strălucire. Fiindcă eroismul oamenilor o merită din plin. De la o zi la alta, comunicarea lapidare dădeau de veste că linia ferată cutare și cutare s-a redeschis. Dacă astăzi, 19 mai, de la comandamentul Ministerului Transporturilor aflăm că: «Eforturi susținute se depun pe liniile Turdaș-Simeria-Deva-Vințul de Jos-Alba Iulia-Coșlariu-Aiud-Teiuș-Războieni, sigur miine vom afla despre reluarea acestor legături cu Brașovul, Valea Jiului și Valea Ol-tului.

Neînduplecata dîrzenie cu care astăzi zeci și mii de oameni lucrează la refacerea liniilor Brașov-Blaj sau Satu Mare-Baia Mare va fi un eveniment depășit la ceasul cînd veți citi aceste rî-

duri. Garniturile speciale care au transportat 60 000 tone piatră brută, balast și piatră spartă, vagoanele care zboară către puncte fixe încărcate cu piloți, grinzii metalice, sonete și tot felul de utilaje necesare refacerii liniilor și podurilor întrerupte — peste cîteva zile își vor fi schimbat destinația. Știrile se modifică atît de repede încît ar fi necesare zeci de ediții cotidiene ca să le țină pasul. De la o zi la alta am aflat, bunăoară, că mii de oameni, constructori, ostași, civili, tineri și bătrîni se ostenesc, fără să simtă oboseală, pentru redarea circulației pe drumurile Dej-Beclean, Bistrița-Vatra Dornei-Călugăreni-Vișeu-Borșa-Blaj-Teiuș, că 11 poduri au fost refăcute într-un timp care constituie recorduri fără precedent. E destul să mai adaug că într-o singură noapte s-a născut o porțiune de drum care leagă Dejul cu Bistrița și Baia Mare.

Someșul, Mureșul, Tîrnava Mare și alte ape ale țării și-au ieșit din minți în această primăvară. Dar legăturile dintre oamenii patriei n-au putut fi zădărnice de valuri.

V. CIORBAGIU

secvențe din înțeleștarea cu apele dezlănțuite

Fără să cunoască amploarea inundațiilor din alte regiuni ale țării, județul Iași a avut totuși de suferit de pe urma revărsării în anumite zone a Jijiei și Prutului. La Chiperești, sat așezat în imediata apropiere a Jijiei, din cauza ploilor torențiale un deal întreg a alunecat la vale, îngropînd case, copaci, culturi și determinînd în ultimă instanță schimbarea cursului riului, ale cărui ape au pornit-o haotic peste cîmp. Din fericire, nu s-au înregistrat victime, locuitorii satului fiind preveniți din timp să-și părăsească locuințele. Am vizitat școala din comuna Chiperești, una dintre puținele clădiri rămase cît de cît intacte. Cursurile nu s-au oprit nici o clipă. Se află aici și copiii din comunele Cristești, Hulbaca, Tomăști, unde s-au produs alunecări de pămînt asemănătoare, cu efecte mai puțin dezastruoase.

O bucătărie improvizată în curte asigură hrana celor cîteva sute de copii. Reprezentanți ai puterii de stat locale, cadre di-

dactice, stau permanent de veghe pentru ca celor mici să nu le lipsească nimic. De la Iași, de la Combinatul industriei alimentare, sosesc zilnic importante cantități de piine, paste făinoase, ulei, zahăr, conserve etc. Țăranii cooperatori din Țuțora contribuie și ei cu produse proaspete la asigurarea hranei copiilor. Un efort conjugat ale cărui rezultate se pot observa imediat: băieții și fetițele sînt calmi, veseli, recită în cor poezii, se joacă cu poftă în recreații. Cei mari, părinți, frați ori simpli consăteni, primind ajutorul masiv al locuitorilor marelui oraș din apropiere, au știut să protejeze cu grijă aceste zîmbete, o clipă amenințate.

*

Comuna Victoria, pe Prut. Rîul este involburat, tulbure, a crescut vizibil în ultimele zile. Pe undele-i zbucurnate plutesc, ciocnindu-se de zordonat, copaci, scînduri, resturi ale unor construcții

(Continuare în pag. 8)

EFORTURI ÎNCORDATE PENTRU CA VIAȚA SĂ REINTRE ÎN NORMAL !

cîteva din cifrele dramei

Inundațiile fără precedent care s-au abătut în ultima vreme (săptămîină) asupra unor zone ale țării au provocat numeroase victime omenești, mari pagube economiei naționale, avutului obștesc, precum și bunurilor a zeci de mii de familii. Potrivit datelor centralizate, pînă în seara zilei de 19 mai situația se prezenta sub următorul tragic bilanț:

- 377 de localități inundate, total sau parțial.
- 22 800 familii evacuate.
- 114 morți și 18 dispăruți (cele mai multe victime s-au înregistrat în județul Satu Mare — 46, printre persoanele decedate numărîndu-se 4 copii sub 10 ani și 27 de bătrîni în vîrstă de peste 70 de ani).
- 41 300 case inundate.
- 6 700 case distruse.
- 2 450 case avariate.
- 6 600 anexe gospodărești distruse.
- 1 850 poduri și podețe distruse sau avariate.
- 154 linii telefonice distruse sau avariate (au fost restabilite 121, sînt încă nerefăcute 23 de linii în 10 județe ale țării).
- 24 800 animale pierdute (alte 22 000 au fost evacuate).
- 15 000 păsări pierdute.
- Suprafețe agricole inundate: 594 000 hectare.
- 40 de întreprinderi industriale din jud. Mureș au fost scoase din funcțiune. Pînă la 19 mai, 32 de întreprinderi își reluaseră, în întregime sau parțial, activitatea.
- 9 întreprinderi din munici-

piul Satu Mare au fost scoase din funcțiune, printre acestea aflîndu-se și uzina «1 Septembrie» (aragaz), fabrica de mobilă, Complexul CFR. Este greu de precizat cînd își vor reîncepe activitatea, întrucît 20 de străzi sînt încă sub o pînză de apă groasă de un metru.

- În județul Cluj nu funcționează 11 obiective economice și industriale.
- În Maramureș și-au întrerupt lucrul 8 întreprinderi.
- La Mediaș, mai multe întreprinderi, printre care uzina textilă «Tirnavă», uzinele «Emailul roșu» și «Automecanica», fabrica de mezeluri «Salvconserv». Pînă acum și-au reluat activitatea întreprinderea de panificație și uzina de apă. Au fost restabilite rețelele de energie electrică și de gaz metan.
- La Copșa Mică au început să producă primele instalații ale uzinei de metale neferoase, cărora li s-au adăugat, marți, instalațiile fabricii de acid sulfuric. Au fost reparate de asemenea în funcțiune primele instalații ale uzinei «Carbosin».
- În Alba Iulia, uzina de apă a fost reparată, iar celelalte întreprinderi urmează să-și reia activitatea în zilele următoare.

La ora cînd închidem ediția, reintrările în funcțiune continuă și ele vor fi, fără îndoială, mult mai numeroase pînă în ziua cînd revista noastră se difuzează.

secvențe din înclăstarea cu apele dezlănțuite

(Urmare din pag. 7)

smulse de ape. Dar nu-i timp pentru contemplare. Sute de săteni, ajutați de unități militare, muncesc zi și noapte la întărirea digurilor de pămînt. La punctul Foișor din dreptul Sculenilor, situația este critică.

Pentru prevenirea așezărilor din aval se instituie puncte de observație permanente. Nouă săteni din Sculeni au făcut cu schimbul zi și noapte, inspectînd întărirea de pămînt, măsurînd creșterea apelor. Exemplele de dăruire totală, de muncă încordată pentru salvarea a cît mai multe bunuri se pot cita nenumărate. Nicolae Cuzici și Ciobanu Nicolae au stat o noapte întreagă de pază pe malul Prutului. Dimineața au pus mina pe cazmale și au muncit cot la cot cu ceilalți pînă seara tîrziu.

Maiorul Constantin Mihălceanu din cadrul Inspectoratului miliției județene este de mai bine de o săptămîină pe poziție. E verde de nesomn, dar aleargă de la o comună la alta pe firul Prutului, se întîlnește cu oamenii, cu autoritățile sătești. Se sfătuiesc operativ ce puncte trebuie întărite, ce bunuri, ce valori mai au nevoie a fi evacuate.

Așa se face că Spitalul unificat din Sculeni a fost la timp evacuat din calea apelor. Iar la Vladnic, în dreptul comunei Țuțora, prin ridicarea într-un timp record a unui val de pămînt înalt de 12 m, lung de 50 m și lat de 8 m (40 de săteni au lucrat în draci o zi și o noapte), sînt ferite de furia ape-

lor circa 800 ha de terenuri însămințate. Sate mai expuse unei posibile inundații ca Isaiia și Scopeșeni sînt, la ora cînd apar aceste rînduri, evacuate. Se înteește lupta cu valurile în creștere la Prisăcani și Trifești.

*

Județul Iași acordă un ajutor substanțial zonelor calamitate. Sînt trimise în aceste perimetre cadre tehnice, mașini ale salvării dotate cu stații radio (legătura cu lașul este ținută neîntreruptă zi și noapte), echipe pentru depanări și camioane cu alimente destinate mai ales satelor inundate din Lunca Prutului. Un sprijin deosebit au adus, prin disciplina și abnegația ce-i caracterizează atunci cînd purced la orice acțiune, militarii forțelor noastre armate și membrii gărzilor patriotice. Printre altele, locuitorii Trifeștilor, sat amenințat puternic de inundații, au fost evacuați cu bărcile cu motor ale armatei. Se depun eforturi susținute pentru refacerea cartierului din zona gării orașului Pașcani, calamitat de aversele de ploaie din 11 spre 12 mai. Asemenea acțiuni au loc și la Cotnari sau în comuna Răchițeni, la un moment dat înconjurat de ape prin revărsarea riului Siret. În comunele neatense de inundații, muncile agricole de primăvară se continuă cu intensitate sporită prin însămințarea unor suprafețe suplimentare de culturi.

Mihai HETCO

pentru ca vatra să fie de îndată refăcută

(Urmare din pag. 7)

ajutorarea populației sinistrate.

Deosebit de aceasta, la cererea muncitorilor, reprezentanți ai sindicatului colectează donații bănești și în obiecte de îmbrăcăminte tot pentru cei năpăstuiți.

Dar pe lîngă măsurile de prim moment, o comisie înființată ad-hoc studiază și alte căi prin care fabrica ar putea realiza o producție suplimentară destinată contribuției la compensarea pagubelor suferite de economia națională. Se are în vedere trecerea la un program mărit de lucru, folosirea mai intensivă a mijloacelor de transport și altele. La ora cînd apar aceste rînduri, măsurile și planul decurgînd din ele vor fi fost decise.

Calamitatea naturală s-a abătut doar asupra unor județe. La depășirea urmărilor ei însă, contribuie întreaga țară. Națiunea, ca o singură ființă, se încordează să-și refacă vatra, acolo unde apele au pustiit-o.

N. I.

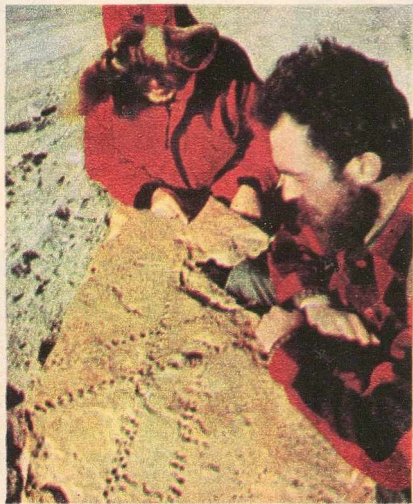
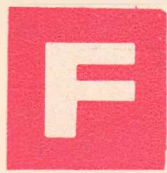

Într-o splendidă și emoționantă solidaritate, toți cetățenii țării și-au dat mina pentru a face față acestei calamități nemaiîntîlnite în istoria noastră. În fotografie: cetățenii Capitalei donind îmbrăcăminte pentru sinistrați.

Fotografiile din aceste pagini au fost realizate de: A. ROSENTHAL, A. MIHAILOPOL și alți fotoreporterii de la Agerpres, Apărarea patriei și Flacăra.

În prima urgență a ceea ce trebuie refăcut: căile de comunicație.

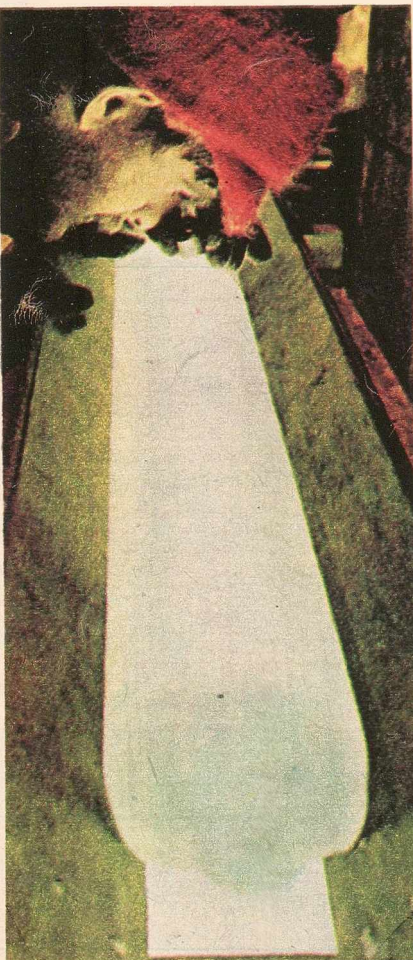
^ CITIND ÎN CARTEA TRECUTULUI

Cine a pășit aci acum 400 000 000 de ani?
— se întreabă cei doi paleontologi, prof.

T. W. Gevers și Arthur Twomey, care au descoperit aceste urme într-o recentă expediție în Antarctica. Urmele de pași, «fosilizate», au avut ca autor probabil un trilobit care a trăit cîndva pe aceste meleaguri.

Și glaciologul Anthony Gow se străduiește să «citească» trecutul în blocul de gheață antarctic vechi de circa 50 000 de ani, dezgropat lângă stația Byrd.

Trecutul îndepărtat al continentului de gheață păstrează încă multe pete albe...

„cheiul racoviță“ la banyuls-sur-mer

Municipalitatea orașului Banyuls-sur-Mer (Franța), oraș de la poalele Pirineilor orientali, al cărui cetățean de onoare a fost ales E.G. Racoviță cu mulți ani în urmă, a dat numele savantului român unei artere centrale, foarte frecventate de profesori, studenți și vizitatori care vin la Banyuls ca să viziteze laboratorul Arago și frumosul acvariu al acestuia.

Cum anii cei mai frumoși și mai fecunzi ai lui Racoviță — scrie prof. C. Motaș în revista «Natura» — sint legați de această localitate și de laboratorul Arago, al cărui subdirector a fost aproape un sfert de secol — pe cînd era director maestrul său, Georges Pruvot, și apoi prietenul său, Octave Duboscq — și fiindcă în timpul primului război mondial el a întreprins din resursele sale un spital instalat chiar în acel laborator, în care au fost îngrijiți numeroși răniți, primăria orașului Banyuls a dat denumirea de Cheiul E.G. Racoviță fostului Chei Arago.

tv în inima furnalului

Revista britanică «New Scientist» anunță filmarea pentru prima dată a interiorului unui furnal în timp ce acesta funcționa la peste 1 000°C! Grație noii aparaturi se pot observa vizual procese care se petrec chiar în miezul încălzirii, furnizîndu-se informații extrem de utile pentru siderurgisti.

Camera de televiziune este închisă într-o cutie metalică specială, care poate rezista la temperaturi pînă la 1 400°C. Un sistem de răcire cu apă menține interiorul la o temperatură convenabilă, iar lentilele sînt protejate de o fereastră de cuarț. Aparatul este echipat cu un sistem de iluminare, permițînd filmarea reacțiilor care se petrec în toate colțurile furnalului.

prea multă liniște strică

Deoarece imobilul societății «Lufthansa» din Colonia (R.F.G.) a fost prea bine insonorizat, arhitecții se preocupă intens cu «instalarea» de zgomote (imprimare cu ajutorul magnetofonelor pe străzile orașului) care vor fi difuzate în surdină toată ziua. După părerea specialiștilor, insonorizarea dusă la extrem ar putea duce la delir și chiar la nebunie furioasă. Firește, este numai o părere a unor specialiști, dar, după cum se vede, ei nu vor să riște...

hormonii ca „insecticid“

Un nou tip de hormon pentru sterilizarea insectelor a fost sintetizat de către un grup de oameni de știință de la Universitatea din Canberra — Australia. Noul produs s-a dovedit a avea o acțiune foarte interesantă asupra insectelor, în sensul că, în contact cu acesta, femelele nu produc decît ouă sterile, astfel încît reproducerea lor devine practic nulă. Noul hormon nu este toxic pentru oameni, animale și plante și nu modifică cu nimic ciclul de reproducere al insectelor, în afara sterilității pe care o imprimă. Din cercetările făcute nu a rezultat vreo tendință de «aclimatizare» a insectelor, în sensul obținerii unor ouă nesterile.

^ CALCULATORUL ȘI... INCENDIILE DE PĂDURI

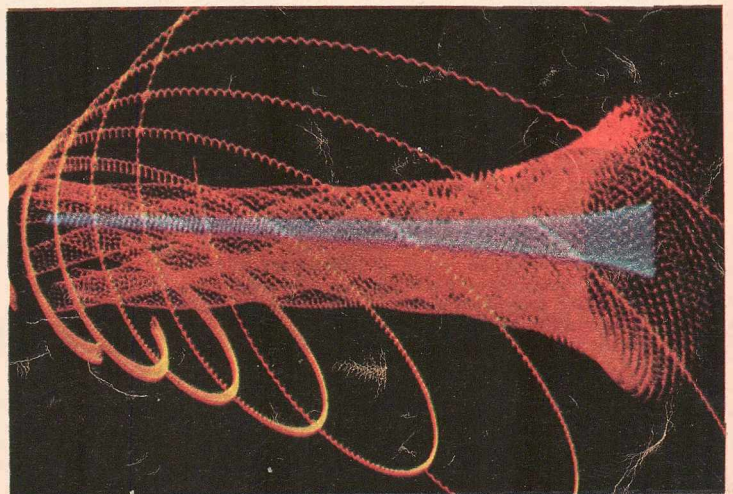
Oficiul forestier al S.U.A., în cadrul efortului de combatere a incendiilor, care produc anual pagube în valoare de 270 milioane de dolari, utilizează un calculator în cercetările sale fundamentale asupra proceselor chimice ale arderii.

În California, la stațiunea experimentală de la Berkeley, studiul incendiilor mari este ajutat de un uriaș laborator în aer liber.

Cunoașterea științifică a incendiilor mari (cele care nimicesc păduri pe o întindere de 10 000 acri sau mai mult) este încă limitată iar procesul arderii nu este complet înțeles. Pentru a studia deshidratarea și descompunerea celulozei prin căldură, cercetătorii de la stațiunea Berkeley folosesc dispozitive electronice complexe pentru simularea cineticii combustiei de diferite tipuri și pentru a rezolva ecuațiile matematice care descriu aceste procese.

fotoghicitoare

Ce vă sugerează acest desen delicat? Avînt nestăvilit? Hoinăreli cosmice? Imaginația dv. are cîmp liber în față, căci este imposibil de stabilit, fără puțință de indoială, adevărata intenție a artistului. În adevăr, autorul este un calculator electronic de la un centru de cercetări din Cambridge, căruia ar fi greu să-i negăm «aptitudinile artistice».

TOATE DRUMURILE

FOTBALULUI

duc LA

MEXIC!

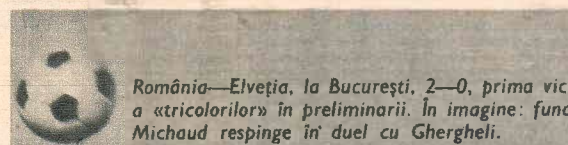
de Ovidiu IOANITOAI
Fotografii de Aurel NEAGU

O confruntare, 0-0, la București, cu Anglia. «Secvență» cu Dumitrache și Labone într-un... «tête à tête» aerian.

total pentru a nu teși un cursu pentru Mexic.

România—Elveția, la București, 2-0, prima victorie a «tricolorilor» în preliminarii. În imagine: funda Michaud respinge în duel cu Ghergheli.

S cadența a venit. Numărătoarea inversă este aproape de sfârșit. S-a scurs nisipul pus în clepsidră la Londra, în seara aceea de 31 iulie 1966, când întreaga insulă a cîntat «England lowly England» sărbătorind, delirant și trufaș, marea izbîndă a taciturnului Alf Ramsey...

Acum este ora lui «El Mundial» — cea de-a noua ediție a Campionatelor mondiale de fotbal — prilej de bucurie și amărăciune, de ispită și dezamăgire, ocazie, înainte de toate, de culoare și sunet, acea paletă multicoloră și violentă pe care n-o poate oferi decît competiția supremă a fotbalului, carnaval ambulant cutreierînd meridianele cu spectacole o dată la patru ani.

Țara lui Montezuma, Pancho Villa, înaltele platouri ale Anahuacului descoperite civilizației de temerarul Hernando Cortez, pămînturile — cu farmec coborîtor din legende aburinde — ale aztecilor găzduiesc, începînd de la sfîrșitul acestei luni, marea înclătare a celor mai recunoscute valori fotbalistice ale momentului.

În acest prag al solstițiului de vară, toate drumurile fotbalului duc la Mexic!

GRUPA CU TREI FAVORITE ȘI O... «NECUNOSCUTĂ»

La Ciudad de Mexico, în frumosul cartier Santa Ursula, pe gazonul stadionului «Azteca», se vor alinia la start trei echipe cu șanse aproximativ egale în a se califica în sferturi — am numit U.R.S.S., Mexicul și Belgia — precum și o necunoscută a actualei ediții, formația Salvadorului, cea care și-a cîștigat cu multă sudoare — după 10 meciuri preliminară, între care unul terminat cu prelungiri iar altul cu... război — un loc sub soarele lui «El Mundial».

Judecînd după palmares, s-ar părea că balanța trebuie să atîrîne de partea sovieticilor, care așază în panoplie cîteva performanțe de răsunset — un titlu olimpic (Melbourne) și unul european (Paris) — în timp ce adversarii acestora sînt fie reprezentanții unui fotbal mai nou (Mexicul sau Salvadorul),

fiel al unor capricii intrate în legendă, care au lipsit venerabilul soccer belgian — cu data de înființare a clubului F.C. Antwerp, 1895 — de satisfacții de seamă...

Dacă Salvadorul nu va ridica, probabil, nici o dilemă în fața colegilor de grupă — cu atât mai mult cu cât recenta înălțurare a selecționerului Gregorio Bundio a plasat, se pare, echipa în perimetrul unei crize de ordin psihic — atunci între celelalte trei competitori lupta pare disponibilă oricărei anticipări, deși — comentatorii riscă o asemenea afirmație — gazdele ar părea că au de partea lor prima șansă... Argumente? Cele numai două înfringeri suferite în ultimii 13 ani pe teren propriu de elevii lui Cardenas (acest «mexicain au vent», adept împătimit al jocului aerian), certul avantaj al altitudinii (2 240 m deasupra nivelului mării), în sfârșit, o echipă pe cât de nervoasă și înclinată spre improvizație, pe atât de mândră, de ambițioasă, de generoasă cu efortul, prevalându-se de aportul citorva celebriți ca Borja, Pena, Pereda.

La rîndul lui, antrenorul sovietic Kacialin — care și-a calificat formația relativ ușor — deplasează peste Ocean o echipă dintre cele mai omogene, în care experiența «mohicanilor» lașin sau Sesternev se îmbină cu explozia «noului val» reprezentat de Nodia, Muntian, Hmelnițchi sau Evriiuhin.

În timp ce sovieticii vor aduce în Mexic o echipă practic lipsită de vedete, care va încerca însă — sintem siguri — să dubleze recunoscutele capacități fizice de un rafinament tehnic neașteptat, Belgia, team-ul «diavolilor roșii» — datorat contribuției a numai două echipe de club, Anderlecht și Standard Liège — va număra la start câteva stele de prima mărime, cu Van Himst și Puis în frunte, autorii unei senzaționale calificări, în dauna reprezentativelor Spaniei și Iugoslaviei.

De altfel, cunoscuta revistă «France Football» scria nu demult despre echipa lui Raymond Goethals: «Atenție la belgieni! Mexicul va avea mult de furcă cu o formație aflată în mare progres la nivelul fotbalului internațional».

Așadar, cine se va califica la Ciudad de Mexico, orașul căruia îi revine cinstea — la 30 mai — să inaugureze Campionatul mondial cu un meci, Mexic-U.R.S.S., pe care îl vor transmite aproape toate posturile de televiziune ale lumii?

O singură certitudine: nu se va califica Salvadorul! În rest, întortocheate sînt căile fotbalului!

DOUĂ PRETENDENTE LA CUCERIREA DEFINITIVĂ A «ZEITEI»

La Toluca — părintele parfumatei băuturi «el mosco», oraș aflat în umbra vestitului vulcan Xinatecatl, la 2 750 m — și la Puebla — urbe înstăpinită de superbe giuvaeruri ale barocului indian răspîndite pe străzi drepte, cumiști, numerotate pînă la infinit, după stilul New York-ului — se consumă seria care cheamă la start două duble campioane mondiale, — Italia și Uruguay, o fostă finalistă — Suedia și o debutantă — Israel.

Se zice că cele mai mari șanse de a trece cu brio încercarea grupei le are Squadra Azzurra, al cărei antrenor, cumpătutul Feruccio Valcareggi, are mai degrabă probleme nu în a decide componența lotului, ci în aceea în a se decide... pe cine lasă acasă! Analizînd numele jucătorilor care s-au antrenat pînă zilele trecute la centrul de la Coverciano, înțelegem, parcă, îndoielile selecționerului, fiind foarte greu de hotărît între Puia sau Salvadore, între Bulgarelli sau Juliano, între Zoff sau Albertosi, jucători cu «cote» atât de apropiate.

După toate probabilitățile însă, echipa lui Valcareggi — cu cele două vedete de prim rang, care sînt Rivera și Riva — va fi alcătuită din jucători mai vechi, mai experimentați, mulți dintre aceștia au luat parte la «dezastrul» de la Middlesborough, unde Italia a suferit cea mai crudă înfringere din istoria fotbalului ei...

Dacă peninsularii practică un fotbal dintre cele mai realiste, cu apărări suprabetonate și cu un mijloc al terenului îndeobște aglomerat, atunci uruguayenii — o altă echipă alcătuită pe scheletul a două formații de club, Penarol și Nacional, din Montevideo — sînt adepții unui joc mai imaginativ, mai abandonat artificiilor tehnice care să facă deliciul galeriei... După însăși opinia selecționerului Juan Hohberg, celebru prin rezultatele sale obținute în Grecia cu Panathinaikos, elevii săi vor avea o mare șansă de reușită la Mexic numai în cazul în care linia de atac — cu Cortes, Rocha și Cubilla în alcătuire — își va regăsi în ceasul al doisprezecelea omogenitatea, căci — să nu uităm — cînd Penarolul cîștiga «Cupa intercontinentală» a cluburilor, victoria lui se datora îndeobște golurilor înscrise de ecuadorianul Spencer, argentinianul Artime sau chilianul Prieto!

Ar mai rămîne de comentat Israelul, o echipă modestă, pentru care un veritabil succes este însăși prezența pe scenele Mexicului, și Suedia, o formație — după multe opinii — capabilă de surprize.

În ceea ce o privește pe ultima, ne vom mulțumi să afirmăm că echipa tînărului selecționer Bergmark (fost jucător la A.S. Roma) — cea mai constantă în preliminarii, folosind în ultimele trei meciuri aceiași jucători și, paradoxal, cea mai pestriță, numărînd 14 jucători de la nu mai puțin de 14 cluburi! — își va baza toată forța pe jocul vedetelor rechemate din străinătate. Dacă «belgianul» Axelsson, «scoțianul» Persson, «olandezul» Kindvall sau «francezul» Magnusson vor reuși să-și sincronizeze jocul, atunci Suedia va putea încurca socotelile celor două duble campioane mondiale. Dacă nu...

SĂ ȚINEM PUMNII STRÎNȘI PENTRU GUADALAJARA!

Grea, extrem de grea sarcină pentru echipa României, calificată la mondiale după o absență de 31 de ani.

Încredințînd hîrtiei asemenea temeri, ne gîndim înainte de toate la forța de joc a tuturor celorlalte componente ale grupei — Anglia, campioana en titre, Brazilia, fotbalul imaginației pornit în recucerirea gloriei pierdute, Cehoslovacia, echipa «bătrînului» Kvasniak și a iscusitului Adamec, calificată după o serie dramatică, în urma meciului suplimentar cu Ungaria — la toate ne gîndim, fără excepție, căci așa a vrut jocul nemilos al sorții, ca Dinu, Lucescu, Neagu și compania să-și susțină proba maturității în cea mai dificilă serie a turneului. Nu, în «groapa cu lei» de la Guadalajara — orașul acela cu palmieri mereu verzi și avenide lungi cît un fluviu, cu oameni veseli, îngenungheați zi și noapte în fața lui Mixcuatl, zeul dansului — nu există favoriți ai hîrtiei!

Ar fi, poate, normal — dar ce-i oare normal în fotbal?! — ca Brazilia și Anglia, cărțile de vizită cele mai impresionante, să pășească în sferțuri, în fața unor adversari cu fruntea lipită de gazon...

Echipa lui Zagalo, înlocuitorul de ultimul moment al atît de discutatului Saldanha, va juca, probabil, în Mexic cartea

disperată a războiului, încercînd să demonstreze că rușinoasa înfringere de la Londra a fost mai degrabă un accident. Dar — iată eterna rezervă! — se pare că fotbalii brazilieni nu sînt în cea mai bună formă și că nici intensa pregătire fizică efectuată la Academia militară «Negrasca» nu va putea redresa o echipă care practică încă un joc prea romantic, prea datornic ideii de spectacol cu orice preț.

La antipod, două veritabile «mașini de fotbal», — Anglia și Cehoslovacia — adeptele unui fotbal mai puțin pitoresc dar mai sigur, cu apărări dintre cele mai «rele», cu jucători de mijloc masivi și duri, care, chiar dacă nu posedă virtuozitatea lui Pele, au în schimb armele ambiției și ale sacrificiului tactic.

Față în față Moore, Hunt, Astle, Osgood sau Ball cu Kuna, Vesely, Adamec sau Jokl, într-un joc al cărui învingător se va decide, probabil, la mijlocul terenului, între «Big» Bobby Charlton și Kvasniak, «cărăușul» de la F.C. Malines.

Pe «Jalisco de Guadalajara», bănuim, totul se va decide în zona din jurul cercului vîrîut de la mijlocul gazonului, acolo unde se dă bătălia hotărîtoare pentru mingi.

ÎN SFÎRȘIT, O CVASICERTITUDINE...

În orașul de baștină al legendarului portar Carbajal, supranumit «senor cinco copas», singurul fotbalist din lume care a semnat condica de prezență la 5 «mondiale» — Leon — seria ultimă a campionatelor are un net favorit al hîrtiei: echipa R.F. a Germaniei.

Favorit, din punct de vedere al numelor ce vor fi afișate pe ușa cabinelor, — Beckenbauer, Overath, Müller, Weber, poate Haller — al tradiției — echipa lui Schön se poate lăuda cu un titlu mondial (Berna, 1954) și cu o recentă medalie de

argint (Londra, 1966) — în sfârșit, al rezultatelor care, dacă n-au avut așteptata strălucire în calificări (1-1 cu Scoția sau 0-0 cu Albania), au găsit ulterior compensații dintre cele mai optimiste: 1-0 cu Anglia, 2-1 cu Brazilia.

E greu de crezut ca echipa Bulgariei, antrenată de doctorul Boșkov și practicanta unui fotbal mizînd pînă la exagerare pe angajamentul fizic, sau cea a Marocului, aflată actualmente în grija iugoslavului Vidinici, vor putea încurca socotelile vest-germanilor...

De o asemenea performanță este, se zice, capabilă doar reprezentativa Perului, cea care a furnizat cea mai imprevizibilă calificare la Mexic, în dauna celebrei Argentine.

Dar a-i judeca pe elevii lui Didi numai după rezultatele revelatorii înregistrate în preliminarii — celelalte fiind mai degrabă palide, neconvingătoare — ni se pare pe cât de riscant, pe atât de nerecomandabil. Și aici însă trăiește o certitudine: lupta pentru locul doi al grupei rămîne deschisă între Bulgaria și Peru, deși, dacă ne gîndim bine, în cadrul unui meci amical, formația lui Asparuhov și Iachimov a fost admonestată, cu 3-0, de însuși... Maroc, outsiderul fără șanse!

Scadența a venit. Numărătorea inversă este aproape de sfîrșit. Majoritatea echipelor fac la această oră cunoștință cu gazoanele pe care vor juca. Peste 2 000 de ziaristi, acreditați campionatelor, își pregătesc bagajele. Mai mult de 100 de posturi de televiziune sînt gata să preia transmisiile de la Mexic. Febra este în creștere.

A noua ediție a supremei reuniuni fotbalistice este gata să înceapă...

Publicăm acest instantaneu splendid prin dinamică, nu din dorința de a convinge publicul de frumusețea jocului de fotbal. E un fel de a ne ura nouă înșine și cititorilor noștri ca asemenea imagini să ne parvină din îndepărtatul Mexic, cu drepturi de autori (ai golurilor) rezervate atacanților noștri. Hai băieții!...

cronică satirică

de Teodor MAZILU

PROSTUL COCOȚAT PE-UN VÎRF DE MUNTE

Sînt proști care adoră înălțimile. E o prejudecată să credem că proștii se descurcă numai în realitatea imediată și că resping orice avînt filozofic. Nu este adevărat... Există o categorie de idioți care, șontic-șontic, ba prin eforturi, ba prin contrabandă, ba prin învîrteli, ajung pe-un vîrf de munte și de acolo se uită de sus la oameni. Chiar dacă s-au cocoțat prin fraudă, ei nu încețază să-și manifeste superioritatea.

N-ați văzut proști ironici? Cînd nici nu te aștepti, ei te iau peste picior, te strivesc c-un zîmbet al dracului de malițios. Nu e chiar așa de greu să fii ironic, prostul a împrumutat cîteva fraze și cu aceste fraze de împrumut se socotește urmașul lui Voltaire... Orice-ai spune, el e ironic... Are cîteva formule: «Ei, nu mai spune», sau «Interesant», sau «Nu e prea original», și cu aceste formule trece drept un individ cu mintea iscusită... Dacă îl întrebi unde vine strada cutare, el, să-răcuțul de el, tot ironic e: «Nu e prea originală întrebarea... Mulțumit de ironia lui, nu-ți mai răspunde la întrebare.

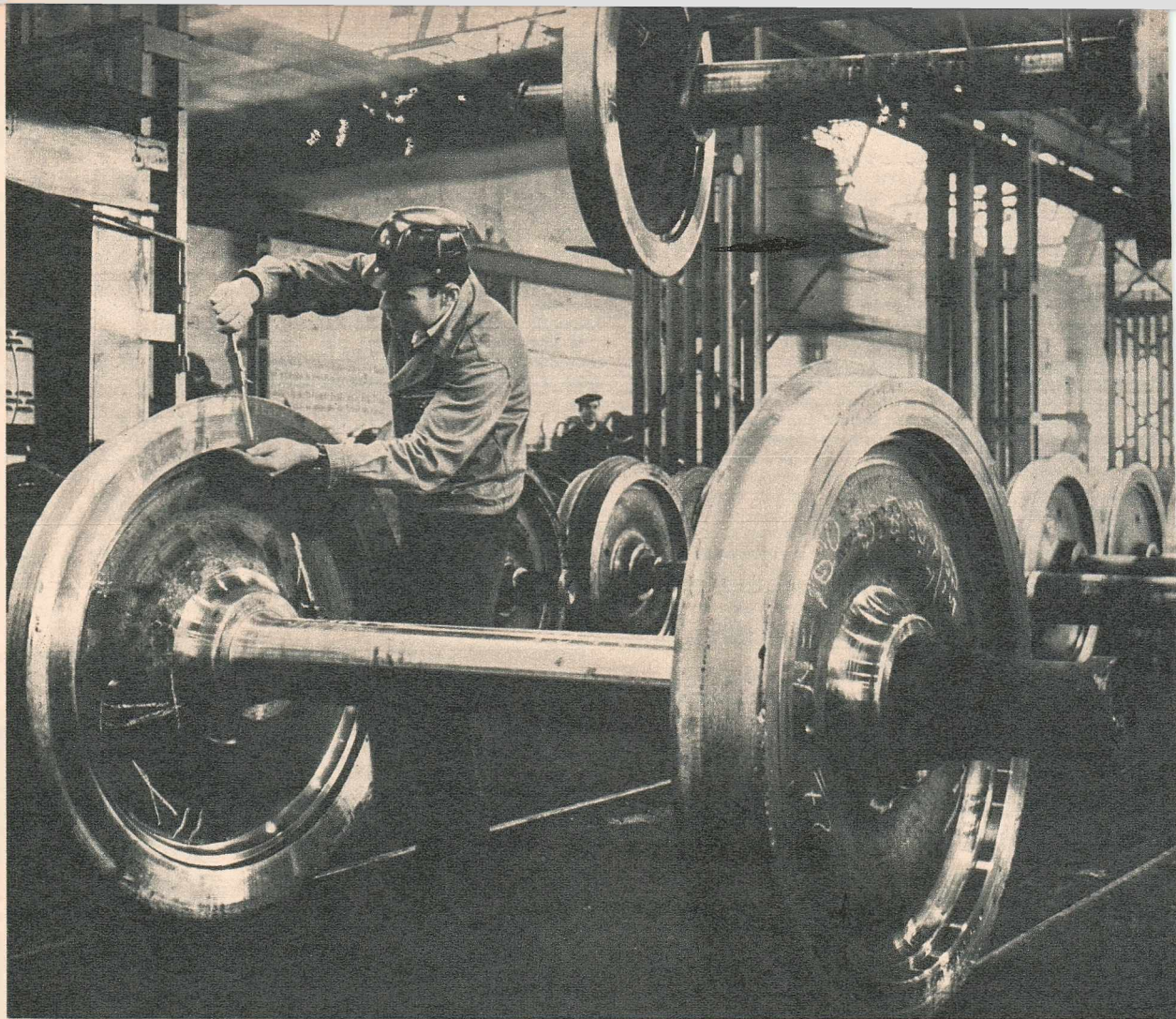
N-ați văzut proști cu aptitudini metafizice? Sigur că ați văzut! Proștii de esență cerească sînt la fel de numeroși ca și proștii de esență terestră. Sînt proști cu chip și problematică de îngeri... toată ziua bună-ziaua îți vorbesc despre teoria reîncarnării... Sînt convinși că au un nimb deasupra frunții și se necăjesc cumplit dacă observîndu-le stupiditatea nu le observi în același timp și aureola...

N-ați văzut idioți exigenți? Mereu nemulțumiți? Nemulțumiți de femei, de restaurante, de peroanele gărilor, de cinematograful, de absolut orice... Ei nu știu decît să strîmbe din nas; în fața unui apus de soare — se strîmbă; în fața unei fripturi — se strîmbă; uite-așa, o duc într-o strîmbătură, cum alții o duc într-un bairam... Nimic nu le place. Nimic nu se ridică pînă la exigențele lor. Nici un apus de soare nu le satisface dorința lor de frumos. Nici o femeie nu e demnă să se plîctisească în brațele lor ambigue. Nici un restaurant n-a mers pînă acolo cu desăvîrșirea încît să fie demn de a le oferi o ciorbă de pește... Nu s-a născut încă viața pe care ei, exigenții, rafinații, educații, să merite s-o trăiască.

De aceea preferă să se suie pe-un vîrf de munte, să se hrănească acolo cu hrană rece și excelența lor părere despre ei înșiși...

Ei se dau jos numai să-și încaseze salariul, pe urmă, cu banii în buzunar, se întorc înapoi — stupizi, leneși și mîndri.

Ah, ce mai derbedei!...

După cum se vede, la «Grivița roșie» se muncește din plin și rezultatele generale sînt bune. Din păcate nu și unele «speciale». Pentru că din pricina unor utilaje tehnologice încă netrimise uzinei «Colorom»-Codlea, cu toate că termenul contractual — săracul — este cam depășit, finalizarea potrivit programării a secției «Dispersil» din această uzină este sub tristul semn al indoielii. Iată de ce — fără plăcere — reamintim grivițenilor un vechi dicton: bis dat, qui cito dat!

BONA FIDES

SAU RESPECTUL CONVENȚIEI ÎNCHEIATE

Anchetă realizată de Nelu IONESCU

Aparent nu poate fi nici o legătură între acești piloți care-și studiază pe hartă viitorul itinerar de zbor și bunul mers al producției în industria alimentară. Și totuși, există! Pentru că realizarea planului de producție și de livrări în industria amintită îl constituie asigurarea acesteia cu materii prime — vegetale și animale. Industria alimentară este un beneficiar interesat în încheierea de contracte pe termene cît mai lungi. Și fiindcă azi agricultura se face și din avion, cei din acest sector își vor putea sau nu respecta angajamentele contractuale și în funcție de îngrășămintele chimice «căzute din cer».

Termenul «contractus» este folosit pentru a indica o categorie de acte juridice producătoare de obligații, întii de Celsus, prin secolul al II-lea, apoi de Pomponius și Gaius, tot în secolul II. Iar în dreptul lui Iustinian el dobîndește o utilizare generală. Dar asta-i cam de mult poveste. Pe noi — ca oameni practici, interesați și prozaici ce sîntem — ne interesează contractul contemporan, contractul nostru cel de toate zilele.

Ați băgat de seamă? Fantastica diviziune socială a muncii ne creează zeci de mii de momente de aprovizionare și desfășurare, ne obligă la zeci de mii de momente economice, concretizate în tot atitea contracte.

Recunoaștem meritul lui Celsus, sau poate al unui necunoscut înaintaș al lui, de a fi născocit numele faptului contractual, de a-l fi botezat, dar repede și degrabă ne întorcem la noi, la epoca noastră și la înțeleșul superior, potrivit concepțiilor și intereselor noastre, al contractului. Căci, pentru noi, contractul, înainte de toate, este un instrument de planificare care servește la fundamentarea planurilor anuale pe baza prevederilor cuprinse în planul cincinal sau de perspectivă. Un instrument care, totodată, ne servește la «concretizarea desfășurării relațiilor economice dintre organizațiile socialiste cu privire la furnizarea de produse, executarea de lucrări și prestarea de servicii, în scopul îndeplinirii integrale a obligațiilor rezultate din planul de dezvoltare a economiei naționale».

Și, fiindcă sîntem într-un spațiu se pare predestinat defi-

nițiilor, să mai spunem și că sistemul actual al relațiilor contractuale dintre organizațiile socialiste, potrivit recent intratei în vigoare Legii a contractelor economice, este menit să răspundă cerințelor unei gestiuni moderne, a unei gestiuni care să asigure sporul continuu al eficienței întregii activități economice.

La nici trei luni de la intrarea în vigoare a noii reglementări, prin ancheta de față încercăm să descoperim aspecte — pe cât posibil esențiale — din activitatea contractual-economică, așa cum se desfășoară ea potrivit recentelor norme novatoare.

SENSUS CONSENSUS

Înlăturând practica dăunătoare a hotărârii conținutului contractelor economice de către organele administrative superioare, noile norme în această materie precizează că acest conținut trebuie stabilit de către înseși părțile contractante. Este firesc să fie așa, pentru că ele își cunosc în cea mai mare măsură atât propriul potențial, cât și propriul interes. Contractul economic trebuie să fie rodul unor negocieri reale și întemeiate dintre furnizor și beneficiar, și nu cel al unor discuții formale, finalizate într-un înscris contractual care să nu consemneze altceva decât niște sarcini trasate. Obiectul tranzacției este necesar să fie dezbătut — documentat și cu responsabilitate — de către părțile contractante, în privința tuturor aspectelor pe care el le implică: calitatea produselor, forme de asistență tehnică, termene de livrare, modalitatea recepției, regimul garanției etc.

Dar, cu toate că aceasta este litera legii, în practică lucrurile nu se petrec totdeauna potrivit ei. Un exemplu: la finele primului trimestru al anului, uzina sibiuană «Independența» nu-și respectase obligațiile ce-i reveneau din șase contracte de o valoare totală de 3 669 000 lei. Obiectul unora dintre aceste contracte îl constituie realizarea instalației electrice la două cupatoare pentru tratamente termice. Uzina nu și-a îndeplinit aceste sarcini contractuale, pentru că o serie de piese-accesorii (condensatori, bobine, izolatori electrice și altele), piese absolut necesare ansamblurilor pe care se obligase să le realizeze, pur și simplu nu erau asimilate în producția întreprinderilor furnizoare ale uzinei. Situația este pe cale de remediere dar, pînă una-alta, contractele n-au fost respectate.

Consimțămîntul, — consensus — element fundamental al oricărui contract, nu trebuie să indice doar simplul acord de voință al părților în încheierea contractului. Este de dorit, este obligator, ca el să implice și o judecată detaliată și prealabilă asupra tuturor posibilităților reale care fac sau nu posibilă asumarea unor obligații.

Este un sens mai profund al noțiunii de consimțămînt, dar un sens care denotă seriozitatea cu care se semnează un contract. Un sens care obligă ca, la fiecare decizie economică de încheiere a unui contract, la fiecare consimțămînt contractual, să participe un cît mai mare număr de oameni ai muncii, de tehnicieni. Un sens care aprobe decizia de locul executării ei și prin aceasta îi asigură certitudinea îndeplinirii. Un sens care constrînge la a gândi pînă la capăt fațetele unei obligații contractuale înainte de a și-o asuma.

VICTIMA NR. 1 A PENALIZĂRILOR

De la 1 martie 1970 neîndeplinirea obligațiilor acceptate printr-un contract economic este sancționată cu o deosebită exigență. Răspunde unitatea, dar răspund — material, disciplinar și, eventual, penal — și angajații ei care, printr-o activitate reproșabilă în sectorul în care lucrează, au contribuit la încălcarea disciplinei contractuale.

Nerespectarea unui contract atrage pentru unitatea în culpă penalizări. Iar plata penalizărilor se repercutează defavorabil — în primul rînd — în cuantumul prețului de cost. Să ne fie îngăduite niște exemplificări, pe care am fi fost și noi mai bucurorii să nu le aflăm și să nu le dăm.

În trimestrul I a.c., Combinatul textil din Iași și-a încărcat «costurile» din pricina unor penalizări, mai mult decît substanțiale, pentru nelivrarea sau livrarea cu întârziere a produselor către beneficiari. Ponderele acestor penalizări privește fabrica de mătase «Victoria», care nu și-a realizat planul de producție și de livrări din pricina neprimirii la timp — din import — a unor utilaje, necesare mai cu seamă secției «finisaj». Dacă nu ne respectăm o obligație contractuală, străinii «nu ne iartă». Poate nu ne-ar strica — în direcția asta — să învățăm ceva de la ei!

Tot la Iași, și tot în trimestrul I 1970, Combinatul alimentar a suportat pe seama prețului de cost penalizări de asemeni apreciabile. Combinatul nu și-a respectat contractele privind livrările de halva, pentru că i-au fost atribuite sarcini de plan-producție peste capacitățile existente.

În sfîrșit, fiindcă i-a lipsit atunci cînd i-a trebuit niște tablă, uzina mecanică «Nicolina», din același Iași, n-a executat și n-a livrat la termenul prevăzut în contractul încheiat cu beneficiarul său, un cazan-cilindru. Asta a costat-o, nu glumă. Și prețul de cost iar a fost încărcat.

După cum s-a văzut, cauzele nerespectării contractelor sînt diverse. Victima însă este comună. Iată de ce propun să păstrăm un moment de reculegere pentru soarta prețului de cost din unele întreprinderi.

În completarea observațiilor noastre de pînă acum și poate pentru a contracara subiectivismul unei singure părți, alunei singure judecăți, am socotit în folosul anchetei să inserăm și păreriile unui specialist, care — prin însăși profesia dumisale, prin însăși funcția dumisale într-una din verigile aparatului economic — se «lovește» continuu de problemele ridicate de activitatea economică contractuală.

Ceea ce urmează reprezintă, întemeiată pe observații directe, opinia tovarășului ing. Virgil Lefter, director adjunct al Centralei industriale de electronică și automatizări:

Trecerea de la vechea la noua legislație contractuală se face cu unele dificultăți. Desigur, este firesc să fie așa pentru orice proces novator, dar de data aceasta se petrece un lucru paradoxal.

După ce, prin binecunoscuta serie de acte legislative menite să asigure forme și metode de organizare, conducere și planificare, în concordanță cu nivelul de dezvoltare actual al economiei noastre, cu cerințele ridicării eficienței activității economice, acte legislative menite să asigure o îmbinare optimă a conducerii centralizate a economiei naționale cu o mai largă autonomie, deci după ce s-a realizat dezideratul unităților economice de a fi eliberată conducerea centralizată a economiei naționale de elementele de centralism excesiv, deci după ce dispun de o mult mai largă autonomie, iată că forurile conducătoare ale unora dintre aceste întreprinderi șovăie cînd trebuie să adopte o decizie, șovăie cînd trebuie să-și asume niște răspunderi.

În ceea ce privește contractele economice, lucrurile se petrec cam așa: neînțelegînd încă, în mod realist, drepturile și responsabilitățile pe care le au, unele cadre din întreprinderile producătoare ori beneficiare recurg cu prea mare ușurință, în cazul divergențelor care apar în procesul de încheiere a contractelor, la soluționarea acestora de către organele tutelare: centrala industrială și ministerul. Pentru aceste cadre este un mod simplu de rezolvare a propriilor probleme, dar, din păcate, ele pierd din evidență faptul că soluționarea divergențelor la un arbitru îndepărtează adoptarea deciziei de locul executării ei și, prin aceasta, facilitează, într-o măsură suficient de mare, introducerea arbitrarului și implicit a consecințelor negative ale acestuia asupra procesului de producție, creînd totodată responsabilități maxime tocmai pentru cei care nu și-au găsit singuri soluțiile, tocmai pentru cei care n-au îndrăznit să-și adopte singuri soluțiile. Or, unul din scopurile urmărite de noua lege a contractelor economice constă tocmai în evitarea unor astfel de situații.

Preferînd să fie tutelate, conducerile acestor unități își recunosc, într-un fel, lipsa de maturitate, ori, mai rău, evitarea asumării unor răspunderi. Deci o penibilă, să-i spunem îndulcit, comoditate, o penibilă prudență.

BONA FIDES

Mănunchiul de aspecte culese și înfățișate, pentru dumnea-voastră, mai sus, după cum lesne se poate observa, se referă mai puțin la precontractare și la contractul propriu-zis și mai mult la executarea contractului economic. De aceea și concluzia noastră va viza tocmai această etapă, acest element al ciclului contractual.

Și pentru că atunci cînd este vorba de dreptul civil îți vine să crezi că Imperiul roman încă n-a căzut, că civilizația romană încă nu s-a prăbușit, să facem un marche arriere de vreo 2 000 de ani. Secolul întii înaintea erei noastre încă n-a început. Pretorul peregrin încă n-a sancționat în edictul său operațiile consensuale dintre romani și peregrini. Și aceasta pentru simplul motiv că astfel de operații încă sînt rare, romanii încă n-au ajuns să încheie operații comerciale cu locuitorii din colțurile îndepărtate ale imperiului. Deocamdată vînd, închiriază, înființează societăți și încredințează mandate între ei, în cerc restrîns. Cu alte cuvinte, între persoane cunoscute, între persoane de încredere. Deci, autoritatea exterioară și superioară a pretorului nu-i încă necesară. Sancțiunea lui încă n-are căutare. Și totuși, care-i autoritatea care asigură îndeplinirea riguroasă a contractelor?

Este «bona fides» — buna-credință — care avea pe-atunci accepțiunea, în primul rînd, de respect pentru cuvîntul pe care l-ai dat, pentru convenția pe care ai crezut de cuviință s-o închei. Deci, o autoritate morală care te obliga să-ți respecti numele, să te respecti pe tine.

Statistica ne spune că, la ora actuală, există pe întreaga țară un număr de aproape 10 000 de contracte economice neonorate, însumînd obiecte de tranzacție în valoare de un miliard și jumătate lei. Din care, pentru 800 de milioane debitorii sînt constructorii de mașini. Dînd deoparte sancțiunile legale, care, fie vorba între noi, numai dulci nu sînt, mă gîndesc cu reală tristețe că cele 10 000 de contracte nerespectate înseamnă cel puțin 5 000 de contractanți care nu și-au respectat firma, cel puțin 5 000 de contractanți care au uitat de «bona fides» a strămoșilor.

Poate n-aș fi trist, dar simt cum operează ceea ce juridicește se cheamă «confuzia» — adică reunirea în aceeași persoană a calităților de creditor și debitor. Pentru că noi toți, părți în diferite și numeroase contracte, sîntem pînă la urmă producători, proprietari și manipulanți ai marii gestiuni unice.

dialog cu cititorii

de H. DONA

În urmă cu cîteva săptămîni, a apărut în «Flacăra» un reportaj-anchetă al colegei noastre Viorica Ciorbăgiu, intitulat «Credite fără acoperire». Se vorbea în acel text despre unii tineri specialiști care și-au uitat datoriiile morale (în unele cazuri și pe cele materiale) față de colectivele în care au fost repartizați și care i-au ajutat să-și însușească meseria, despre faptul că mai există elemente totdeauna gata să-și schimbe locul de muncă în căutarea unei situații mai avantajoase.

Printre cei amintiți în reportajul apărut în «Flacăra» era și inginerul Gh. Amititeloaie care, nemulțumit de situația materială, a părăsit Combinatul siderurgic-Galați la cîtva timp după ce se întorsese dintr-o specializare în R.P. Polonă, specializare la care fusese trimis de uzină.

Recent, am primit din partea tov. ing. Amititeloaie o scrisoare în care contestă justețea criticii ce i-a fost adusă. Din ce ne scrie dumneasa reiese că motivul principal al plecării din Galați l-a constituit lipsa unei locuințe corespunzătoare. Departe de noi gîndul de a subestima importanța unui asemenea motiv (deși, se pare, din însăși scrisoarea tovarășului inginer, că intervenise și în acest domeniu o oarecare ameliorare: primise o cameră). Departe de noi și gîndul de a subaprecia importanța climatului moral (au existat, ne spune inginerul Amititeloaie, «fapte care l-au jignit»). Și totuși scrisoarea interlocutorului nostru (actualmente inginer la Hunedoara) nu ne-a convins pe de-a-ntregul. Foștii dumisale colegi de la Galați îi apreciază cît se poate de critic plecarea din combinat (de altfel, de la ei și numai de la ei a aflat redactarea noastră despre acest caz). Nimeni nu contestă greutățile de care s-a lovit tînărul inginer; în alte locuri, alți specialiști tineri au de făcut față, poate, la greutăți și mai mari. Ceea ce supără însă (și de fapt la aceasta se referea și reportajul nostru) este graba iritată a tov. Amititeloaie, nerăbdarea în obținerea rapidă a tuturor avantajelor la care considera că are dreptul. Lucru cu atît mai supărător și cu atît mai de neînțeles la un tînăr intelectual cu cît tov. Amititeloaie dispunea de tot ceea ce e esențial: avea o meserie frumoasă și de viitor, lucra într-un combinat mare și modern, mîndrie a industriei românești, primea un salariu bun, era trimis, la scurt timp după angajare, la specializare în străinătate, se bucura de solitudinea multor colegi (chiar din scrisoarea reiese că el l-au adăpostit și l-au ajutat). Dacă n-ar fi fost atît de nerăbdător, probabil că la ora aceasta ar fi avut și locuință mulțumitoare, și o situație consolidată în cadrul colectivului.

Desigur, tov. Amititeloaie este primul în drept să tragă concluziile asupra felului cum a acționat, și nu avem nici cea mai mică îndoială că, dacă nu azi, atunci mîine, aceste concluzii vor fi critice. Pînă atunci, ne mulțumim să constatăm că atitudinea dumisale nu poate constitui, în nici un caz, un exemplu.

Mai mulți cititori (și printre ei Florin Popescu din Lehliu, jud. Ilfov, Dic. Marian din Sibiu și Geta Aldea din Craiova) ridică problema prezentării muzicii ușoare în revista noastră. Recunoaștem că în ultimul timp, din cauza abundenței de material pe alte teme de actualitate și, poate, și din cauza unei defectuoase planificări, tema care îi interesează (pe ei și pe mulți alții) n-a găsit un ecou suficient de larg. Această recunoaștere poate să țină loc și de autocritică. Cît despre ideea înființării unei reviste de muzică ușoară, o găsim, ca și corespondenții noștri, întemeiată. Din păcate, o revistă nu se poate face numai cu bune intenții, mai trebuie îndeplinite și alte condiții. În orice caz, noi, cei de la «Flacăra», animați de cea mai totală dezinteresare, nu vom opune niciodată vetoul nostru unei asemenea inițiative.

O scrisoare caldă și frumoasă am primit din partea cititoarei Ileana Teodosiu, din Dor Mărunt, jud. Ialomița. În numele tuturor redactorilor și colaboratorilor noștri pe care-i citează cu elogii, îi mulțumim. La rîndul nostru, îi urăm tovarășei Teodosiu multă sănătate; sperăm că în curînd își va putea relua munca la catedră (ceea ce nu înseamnă, desigur, că va neglija lectura «Flăcării»).

se naste UN GIGANT

-
- Cea mai înaltă construcție metalică din țară
 - Un gabarit și un «apetit» pe aceeași măsură ●
 - Hidrocentrala de pe Argeș, egalată! ● «Vulcan» face apel la întreaga sa experiență și pricepere.
-

Imaginați-vă un turn, un turn uriaș din oțel, prevăzut în vîrf cu un coș prin care se revarsă fără încetare valuri-valuri de fum negru de cărbune. Totul, repet, la niște proporții (dimensiunile turnului, ale coșului pierdut undeva în înălțimi) ce strivesc literalmente celelate

elemente ale decorului. Ar putea să pară una dintre acele viziuni ale viitorului hiperindustrializat sau contururile unui nou și ambițios Turn Babel, și acesta imaginat în fel și chip de o sumedenie de artiști plastici. De data aceasta vă propunem o imagine ce nu va întîrzia să devină rea-

lă. Este vorba de giganticul cazan energetic cu o capacitate de 1 035 t abur/oră, a cărui construcție a și început la uzina «Vulcan» din Capitală. Cazanol, a cărui formă exterioară se apropie de cea a unui turn, va fi prevăzut, după cum spunea, cu un coș de evacuare a fumului, întregul ansamblu măsurînd nici mai mult, nici mai puțin decît 250 m, fiind cea mai înaltă construcție din țară! Să adăugăm cele 10 000 t de oțel din care va fi alcătuit acest uriaș plămîin energetic și apetitul său cu adevărat pantagruelic (un nesfîrșit șir de vagoane însumînd 12 000 000 t de lignit vor fi înghițite zilnic de «pîntecul» veșnic flămînd al cazanolului) și vom conveni că realitatea, realitatea iminentă, este pe cale să depășească chiar și imaginația cea mai debordantă. În faza finală, patru asemenea cazane vor echipa termocentrala de la Rovinari. Aburul obținut din continua ardere a milioanele de tone de lignit se va dezlănțui în interio-

rul cazanolului, în acea fantastic de complexă țesătură de țevi din care acesta va fi alcătuit, declanșînd temperaturi de sute de grade și presiuni ce se cifrează la 195 atmosfere, punînd în mișcare turbine, născînd, în ultimă instanță, lumină. O energie electrică considerabilă, în concordanță cu dimensiunile întregului complex, și care ne obligă încă o dată să folosim superlativ și semne de exclamații: un singur cazan cu turbina respectivă va avea o putere instalată echivalentă cu cea a centralei de pe Argeș, toate patru cazanele realizînd o putere electrică instalată egală cu cea a României anului 1938!

Se înțelege că fabricarea unui asemenea agregat complex solicită la maximum potențialul material și uman al uzinei «Vulcan». Chiar și un neinițiat își poate imagina cîtă exigență și răspundere comportă construcția unor instalații supuse tot timpul forței și pre-

de Emanuel VALERIU

GOOD BYE, MISTER CHIPS!

Nu pot să trăiesc despărțirile grave sau dulci fără a-mi reaminti de profesorul Chips. Nu trebuie să fii prea bătrîn ca să fi aflat de celebra carte a nu mai puțin celebrului James Hilton, în care autorul zugrăvește chipul profesorului Chips cu o simpatie ce se transformă în epidemie, trecînd din paginile cărții în suflurile cititorilor; greutatea întîmpinate de profesorul acela miop dar răzbătător în înțelegerea lui pentru oameni dusă pînă la încăpăținare, răbdarea sa sîrguincioasă i-au asigurat nu numai victoria asupra răutăților celor mai crude, pe care copiii le săvîrșesc de obicei, dar și un loc în memoria generațiilor care l-au cunoscut.

Așadar, și acum, recent, cînd lotul fotbalistilor români și-a luat zborul spre Mexic, mi-am reamintit de profesorul Chips, deși simplul fapt că naționala este condusă de profesorul Angelo Niculescu mi se pare insuficient pentru a-mi justifica paralela.

Băieții au plecat, în povestea noastră, cu profesorul lor, despre care s-a scris foarte mult pentru că echipa ce i s-a încredințat a reușit o ispravă dorită de noi toți: aceea de a deveni finalistă în grupul celor 16 formații care-și vor disputa, în Mexic, titlul suprem la fotbal. Dar nu numai pentru asta, ci și pentru că profesorul nostru a suportat și binele, și răul cu o răbdare într-adevăr angelică, mai ales după ce a rămas singur la lot (adică fără C. Teacă, cu care începuse) și avîndu-l drept consultant — de la distanță — pe imperturbabilul Em. Vogl.

Drumul calificării a fost presărat cu hîrtoape mai mult sau mai puțin așteptate (de pildă, cel din urmă, 1-1 cu Grecia, prin care ne-am calificat, era să-i fie fatal), dar s-a sfîrșit cu bine și iată, peste cîteva zile, cei 11 jucători români se vor alinia în fața altor 11 sportivi reprezentînd Anglia, campioana lumii. Tot ce se va spune și se va scrie pînă la acea oră se va veșteji în clipa în care arbitrul meciului va fluiera începutul partidei. În ceea ce ne privește, neavînd computere care să șomeze, spre a le încredința calculele finalei, ne-am mărginit la supozițiile cronicarilor sportivi și literari, la ambițiile sau umorul lui Dobrin, la dorințele publicului, ascuzînd însă permanent în suflute speranța și îndoiala înlănțuite ca-ntr-o clipă de spaimă.

Presa, mereu certată cu fotbalul, permanent amenințată cu degetul (arătător) de către oficialii mîngii rotunde, și-a confecționat o veritabilă strategie spre a nu contribui, cumva, la destrămarea palidelor șanse ce se întrevăd echipei noastre. Acuma nimic nu mai poate strica, distanța și iminența începerii competiției punîndu-i pe cei 11 tricolori la adăpostul nocivității (presumate) a cronicarilor sportivi (și literari). Dar nici nu știm ce anume ar mai putea să-i ajute în afara propriilor ambiții și a unei dăruiri fără rezerve. Pentru noi, cei rămași acasă și care am spus «Good bye» profesorului, cu nostalgie bunăvoință, firește, adevărul nu poate fi decît unul: cei unsprezece, care vor evolua la Guadalajara și (vai, cît am dori-o!) poate chiar la Ciudad de Mexico, se vor reprezenta, mai ales, pe ei înșiși și mai puțin fotbalul nostru în ansamblul lui. Aceasta nu înseamnă că răspunderea lor este mai puțin importantă sau că ei își pot permite exhibiții... particulare. Nu așa ceva îmi trece prin minte, ci cu totul altceva. De pildă, spre a lua ca exemplu formația engleză, ea înseamnă, pentru oricine, țara de baștină a fotbalului, deținătoarea cea mai recentă a titlului mondial, organizarea cea mai serioasă și echilibrată în materie, sumuumul unei tradiții, experiențe și răspîndiri în mase a jocului cu balonul rotînd. Este adevărat că soccerul insularilor a cunoscut și momente de dezechilibru, dar în prezența unor adversari care aduceau în teren argumente la fel de puternice (mă refer la corecțiile din întîlnirile cu Ungaria) cum sînt: popularitatea, sistemul de joc, școala proprie, talente remarcabile, experiență și palmares.

Rîndurile noastre de azi nu se vor profetice, nici în sens defetist și nici în sens optimist, ci își propun doar să încerce a așeza lucrurile la locul convenit, reamintînd entuziaștilor unele realități iar pesimiștilor jocul imprezvizibil al șanselor... La realități aș trece faza de reorganizare a fotbalului nostru, începută de atîtea ori și de atîția, încît încrederea cea mai robustă se poate clătina, mai ales că ceea ce specialiștii cred că se impune (autonomie pentru federație și cluburi, — specializate — contracte serioase și severe între club, jucători și antrenori, un statut ferm al tuturor tehnicienilor, calendar intern și extern suculent și de calitate, îndrumarea competentă a tineretului spre fotbal, organizarea de ansamblu și în amănunt a acestui sport în școli și la diferite eșaloane de vîrstă, instaurarea unui climat etic stabil, a unei atmosfere de lucru în perspectivă, bazat pe calitățile proprii jucătorilor noștri), cei puși să decidă decizii, de cele mai multe ori.

Gîndul tuturor amatorilor de sport și în special al celor ce-au îndrăgit fotbalul se îndreaptă în aceste zile spre Mexic, spre cei 22 de jucători pe care îi vom și vedea evoluînd pe ecranul televizorului. Să nu ne facem iluzii, ci să dorim, din toată inima, ca cei ce vor intra pe teren să lupte fără complexe, cu bărbăție și demnitate pentru propriul lor prestigiu de fotbaliști, pentru misiunea ce le-a fost încredințată.

În locul patetismului sau al resemnării extreme, nerecomandabile, fructele (dulci ori amare) ale experienței mexicane se cer valorificate multilateral. Pentru noi, acesta cred că poate și trebuie să fie scopul major al calificării. Așa privesc lucrurile, succesul dorit dar și eșecurile probabile ne pot oferi justele proporții ale fotbalului nostru, noul său start spre valoarea reală, indubitabilă, spre repetarea performanței care ne-a purtat în grupul celor 16 din Mexic.

siunii considerabile a aburului. Muncii energicului, motorului ori mecanicului i se cere, fără nici o exagerare, perfecțiune, orice eroare putînd antrena după sine consecințe incalculabile.

Experiența în construcția de cazane a colectivului uzinei «Vulcan» și-a spus însă cuvîntul. În siguranța cu care primele cinci subsansambluri dintr-un total de 36 au fost atacate, în ritmul viu al lucrărilor, în buna organizare a producției se poate sesiza, după cum spuneam, întregul depozit de experiență și inteligență creatoare, acumulat în timp de acest colectiv.

Nu prin realizarea succesivă a unor cazane energetice de mai mici capacități, ca cele de 120 t abur/oră, livrate termocentralelor de la Suceava și Pitești, și a celor de 420 t abur/oră, cu care au fost echipate termocentralele de la Govora și Palas, numai prin acumularea, cu alte cuvinte, a unor solide cunoștințe de specialitate se putea imagina trecerea la construirea actualului cazan. În uzină s-a operat și se operează neconținut o selecție a celor mai buni muncitori și tehnicieni.

Pe unii i-am urmărit la Berceni, în noua secție de pereți-membrană a uzinei «Vulcan», realizînd diferitele subsansambluri ale marelui cazan. Se cere sudată cu artă o uriașă cantitate de țevi metalice de diferite dimensiuni, meseria de sudor trecînd aici exigentele examene ale multiplelor controale cu raze Roentgen, ultrascurte, substanțe penetrante etc. Rezultatele? Ni le confirmă, printre alții, inginerul Teodor Ionescu din cadrul secției de pereți-membrană.

— În prezent, sudura reprezintă principala operație executată în secția noastră. Sudura, sub cele mai inedite și diverse ipostaze. Vreau să subliniez că în timpul construcției părții celei mai dificile, mai pretențioase, a cazanului, cea care va suporta tot timpul presiunea aburului supraîncălzit — m-am referit la pereți-membrană — am executat pentru prima oară în țară sudură în mediu de argon. Am realizat-o, ca și pe celelalte, cu succes, dovadă aparatura de control care nu înregistrează nici o fisură.

Urmăresc cadența ritmică, de metronom, a mașinilor de sudat automate. Platbanda, pelicula de metal care realizează sudura între diferitele țevi, țîșnește din mașină. În opt ore, cu o asemenea mașină se execută circa 900 m țevi sudate, sub formă de panouri ce cîntăresc mii de kilograme. Este rîndul aparatelor de sudat individuale, ai căror electrozi fac să țîșnească jerbe de stele. Să sudeze aceste panouri în fel și chip, să le dea forme contorsionate, labirintice, pentru profan, la prima vedere, doar foarte estetice. Aceste segmente repetate parcă la infinit, permit de fapt aburului să dezvolte o tot mai mare viteză și forță, canalizîndu-l în ultimă instanță spre turbine.

În lunile următoare, atacarea masivă, din plin, a lucrării va copleși spațiul încă atît de vast al halei din Berceni, prin prezența unor adevărați munți de țevi ce urmează să fie sudate.

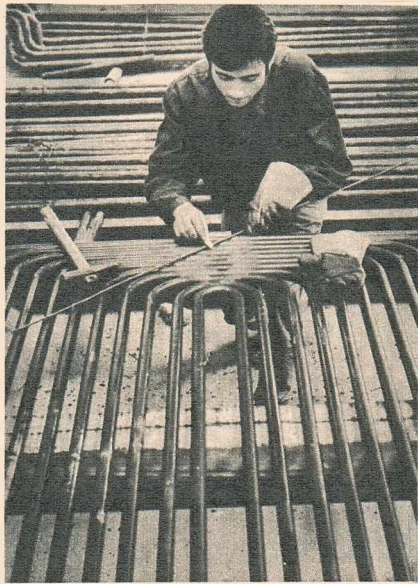
Dar nici atunci nu vom realiza decît fragmentar dimensiunile viitorului cazan! Pentru a-i sesiza contururile reale va trebui să mergem cu gîndul în anul viitor, cînd primul agregat din prestigioasa suită de patru va fi terminat, urmînd ca celelalte să fie succesiv livrate pînă în anul 1974. De-abia atunci, în faza finală de montaj, la termocentrala Rovinari marele copac energetic se va dezvălui, modificînd peisajul, în toată mărția sa.

M.H.

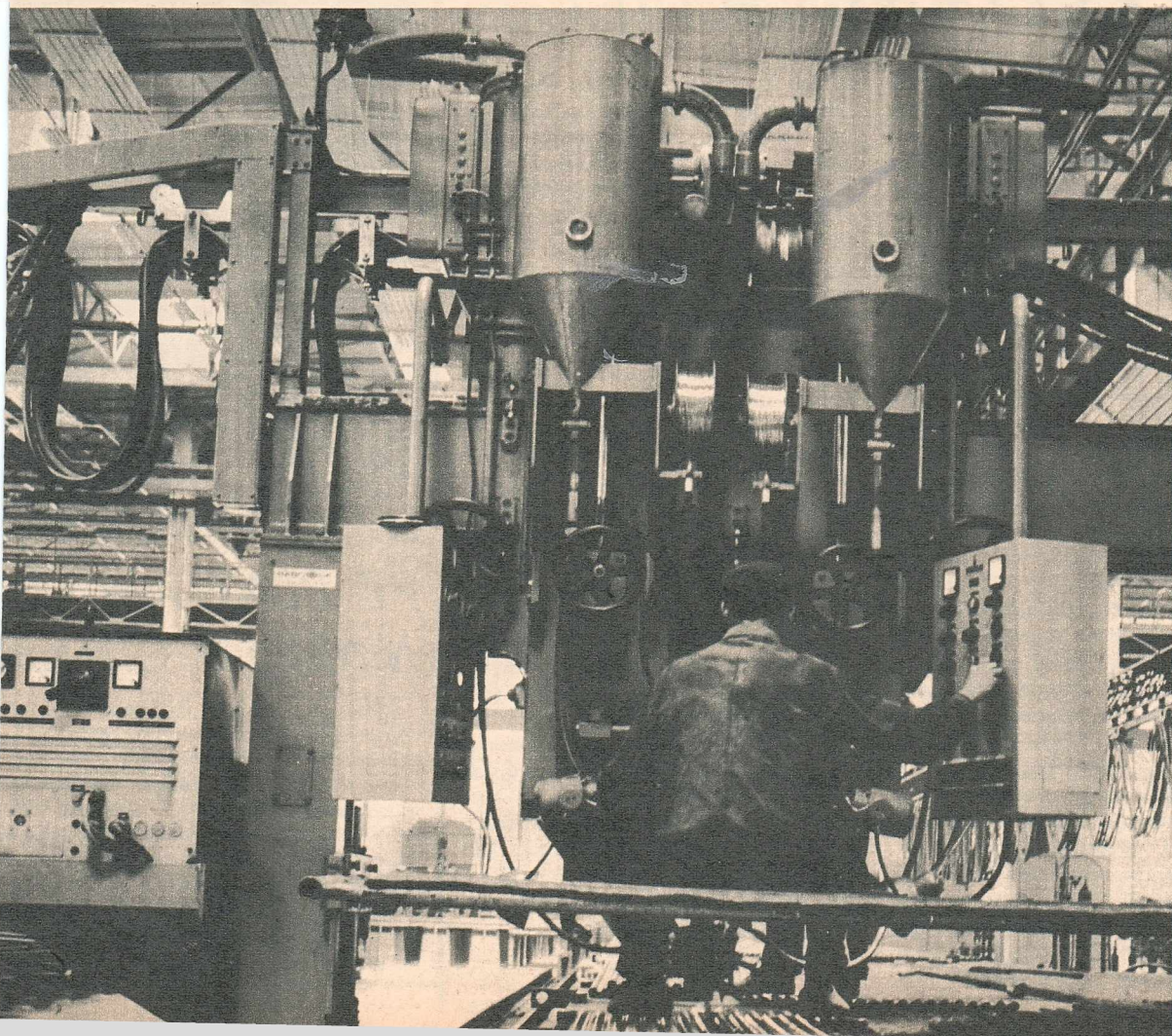
Fotografii de Eugen IAROVICI

◀ Incep să se contureze pereții-membrană ai viitorului cazan energetic

Prin aceste serpentine va circula aburul în drumul său spre turbine.

Unul din foarte modernele agregate cu care este dotată noua secție de pereți-membrană a uzinei «Vulcan»: mașina portală de sudat panouri de țevi.

PE ECRANE

Victor Rebengiuc
intr-un rol
meritat de mult.

CASTELUL CONDAMNAȚILOR

Adevăratul sfârșit al războiului, adevăratul început al păcii, ultima jertfă, primul ceas de liniște nu vor putea fi transferate niciodată, cu întreaga lor încărcătură emoțională, în paginile obișnuite de istorie. Este misiunea artei să treacă cu băgare de seamă pe lângă ele, să surprindă conturul acestor prelungiri și amănări de evenimente, să le înscrie în circuitul nesfârșitelor posibilități de afirmare a ființei umane. Din acest punct de vedere — măcar din acest punct de vedere — cinematografia lumii și-a făcut datoria. Tema este generoasă dar ciuși de puțin la îndemina tuturor. Cu toții intuim psihologia luptătorului, a învingătorului, dar prea adeseori ecranul a fost invadat de monotone chiote de bucurie și de căciuli azvirlite în aer. Mihai Iacob s-a aplecat asupra acestui motiv al jertfelor din prima zi de pace cu sinceră emoție. Ca regizor, el a ieșit în întâmpinarea unui alt Mihai Iacob, cel părtăș, alături de Nicolae Țic și Mircea Drăgan, la scenariu. Din marea și de altfel frumoasa dorință de a nu face ceea ce se cheamă *un film de război*, gândurile autorilor s-au îndreptat către un film în stare să surprindă mișcările sufletești ale unor oameni aflați într-o situație specială, mîngiați o clipă de ideea păcii. Scenariul nu a fost lipsit de câteva încercări stîngace de a crea portrete și stări (întîlnirea ofițerilor la comandament, imediat după

declararea păcii, ar fi fost amenințată să se scufunde în mărunte duiosii dacă regia nu le-ar fi estompat).

Iacob a supravegheat mersul povestirii cinematografice, a săpat o albie hotărîtă filmului și, mai puțin încrezător în cuvinte și mai mult în aparatul cu lentile magice al lui Ovidiu Gologan, ne-a înfățișat fără emfază unul din chipurile eroismului. Destinul celor cîțiva ostași români care, în cele dintîi ore de pace, primesc misiunea să înfrîngă rezistența unor germani fanatici, refugiați într-un castel, este prin el însuși o metaforă a durerosului preț cu care istoria lucrează pentru binele omenirii. Eroii filmului scriu această istorie în felul lor, cu dăruire de sine și modestie. Încă nici n-au apucat să pronunțe cuvîntul pace, aproape că nici nu îndrăznesc, sfîrșitul războiului pare pentru ei doar o mare misiune încheiată. Își amînă parcă bucuria pentru altă dată, și această presimțire plutește peste tot începutul filmului, răsare din pămîntul pirjolit, sătul de arșiță, de gropi și de cruci, de pe chipul încremenit în durere al ofițerului Vasiliu, — personajul central — bărbatul care știe că ocuparea castelului înseamnă, implicit, trimiterea la moarte a tovarășilor săi. Mi se pare că dacă am vrea să-l definim pe Iacob ca regizor — și, totodată, să deslușim cum izbutește să declanșeze mecanismele emoției noastre — ar trebui să in-

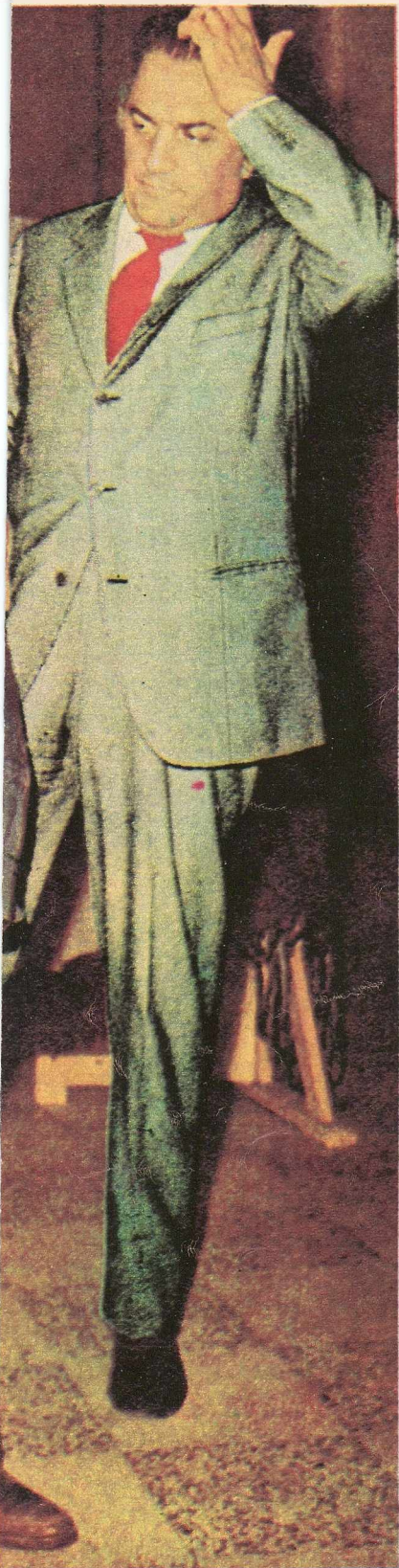
sistăm asupra acestei lipse de ostentație cu care ne impune un peisaj, un om, un destin — unul dintre multe altele — și nu în ușurelele apropieri simbolice de genul *alegera soldaților* — *alegera boabelor de fasole*, în care, din fericire, nici autorul nu-și pune mari nădejdi. Există o respirație aparte a filmului, pe care nici momentele spectaculoase, de încordare, nu izbutesc s-o acopere, vreau să spun s-o smulgă din atenția noastră, ceea ce nu poate fi decît un semn bun. O respirație ce răzbate din privirea încordată a lui Victor Rebengiuc — în sfîrșit, din nou pe ecran — prezentă în mișcările oamenilor pe care îi așteaptă încă o înfruntare cu moartea (scena exercițiului îndrăcit de dinaintea anunțării misiunii, secvența scrisorilor). O respirație egală, asigurată pe tot parcursul filmului de o bună echipă de actori care au știut să nu se lase seduși de jocul de-a aventura din ultima parte a filmului (Rebengiuc, Peter Paulhoffer, Emeric Schaffer, Irina Gărdescu, Fory Etterle, George Mihăiță, Octavian Cotescu, Ion Anghel, Christian Maurer) și de acea lumină unică ce țîșnește din lucruri, nu din cer, a lui Ovidiu Gologan. Ori de cîte ori văd filmări de Ovidiu Gologan, îmi aduc aminte cît de prost știm noi, muritorii, să privim.

Magda MIHĂILESCU

PE PLATOURILE MARILOR CINEASTRI

«Fellini s-a întors la o veche dragostă un titlu cum nu se poate mai la îndemîna celui care vrea să scrie despre recenta vitalitate a cineastului vrăjitor: un film pe televiziune — *Clovnul* — închinat circului. Adică acelei lumi ce revine statornic în mele marelui cineast, ca un simbol generos încărcat de sensuri poetice și filozofice. Înainte de a se apuca de *Duetul de dragoste* (film proiectat a fi realizat împreună cu Bergman) și de mult amînatul *G. Masterson* («în octombrie îl voi face cu siguranță», spune cineastul), Fellini și-a îngăduit ac-

ACTORI
ȘI
ROLURI

ALEXANDRA STEWART — actriță de origine canadiană — «cea mai călătoare dintre vedetele internaționale», cum îi place presei s-o numească, turnează în momentul de față în Franța, în filmul polițist «Ei» al tinerului cineast Jean-Daniel Simon.

Foto: UNIFRANCE

ANTONIONI ȘI CRITICA

Ar trebui să confruntăm odată destinul filmelor — al celor care sînt în stare să aibă cît de cît un destin — cu prezicerile ursitoarelor strînse la naștere, cu glasul criticii. Nu atît pentru a lua aminte și a pricepe cu întîrziere, ci mai ales pentru a privi ceva mai de aproape unul din multele chipuri ale acestei mari comedii umane care este cinematograful, un chip sub care am putea scrie: *filmul și criticii săi*. Ce comedii, — de situații, ba chiar și de caracter — ce drame măcar un pic absurde ar ieși din toate nepotrivelile adunate de-a lungul timpului! Acest fir de gînd cu iz de haz de necaz s-a strecurat în creion tot citind cronicile strînse în jurul ultimului film al lui Antonioni, *Zabriskie Point*, a cărui premieră mondială a avut loc în S.U.A. (unde, de altfel, a fost turnat).

Nu știm ce a ieșit din mina maestrului, poate o capodoperă, poate pur și simplu un film de Antonioni, poate... cine știe... dar un lucru este sigur: creația în care casa Metro Goldwyn Mayer — aflată într-un moment de mare neliniște — își puna speranțe serioase a fost primită de publicității de peste Ocean nu cu ceea ce se numește, delicat, rezerve, ci de-a dreptul cu încredințare. «A plictisit America», «o înțelegere caricaturizată a tineretului american și a societății contemporane» sînt cuvinte ce au trecut — cu rare excepții — dintr-o cronică în alta. *Newsweek* nu se dă în lături să-i atragă atenția cineastului că «a perceput America de astăzi cu o ureche astupată, un ochi de gheață și o minte încețoșată». Confrății italieni se înfurie și unii dintre ei

telegrame

● John Schlesinger, proaspătul deținător a trei premii Oscar pentru «Cow-boy-ul de la miezul nopții», turnează într-un colț al Londrei, în Pembroke Square, Duminică însingurată, un film despre «raporturile dintre trei singurătăți».

● Un film despre vînt. Pur și simplu. Despre fantasticele lui aventuri. Iată ce și-a propus să realizeze Albert Lamorisse («Balonul roșu») care, aflat la bordul unui elicopter, a străbătut Iranul (probabil că acolo vîntul este mai fotografic), urmărind mișcările personajului său. Titlul filmului: *Vîntul îndrăgostitilor*.

● Regizorul sovietic Grigori Ciuhrai va realiza, în studiourile lui Dino de Laurentiis, o ecranizare după nuvela lui Pușkin, Dubrovski.

● După 18 ani de absență, Bourvil se reîntoarce la music-hall, într-un spectacol susținut de formația «Les compagnons de la chanson».

● Minăstirea din Parma, transformat în serial TV de către realizatorii italieni, va avea drept protagonistă pe Gina Lollobrigida.

● Academia de cinema din Londra a primit cu căldură filmul lui Miklos Jancso *Vînturi strălucitoare*, prezentat în fața renumitului for sub un alt titlu: *Confruntarea*.

z de pe urma căruia va avea de cîștigat osebi televiziunea. Deși nu-i place să se cine știe ce la televizor («privește Giu-a și pentru mine»), a acceptat să filmeze cru micul ecran în primul rînd din cauza ei ispititoare. În al doilea rînd, «pentru i-a amintit ce a mai lucrat odată, pentru 2, și n-a fost rău» (n.n. — este vorba de t-metrajul *Din blocnotesul unui regizor*). nul va cuprinde, după cum declară Fellini, ele notații, idei și impresii despre lumea ului».

adresează chiar o scrisoare deschisă celor de dincolo, încercînd să le explice că nimeni n-a vrut să le jighească orgoliul național. La Paris lucrurile au stat alt fel. Premiera din capitala Franței s-a desfășurat sub semnul lui «sine ira et studio» și, lucru ciudat, chiar un cronicar american aflat acolo — cel de la *International Herald Tribune* — se arată total surprins de reacția compatrioților săi: «s-ar putea foarte bine — spune Thomas Quinn Curtiss — ca în Statele Unite critica să fi comentat o altă versiune a acestui film magnific».

Să nu ne întrebăm cine are dreptate sau cine greșete mai tare, nici chiar cînd vom avea filmul în fața ochilor. Să-l lășăm să se izbească de lume, de timp, de istorie, de toate dorurile noastre de cinesfilii.

M.M.

TEODOR MAZILU • TEATRUL- CANDOARE ȘI RESF

de Sanda FAUR — Fotografii de Elena GHERA

Renunț, nu fără regrete, la ticurile noastre gazetărești, renunț să-l întreb pe Teodor Mazilu: «Cine ești, Teodor Mazilu?» sau «De unde vii, Teodor Mazilu?» (poate că nu voi rezista totuși la întrebarea «Încotro te îndrepti, Teodor Mazilu?»), pentru că — ce să fac? — cunosc pe de rost primele două răspunsuri. Cu Mazilu am gazetărit, cot la cot, ani de zile, Mazilu e acum mușcătorul oaspete săptăminal al cronicii noastre satirice, lui Mazilu i-am citit toate cărțile, i-am văzut piesele, din biografia lui artistică mă interesează acum mai ales un lucru:

— De ce teatru, Teodor Mazilu, ce te-a făcut să scrii teatru?

Recunosc, întrebarea pare depășită. Mazilu e acum consacrat, Premiul Uniunii scriitorilor i-a stropit cu apă sfințită «Tandrețea și abjecția» sa, teatrele Bulandra și Mic îi repetă acum două din piesele sale, i-am văzut recent «Inundația» la Naționalul ieșean, pentru piesele lui Mazilu drumul spre repertoriile teatrelor nu mai este o Golgotă pe care te cațări gîfînd, cu palmele sîngerinde, prăbușindu-te adesea și începînd mereu, de la început, urcușul. Nu mai este, dar a fost.

— De ce ai scris totuși teatru? De ce ai urcat pe scenă portretele, ori monoloagele, ori dialogurile dumitale care se simțeau — mi se părea mie — foarte în voie între filele cărților?

— Poate pentru că am înțeles că teatrul este una dintre cele mai extraordinare invenții ale omului, dovada lui de candoare și responsabilitate. Este — te asigur — o mare ispită să reconstitui viața nu numai prin cuvînt ci, ca să zic așa, în carne și oase.

— Deci să formulăm după tipic: «din frageda adolescență a spiritului său, Mazilu s-a simțit atras irezistibil de teatru...»

— De loc... La început nu mă număram printre îndrăgostiții de teatru. N-am trăit cu gîndul că teatrul ar fi o cetate a iluziilor, teatrul n-a exercitat nici o fascinație asupra mea. Înainte de a fi scris, în 1961, «Proștii sub clar de lună», nu văzusem decît vreo trei spectacole la viața mea.

— Eu consemnez mărturisirea, dar te previn că e riscantă.

— Citeam teatru. Nu-mi plăcea ideea de spectacol: mi se părea că denaturează, că subțiază, că trădează piesa, că o obligă la prea mult meșteșug.

— Dar prima dumitale piesă este totuși cea mai teatrală, cea mai bine construită, cea mai gîndită pentru scenă dintre toate.

— Poate. Dar eu nu trăiesc sub tirania meșteșugului, nu simt nevoia să mă învîrt neapărat toată ziua printre decoruri, să înghit miros de scîndură, praf și clei — cum sînt sfătuiți dramaturgii — ca pe urmă să pot scrie o «adevărată piesă de teatru». Grijă excesivă pentru meșteșug transformă opera de artă într-o rețetă, grija mea e să urmăresc cu fidelitate mișcarea sensurilor, a ideilor și personajelor; în rest, Dumnezeu cu mila.

— Asta au spus-o, cu gura plină, și supporterii, și inamicii dumitale literari. De fapt, s-au spus și s-au scris multe. Cum că ai fi, de pildă, un vehement mizantrop ori, dimpotrivă, un moralist care ne face dojenitor cu degetul, nouă, muritorilor de rînd, supuși diferitelor păcate care dau tîrcoale omului de cînd a fost izgonit din paradis.

— Vai-vai, ce neadevărate sînt toate astea și cît de ușor o brumă de luciditate poate fi confundată cu mizantropia! Ca și cum lipsa de atenție și idilismul morbid ar fi totuna cu optimismul. Eu văd oamenii așa cum sînt ei...

— ...într-o zi ploioasă, cețoasă, friguroasă, cînd avem cu toții fum pe suflet...

— ...dar asta nu înseamnă că nu-i respect și că nu am o emoție reală în fața lor.

— Buun!! Atunci tot versiunea cu moralistul rămîne în picioare.

— Spune și dumneata, cîtă vanitate ar trebui să fie în mine ca să mă consider un moralist. Nu este vorba aici de morală, ci de o îngrijorare în legătură cu existența oamenilor, cu propria mea existență de fapt. Nu mă consider mai bun decît ceilalți și, în orice caz, nu mă hrănesc de dimineață pînă seara cu iluzii asupra superiorității mele etice. Singurul lucru care-l știu despre mine e că sînt poate ceva mai viu.

— Suprema vanitate, Teodor Mazilu.

— Nu te teme. Eu nu sînt atît de înțelept pe cît de înțelepte sînt ideile mele.

— Dar ce înseamnă după dumneata a fi un om viu?

— Ce înseamnă a fi un om viu? Un lucru destul de simplu și totodată îngrozitor de greu de realizat. Înseamnă a nu trăi după clișee stabilite dinainte, a nu trăi în trecut, a nu te hrăni cu amintiri, a nu dormi niciodată, a nu te sprijini pe idei care ne-au fost date cu împrumut de către alții, a nu trăi prin intermediari.

— Te felicit călduros cu prilejul îndeplinirii acestui măreț program de viață. Dar lasă-mă să te intervievez asupra telului în care reușești, cu un asemenea orar și cu

vecinătatea permanentă a eroilor dumitale de tip negativ, să-ți păstrezi știuta dumitale vioiciune și vivacitate continuă? Întreb, pentru a oferi răspunsul drept pildă și altora... Trebuie să învățăm mereu din exemplele bune ale celor din jur.

— Mă pastîzezi, Sanda Faur.

— N-aș reuși, de m-aș strădui o viață întreagă. M-am contaminat numai nițel de la stilul dumitale.

— Eu îți iau întrebarea în serios și-ți răspund că mă cred un om viu pentru că nu socot că viața e absurdă. Pot să admit că, din cînd în cînd, eu sau altul putem comite un gest absurd, dar viața nu poate fi absurdă, ea nu suportă categorii estetice, ea se descurcă foarte bine și fără adjectivele mele. Eu mă mîniș adesea, e adevărat, dar mînia mea nu e cea a unui om care se crede el nedreptățit și frustrat, ci mînia unui om îngîndurat. Una este cînd te îngrijorezi de soarta omului pentru că ție nu-ți merg pur și simplu afacerile — revolta aceasta este mediocră, meschină și încetează exact în clipa în care-ți rezolvi cu folos treburile — și alta e cea durere plină de emoție față de om, care nu poate în nici un caz fi temperată cu recompense.

— Asta mă face să cred că nu-ți deteșii cu totul și cu totul personajele și că pe undeva mai licărește o pîlpiere de înțelegere față de ele. Deci, tot moralistul iese la suprafață...

— Îți repet că sînt dezbrăcat de orice vanitate de pedagog, un om nu poate deveni virtuos luînd de la alții lecții de virtute. Fiecare trebuie să fie propriul și primul său dascăl. Mai mult decît atît: nu mă număr printre scriitorii care au orgoliul sau plăcerea de a avea discipoli. Se întîmplă să vină la mine — am ajuns să spun și eu fraza asta! — scriitori mai tineri care-mi dau bună-zua, își pun pardesiul în cuier, se așază la masa mea, mă privesc în ochi și se declară brusc discipolii mei.

— Îmi dai voie mie, cel puțin, să nu-i cred. Dumneata îți închipui că Mazilu poate fi imitat??

— Eu văd că dumneata vrei să mă duci pe drumul automatismelor, dar pe aceste drumuri — chiar intelectuale fiind — n-oi merge niciodată.

— Dar îți lași personajele să bată toată ziua clișeele de vorbire, ale automatismelor de gîndire, ale sleitelor locuri comune.

— Nu am nici o vină: acesta este drumul lor. Să-mi continui însă ideea cu discipolii. Eu cred că nimeni nu trebuie

fie discipolul nimănui, nici măcar al lui Shakespeare. Important e ca fiecare să exprime puțina viață care există el, și, dacă ea nu există, să nu cerșească și să nu aștepte nic de la ajutorul culturii.

— Îmi pare rău că trebuie să-ți amintesc, contrazicându-te, că unii critici avizați și binevoitori spuneau despre minea cum că te-ai trage din Caragiale. Matei Călinescu te omagia, nu demult, cu această apreciere...

— Am tot respectul, toată modestia și cuvința față de Caragiale, dar a spune că eu descind din el e mai rău decât nedreptate, e un lucru inexact. Un scriitor adevărat nu se ține din nimeni, fiindcă arta nu e o formă de adaptare a unor idei sau formule generale la alte condiții sociale concrete; e o nebunie să crezi că poate exista un Caragiale, un Ionescu, un Rebreanu al zilelor noastre (dacă aprecierea are la bază un criteriu al valorii ci unul al similitudinii gen). În artă nu există «continuitate» în sensul mult citat al cuvintului; în artă există numai descoperirea vieții, fiecare dată unică, cu ochiul, cu suferința proprie numai spectivului scrisor.

— Asta înseamnă că respingi și apropierea măgulitoare care s-a făcut între unele tehnici ale lui Eugen Ionescu ale dumatiale.

— Da, o resping. Și când spun asta nu exprim decât recuștința și umilitatea mea totală față de viața care m-a născut și mine și față de viața care i-a născut pe ei — pe Caragiale și Ionescu. Eu am trăit din suferința mea proprie, și a trăi în suferințele altora e o escrocherie.

— Bănuiesc — așa cum poate bănui oricine care ține la operele — că suferința dumatiale cea mare o încerci la fața prostiei.

— Da, recunosc că frica mea de prostie e la fel de mare ca și frica de moarte. Prostia, despre care s-a scris atâtea cărți, nu este decât o incapacitate de a trăi. Eu nu cred că există oameni inteligenți și oameni proști. Există numai oameni vii și oameni morți.

— Dumneata ai combătut toate formele de prostie: prostia agresivă și prostia nevinovată, prostia curată, cu ochi albaștri, și prostia solemnă, prostia rea și prostia jumsecade, prostia drapată și cea nudă. Pe care dintre ele consideri cea mai nocivă?

— Prostia care îmi provoacă cea mai mare tristețe este

prostia oamenilor inteligenți, cea care s-ar părea că seamănă cu inteligența. Mimarea adevărului pare uneori mai reală ca adevărul însuși. Adevărul nu este nici în adânc, nici la suprafață — cum ar crede psihologii — ci este acolo unde este, adică peste tot, și-ți trebuie puterea și harul să-l descoperi.

— Adevărul înseamnă, pentru dumneata, totuna cu inteligența?

— Și cu frumusețea. Literatura mea pare dură pentru că eu nu accept o contradicție între adevăr și frumusețe. Un lucru care nu există, care e un fals, nu are cum să fie frumos, deși există o întreagă literatură a minciunii plină de poezie, a amăgirii pline de farmec, în care fuga de realitate e romanțată iar eroii sînt duși pe malul mării sau tolnășiți rustic într-o căpiță de fin. Nu-mi plac oamenii care aduc ploaie pentru o singură zi și pe urmă își fac bagajele și nu-i mai vezi niciodată.

— Dar oamenii au totuși nevoie, cînd e seceta mare, chiar și de o ploaie de un ceas... Nu toți au puterea de a fi însetați de absolut. În altă ordine de idei: am citit în «România literară» ultima dumitale piesă, «Don Juan moare ca toți ceilalți», și mi s-a părut că deslușesc în ea nu numai misoginismul de care ești în mod curent acuzat, ci — cum ai spune dumneata — o frumoasă și curată profesiune de credință misogină. Ca să nu mai vorbesc de cele două eroine din «Acești nebuni fătarnici», în care se vede că nu accepți nici una din ipostazele feminine, nici măcar cea care consolează bărbaiții dîndu-le ceai de mușetel pentru stomac și cosindule la nasturii de la cămașă.

— Cred că misoginismul e mai mult decât o mare vulgaritate, este o contradicție, este incapacitatea de a accepta viața și moartea. A te revolta împotriva femeilor, a te pierde în speculații critice asupra femeii e un gest de negare a vieții și de lașitate. Chiar și homosexualitatea e o formă de lașitate și de manierism, e o mizerie, o încercare nebuună și ridicolă de a da birocrăției interioare o aureolă de neliniște... Nu-ți trebuie o prea mare înțelegere a vieții ca să înțelegi că între prostituție și sexualitate nu există nici o legătură. Și nu neapărat din motive etice. Sexualitatea ca orice formă de expresie umană, nu există de fapt decât sub imperiul libertății. Eu mă număr printre oamenii care încearcă o veșnică uimire în fața femeii, o uimire care e totuna cu cea încercată în fața soarelui și a vieții, o încintare plină de emoție.

— Atunci de ce personajele dumatiale feminine sînt privite cu atît de dură intoleranță?

— Numai iubirea adîncă poate naște o intoleranță insuportabilă. Dacă n-ar exista această iubire, condiția umană a femeii mi-ar fi indiferentă și m-aș hrăni și eu cu tot soiul de dulci fraze comune.

— Am remarcat în ultima vreme un soi de pasiune a scriitorilor tineri de a-și împărți confrății în căprării, pe vîrste și a-i plasa în «generații» care tîm cam 10-15 ani, dacă nu mai puțin. Cei nițel sub 30 de ani îi consideră pe cei puțin peste 40 situați la o distanță astronomică de ei. Dumneata, la cei 39 de ani — parcă, nu? — ai dumatiale, te socoți vîrstnic față de bătrîna tinăra generație?

— Îți mărturisesc numai dumatiale că noțiunea de «generație» nu o pricep, nu-mi intră în cap. E adevărat, sînt scriitori care, Dumnezeu știe de ce, au un anumit complex față de cei foarte tineri, față de cei care vin din urmă și care ar simboliza nonconformismul, ideea de literatură foarte exactă. Eu, ce să fac, n-am avut acest sentiment de inferioritate nici măcar la un pahar de vin. Mai mult decât atît — pot să o spun cu inima ușoară — am impresia că n-am înțeles încă un scriitor mai tîm ca mine și că mulți dintre cei foarte juri îmi par niște conservatori înrăiți, niște academicieni blazați, care-și fac din neliniștea lor echivocul drumul spre interesul lor, vai, material. Ei se grăbesc, cu niște mutre tragice, să-și rentabilizeze o durere care nu există. Trebuie să spun că ploconirea unor scriitori mai vîrstnici față de cei mai tineri mi s-a părut unul dintre cele mai triste spectacole la care mi-a fost dat să asist.

— Ca să trecem la spectacolele dumatiale: ț-au plăcut, te-ai împăcat cu ideea de reprezentare scenică a textului, și s-a părut că regizorii și actorii te pot înțelege, că îți pot urmări cu fidelitate ideile?

— Nu e vorba aici de fidelitate față de text, fidelitatea există arareori în artă, ca și în viață, e vorba doar de puterea de a trăi textul și de o lipsă totală de prejudecăți scenice. Cel mai bun spectacol a fost realizat de Lucian Pintilie cu «Proștii sub clar de lună». Aici, după cum se știe, actorii — și Cotescu, și Rodica Tapalagă, și Valy Voiculescu, și ceilalți — au dat măsura de sus a talentului lor. Și ce talent au acești oameni! Îmi permit să cred, cu necesara modestie, că un actor care nu joacă într-o piesă modernă se sufocă literalmente; e aici aproape o problemă de igienă spirituală, de eradicare a prejudecăților scenice. După ce a făcut un rol într-o piesă contemporană, actorul se poate întoarce liniștit la Schiller; confruntarea era însă obligatorie. Eu cred că teatrul meu — fără ca aceasta să semnifice o apreciere etică sau estetică — este un teatru al libertății totale a personajelor (nu degeaba se spune că eroii mei se auto-definesc, că n-au pudoarea ticăloșiei lor), iar aceasta le dă și actorilor o mare libertate de exprimare. Despre Diniță s-a scris că a urcat, în «Somnoroasa aventură», la culmi de artă, despre Cotescu că a fost magistral în «Tandrețe și abjecție».

— Le poți fi deci recunoscător: au ajutat ca piesele dumatiale să ajungă mai ușor și mai eficient la public.

— Mie nu mi se pare că teatrul meu ar fi un teatru incoerent și cifrat. Se poate ajunge, cred, simplu la el dacă spectatorul e într-o stare de atenție și receptivitate.

— Pentru finalul convorbirii noastre rezist, nu te întreb solemn «Încotro, Teodor Mazilu?», ci simplu: care este dorința dumatiale cea mai vie?

— Aș vrea să fiu fericit. Și să nu-mi fie frică de moarte.

DE LA A LA Z

BATES Alan

Actor britanic de teatru și film, născut la Allestree-Derbyshire (Anglia), la 17 februarie 1936. La 11 ani apare pe scenă în rolul prințului Arthur, în King John de Shakespeare și, stimulat de succes, urmează cursurile Academiei regale de artă dramatică. După absolvire se afirmă drept unul dintre cei mai dotați actori de teatru ai tinerei generații în English Stage Company care activa la Royal Court Theatre. După ce se remarcă într-o serie de piese ale unor autori tineri neconformiști, se alătură lui Tony Richardson și devine asistentul său la regia spectacolului cu Privește înapoi cu mine. Același Richardson îi va oferi și ocazia de a debuta în film, în Cobotul (1959), alături de Laurence Olivier. John Schlesinger îi dă însă posibilitatea să se afirme ca un excelent actor de film în A Kind of Loving (1962) în rolul unui tîm soț modern, candid, insolent, puțin laș, personaj pe care-l va cultiva și amplifica în arivistul asasin din Cine se cățăra mai sus (1962-r: Clive Donner). În scriitorul care privește viața ca un spectator, pasiv și egoist, din Zorba, grecul (1964-r: M. Kakoyannis). A mai făcut roluri de mare complexitate psihologică în: The Caretaker, după H. Pinter (1962-r: Clive Donner), The Running Man (1963-r: Carol Reed), cu Laurence Harvey, Georgy Girl (1965-r: Silvio Narizzano), cu James Mason, Regele de cupă (1966-r: Ph. de Broca), cu Micheline Presle. În ultimii ani, A.B. cotă drept unul dintre cei mai mari actori ai Angliei, apare în filme dramatice de mare amploare ca: Departe de mulțimea nebuună, după romanul lui Thomas Hardy (1967-r: John Schlesinger), cu Julie Christie, The Fixer (1967-r: John Frankenheimer), cu Dirk Bogarde, și Women in Love, după romanul lui D. H. Lawrence (1969-r: Ken Russell), cu Oliver Reed.

BAUR Harry

Actor francez de film și teatru, născut la Montrouge (Seine) la 12 aprilie 1880, mort la Paris la 8 aprilie 1943. Acest titan al teatrului și filmului francez a pornit în viață pe un drum mult mai prozaic: se pregătea pentru a deveni ofițer în marina comercială. În timpul cursurilor de hidrografie pe care le urma la Marsilia se remarcă într-o echipă de artiști amatori, ceea ce-l determină să urmeze paralel cursurile conservatorului din același oraș. După debutul pe scenă, la Marsilia, urmează Parisul și marșul triumfal prin toate teatrele de prestigiu ale capitalei, culminînd cu consacrarea pe scena Comediei franceze.

Cu toată prodigioasa lui activitate teatrală desfășurată încă de la începutul secolului, H.B. găsește timp să-și încerce forțele și în noua artă a cinematografului. Face astfel cîteva roluri de compoziție (care nu-l satisfac prea mult) în filme ca: Shylock (1910); L'âme de bronze (1913) și La Voyante (1923), cu Sarah Bernhardt, după care va reveni de-abia după opt ani, pe la începuturile vorbitorului, făcîndu-și al doilea (și veritabilul) debut cu o creație de zile mari: David Golfer, după romanul Irinei Nemirowski (1931-r: Julien Duvivier). E rolul care-l consacră în cinema și după care va domni nestingherit asupra filmului francez timp de 12 ani, pînă la moartea lui, ca un mare senior. Cele mai variate, mai rivnite roluri, toate marile figuri ale istoriei, literaturii se perindă pe ecran, însușite de acest actor cu figura dăltăuită în granit, cu vocea gravă, învăluitoare. Așa l-am cunoscut, fie că interpreta pe Beethoven (Un grand amour de B. 1937-r: Abel Gance), pe împăratul Irod (Golgatha-1935-r: J. Duvivier) sau pe comisarul Maigret (Noaptea voluptății-1933-r: J. Duvivier), pe Rasputin (Tragedia imperială-1939-r: M. L'Herbier), pe Volpone (1939-r: Maurice Tourneur) sau pe Taras Bulba (1935-r: Granovskii), pe țarul Pavel (Patriatul-1938-r: M. Tourneur), pe Căpitănel Mollenard (1938-r: R. Siodmak) sau pe regele Boemiei, Rudolf (Golem-1936-r: Duvivier), și pe generalul Lyautey (Sudan-1938-r: Baroncelli). Simpla lectură a titlurilor filmelor sale (aproape 50) evocă o întreagă epocă de glorie a marelui actor și a filmului francez de ieri. Am putea oare uita marile lui creații din: Poil de carotte (1932), Canalia (1933), Mizerabilii (1934), Nopti moscovite (1934), Crimă și pedeapsă (1935), Oci ciornia (1935), Samson (1936), Nichevo (1937), Carnet de bal, Căpitănel de poștă, Cine o ucis pe Moș Crăciun? (1941). Abacian de origine, cunoscînd bine germana, H.B. este invitat (cu toate onorurile) în 1942 la Berlin să turneze filmul Symphonie eines Lebens. După terminarea filmului este însă arestat de Gestapo la Paris și, deși eliberat, moare la scurt interval în împrejurări cu totul misterioase.

BAXTER Anne

Actriță americană de film și teatru, născută la Michigan City (Indiana) la 7 mai 1923. Studiază la Erwin School Drama, la clasa celebrei Maria Ouspenskaia, și apare pe scenă în 1935. În 1940 i se dă ocazia să debuteze în film în westernul Twenty Mule Team, alături de Wallace Beery. După cîteva roluri modeste, se impune publicului și criticii în filmele a doi mari cineaști: Jean Renoir (Mlaștini — 1941 — cu Dana Andrews) și Orson Welles (Magnificent Ambersons — 1942 — cu Joseph Cotten). Sînt filme de prestigiu care-i asigură o bună reputație artistică. În timpul războiului apare într-o serie de filme inspirate din actualitate: Spionaj în deșert (1942-r: Billy Wilder), film despre Rommel, cu Erich v. Stroheim; Steaua nordului (1943-r: Lewis Milestone) cu Dana Andrews (A.B. joacă rolul unei partizane sovietice); Au fost cinci (1944-r: Lloyd Bacon), odiseea fraților-eroi Sullivan. După cîteva roluri foarte variate, de «thriller» psihologic: Guest in the House; de comedie: A Royal Scandal (r: Preminger); de film fantastic: Angel On My Shoulder (r: Archie Mayo), cu Paul Muni, A.B. capătă în 1946 premiul Oscar pentru compoziție în The Razor's Edge, după romanul Tăis de brici de Somerset Maugham (r: Edmund Goulding), cu Tyrone Power. Cariera ei se desfășoară lin, cu filme de calitate, cu roluri excelente dar fără strălucire, pînă la memorabilul Total despre Eva (1950-r: J. Mankiewicz). În acest film care marchează punctul culminant al carierei sale, A.B. interpreta unul dintre cele mai complexe roluri oferite vreodată unei actrițe. Rivala ei în film era marea Bette Davis, care trebuia să accepte o înfringere semnificativă. Din păcate, pentru ambele actrițe acest film singular reprezenta o culme la care n-aveau să mai ajungă ulterior. Căci filmele lui A.B., cu excepția citorva: I confess (1953-r: A. Hitchcock), Blue Gardenia (r: Fritz Lang), Carnival Story (r: Kurt Neumann), Ten Commandments (1956-r: Cecil B. de Mille), The Come On (r: Russel Birdwell) nu-i mai oferă roluri de relief al celui din Eva. Turnează rar în anii din urmă, în S.U.A., uneori în Anglia și Italia. Dar momentul ei de glorie se pare că a trecut.

ABILITATE

Cel de-al doilea război mondial, dezlântuit în Europa, se extindea tot mai mult. După intrarea în luptă a Italiei, frontul se institui și în Africa: în iarna anului 1940, liniștita fișie de coastă dintre Sollum și Bardia cunoscu, după circa un secol de pace, ororile războiului.

La început, englezii au mers din victorie în victorie. Serviciul lor de contraspionaj aflase la vremea dată declarării războiului de către Mussolini și aceasta a făcut ca trupele engleze să nu acționeze nepregătite: a fost «cheia» care a ușurat pătrunderea lor în Cirenaica, apoi în Libia. Doar 3 divizii și 275 tancuri britanice au dat peste cap cele 10 divizii italiene ale mareșalului Graziani. Astfel a început în Africa faimoasa «mişcare de pendul»: printr-un succes categoric pentru generalul Wavell. Tobruk, Derna, Bengazi au căzut una după alta, cu pradă de război bogată și prizonieri. După Dunkerque erau primele succese britanice.

Ofensiva, condusă de un corp de comandanți de elită, specialiști ai luptelor în pustiu — generalul locotenent P. Neame, generalul M.D. Gambier-Perry, generalul O'Connor — a măturat literalmente coasta de trupele italiene pînă la El-Agheilla. O duzină de generali și efectivul mai multor divizii italiene luară drumul lagărelor de prizonieri.

Englezii se opriră, după 1200 km de marș victorios, dincolo de golful Sirta-Mare, obosiți: frontul avansase prea rapid față de posibilitățile aprovizionării; în plus, fuseseră trimise întăriri engleze în Grecia și Creta.

Mussolini profită de acest răgaz și urgentă ajutorul promis de Hitler. Astfel apărură primele trupe naziste în Africa: o divizie denumită «Deutsches Afrikakorps» (DAK), apoi divizia a 15-a de blindate sosită din Franța. Comandant suprem, generalul Erwin Rommel.

Neașteptînd întăririle necesare, speculînd dificultățile britanice din Grecia și Creta, lungimea liniilor de aprovizionare engleze și mizînd pe efectul surpriză, Rommel lovește violent din primul moment. În adevăr, netemîndu-se de o contraofensivă a inamicului, forțele britanice și-au permis — în loc să exploateze pînă la capăt deruta fascistă — un moment de «respiro» ca să se reorganizeze. Tocmai atunci atacă Rommel și îl surprinde total pe Wavell. A doua mișcare a «pendulului african» începuse. Englezii se retrag — pierzînd în 17 iunie 1941 tot ceea ce cuceriseră — pînă la Sollum. Rommel ajunge la granița Egiptului.

Acum, cînd Rommel număra la rîndul său generali englezi făcuți prizonieri, Marele cartier general britanic plănuește febril contramăsuri. Rommel, pare-se, e cheia succesului italo-german.

Una din aceste contramăsuri era menită să fie Operațiunea Beda Littoria.

Ofensiva cunoscută sub numele de cod «Battleaxe» se terminase nefavorabil pentru britanici: trupele italo-germane cuceriseră Bardia și Sollum și se părea că nu mai pot fi oprite așa curînd. Trebuia cîștigat timp. Acest răgaz vital îl va lăsa însă oare Rommel englezilor? La o consfătuire în Cairo un ofițer britanic azvîrlise într-o doară o vorbă: «Dacă aș putea pune mîna o dată pe blestematul ăsta de Rommel, ce i-aș mai...» Restul se pierduse în gălăgia scaunelor împinse pe parchet, în rumoarea generală și în așteptarea ham-and-eggs-ului și a berii aduse în bidoane speciale de zinc de la popotă.

Ce spuse ofițerul britanic auzise însă cineva, și acesta avu o idee...

...Într-o seară de noiembrie a anului 1941 în cabinetul lui Sir Winston Churchill din 10 Downing Street. Lăsîndu-se pe spate premierul își aprinse o nouă havană, după ce ușă capitonată se închisese în spatele amiralului Sir Roger Keyes. Rămase gînditor cîteva clipe, apoi notă într-un caiet gros, legat în marochin roșu — jurnalul său — următoarele: «...Am debarcat (deci) — în scopul ca în momentul critic să lovim în creierul și centrul nervos al adversarului — dintr-un submarin cincizeci de oameni ai unui commando «scotian» condus de colonelul Laycock, la 300 km în spatele liniilor dușmane. Cei treizeci de oameni care au putut atinge uscatul, date fiind condițiile pe mare, au fost împărțiți în două grupe: una trebuie să taie liniile de telefon și telegraf, iar cealaltă — sub comanda maiorului Keyes, fiul marelui amiral Keyes — urmează să atace cartierul general al lui Rommel».

CONSĂTUAREA DIN BIROUL MARELUI AMIRAL KEYES

Ochiurile plasei în care trebuia să cadă «vulpea deșertului» — cum era poreclit Rommel — fuseseră legate în biroul marelui amiral Sir Roger Keyes. Să ne întoarcem deci cu cîteva săptămîni în urmă.

Nici nu se putea ca Winston Churchill să încredințeze acțiunea unui om mai potrivit ca acesta. Treaba era delicată și cerea un om experimentat, iar amiralul era șeful tuturor unităților speciale de commando, al formațiilor de sabotaj de pe front și din spatele frontului din cadrul comandamentului suprem britanic. El avea vechi state de serviciu. Printre altele, Roger Keyes fusese acela care, în primăvara anului 1918, organizase și condusese atacul unei mici grupe din flota engleză împotriva bazei germane de submarine de la Ostende, pornind dinspre mare. El reușise să blocheze atunci intrarea în bază cu ambarcații încărcate cu ciment, dînd astfel o serioasă lovitură războiului submarin dus de Puterile centrale contra Angliei.

Lîngă bătrînul ofițer se afla un maior bronzat și zvelt, cu o figură energică: fiul său, Geoffrey Keyes. Iar în dreapta și în stînga lor, de jur împrejurul mesei lungi, la care prindea contur una din cele mai dramatice acțiuni de commando ale războiului, luaseră loc alți actori ai piesei ce trebuia să se joace în punctul care nu figura decît pe hărțile de stat-major ale coastei africane: Beda Littoria... Pe baza documentelor de arhivă se poate reconstitui cum a decurs consătuirea.

Sir Roger Keyes a tușit scurt.

— Să începem, domnilor...

«EXISTĂ UN PLAN...»

În capul mesei, un ofițer scurt și gras a deschis un dosar cartonat și a început să citească pe un ton monoton. Se vedea limpede că acest maior din «Intelligence Corps» știa pe dinafară tot ce citea.

«Rommel Erwin, născut în noiembrie 1891, la Heidenheim, în Württemberg; în 1908, elev sublocotenent de infanterie. După frecventarea și absolvirea Academiei militare din Danzig, e avansat în 1912 locotenent. A luat parte, în primul război mondial, la luptele din Argonne. Apoi a fost transferat pe fronturile din Italia și România. A fost rănit de două ori. Decorații: Crucea de Fier clasa I și Pour le Mérite. Între cele două războaie, comandant de regiment și al unei școli militare. La izbucnirea prezentului conflict, comandant al cartierului general hitlerist în timpul campaniei din Polonia. Apoi comandantul diviziei a 7-a blindate a Corpului XV de armată...»

Un general englez, uitînd, de emoție, protocolul, a întrerupt lectura.

— Asta e «divizia fantomă» care a forțat acum un an rîul Maas. O cunosc bine...

Și ar fi continuat, dacă o privire a amiralului nu l-ar fi oprit. Vocea uscată se auzi din nou:

«...la 21 mai 1940 Rommel era cit pe ce să fie capturat, la contraatac motorizatelor noastre, în sectorul Arras. A condus divizia menționată mai sus prin La Basse pînă la Lille. A fost din nou decorat cu Crucea de Fier. Recent, s-a aflat că i s-a conferit de Hitler și Frunzele de Stejar». Și maiorul tăcu.

— Nu-i mult... Sau nu atît cit ne trebuie — oftă Keyes.

— De unde altceva, dacă arhivele din Franța au fost capturate prea repede — ridică din umeri maiorul de informații. Noi nu am avut niciodată ordine speciale să ne ocupăm de generalii germani; dacă ar fi fost vorba de un amiral hitlerist, era altceva...

Sir Roger Keyes se ridică și se apropie de fereastră.

— Rommel nu mai este azi, cum am crezut noi că va rămîne, numai «jandarmul» lui Hitler în Africa. A devenit arogant. Trebuie deci pus la punct. Sintem în prețuia, putem spune, a unei ofensive britanice care trebuie să fie hotărîtoare. De aceea am luat o decizie: să-l eliminăm pe Rommel de la conducerea armatelor Axei din Africa. Creierul acestor armate trebuie paralizat, astfel ca ofensiva noastră să cadă peste un adversar, practic, fără conducere. Pentru aceasta sper că sînteți de acord cu mine că merită să facem orice sacrificiu.

După Keyes luă cuvîntul colonelul Laycock.

— Există un plan ca generalul Rommel să poată fi lichidat la marele său cartier sau chiar să fie făcut prizonier.

Vom vedea ce mai e de hotărît în caz că dv. ați veni cu observații critice sau cu sugestii noi.

ZONA DE OPERAȚII: ANTICA CYRENE

Luă apoi cuvîntul maiorul Keyes.

— Agenții noștri din regiune ne-au informat că marele cartier german al trupelor din Africa a mutat comandamentul suprem, din rațiuni legate de ultima ofensivă hitleristă, departe de front, în zona Cyrene. Știți, punctul arheologic, fosta colonie grecească din antichitate, distrusă de un cutremur catastrofal.

O privire severă a tatălui său îl opri pe tînărul Keyes să divagheze pe tema sa preferată, arheologia.

— ...Condițiile atmosferice comunicate de serviciul meteorologic al amiralității prevăd pentru perioada 16-18 noiembrie vînt, descărcări electrice sau furtuni cu ploii torențiale. Aceasta ne va ușura planul: împușcăturile se vor auzi mai slab sau de loc. Se anunță nopți cu nori, fără lună, ceea ce ne va ajuta să surprindem inamicul și să împiedicăm aducerea ajutoarelor, dacă totul nu va merge conform planului... Este drept însă că se prevede hulă, ceea ce va îngreua debarcarea...

Locul unde se găsește cartierul general și pe care trebuie să-l atacăm — continuă Keyes — e satul arab Beda Littoria. Cîteva case, unele din piatră, și barăci de tip militar. Totul a fost studiat și chiar fotografiat de agenții noștri din perimetrul Cyrene, după cum veți vedea în sala de proiecții. Versantul coastei, cel de către plajă, puțin abrupt, e parțial acoperit de o pădurice de chiparoși. Acolo se află și cartierul general al lui Rommel. Mai precis, în fostul local al prefecturii italiene din timp de pace. Jur împrejur sînt tufisuri, rîpe, grote, stînci — locuri ideale pentru a scăpa de observații sau de urmărire.

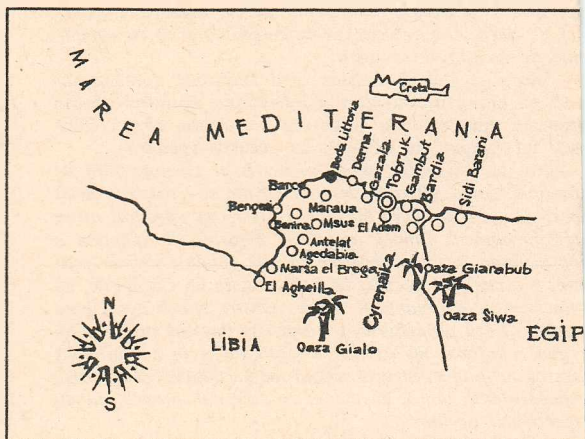
TOTUL A FOST PREVĂZUT...

— Submarinele «Torbay» și «Iatisman» — arată în încheiere maiorul Keyes — ne-au fost special afectate de amiralitate. Ele ne vor debarca pe întineric într-un mic golf al coastei Cirenaice. Noi trebuie să distrugem în acea noapte centrul de comandă al armatelor Axei, cartierul lor general, poate doar cu cîteva ore înaintea începerii ofensivei noastre conduse de generalul Auchinleck.

— Data? — întrebă Campbell.

— În noaptea de 15 noiembrie. Forțele hitleriste de pază nu sînt numeroase. O companie înarmată ușor. La 500 metri, două plutoane de jandarmerie de front, cu motocicletă. Primele unități mai mari, o divizie italiană

Beda Littoria nu figura, de regulă, decît pe hărțile de stat major. O localitate obscură din Cirenaica, pe țărmul Mediteranei, a devenit, pentru scurt timp, marele cartier al generalului Rommel.

OPERATIUNEA BEDA LITTORIA (1)

de Dinu HĂNUȘ

de Felicia ANTIP

ASOCIAȚII DE IDEI

«Ce caut aici?» Trebuie să ai candoarea unui prunc sau sagacitatea academicianului Grigore Moisil pentru a striga «regele e gol!» Da, juriile sînt prestigioase dar inutile atîta vreme cît concursul «Metronom și cronometru» se încăpăținează să rămînă sub semnul buchiselii. Cum însă televiziunea pare a păstra acest colț al programelor ei ca pe o oază unde să se refugieze — sigur că verva sa polemică va găsi din belșug cu ce să se alimenteze — orice teleconicar în pană de subiecte, nu voi sucomba tentației ușoare de a mă alătura, încă o dată, corului colegilor mei care cer într-una schimbarea profilului concursului. Despre altceva aș vrea să vorbesc, și anume, despre sensul profund al acestor cuvinte simple. «Ce caut eu aici?», ar putea să se întrebe nu Grigore Moisil (binevenit și la locul său oriunde, chiar și la concursul respectiv, la care a găsit prilejul să lanseze această formulă cu tîlcuri multe), ci alții. De pildă, cei ce încredințază spre citire crainicilor texte în care Buzăul (Hai, Buzău, Buzău) este definit drept «municipiul reinnoit, din Munții Vrancei», sau în care regizorul american Dmytrick este trecut printre luptătorii neînfricați împotriva mcarthismului, uitîndu-se sau neștiindu-se că el a trădat, în ultimă instanță, această luptă. «Ce caut eu aici?», ar mai trebui să se întrebe — dacă admiteți personificarea — unele emisiuni în genere fără rost în programele televiziunii și altele greșit plasate (așa cum este serialul Rombale, cocoțat pe postul de vedetă a serii de sîmbătă, în loc să i se găsească un loc mai modest, în orele ocupate cîndva de Robin Hood, de Wilhelm Tell, de Sebastian sau, în ultima vreme, de Oliver Twist).

Eliminările sugerate în prima parte a lungii fraze precedente ar crea spațiul necesar pentru reluarea unor memorabile filme de televiziune. Mă gîndesc la «În anticamera Stelei fără nume», la «Lumea între două războaie mondiale» și «Victorie în mai», la «Gol». (Regret din suflet că n-am văzut acest ultim film, pentru că nimeni nu mi-a fost destul de prieten ca să-mi telefoneze să deschid televizorul. Aud însă că n-ar fi, așa cum s-a scris, un film de televiziune, ci un film în culori pe ecran lat și că s-ar afla în țară de vreo trei ani. N-am putea oare să-l vedem pe ecranele cinematografelor?)

«Ce caut eu aici?», s-ar mai putea întreba, în interiorul unor emisiuni în genere recomandabile, rubrici consacrate unor mărunțșuri care dispersează atenția și fac să se șteargă accentele, semnele de bucuioasă exclamație, meritate de manifestări de excepție. Cel mai bun spectacol teatral românesc din acest an, «Leonce și Lena», a fost tratat într-o cronică înghesuită între alte două subiecte. Nu numai că nu i s-a acordat onoarea unei «cronici-dezbateri» care să ocupe tot spațiul «Scenei», așa cum s-a procedat cu alte piese, dar pînă și interviul cu Liviu Ciulei, anunțat în programul scris, a fost eliminat din programul efectiv. Față de acest tratament frizînd desconsiderarea, rezervat — cel puțin pînă acum — celei mai prestigioase premiere a stagiunii, să salutăm împreună retransmiterea tardivă (dar mai bine mai... etc.) a celei mai prestigioase premiere a stagiunii trecute, «Nepotul lui Rameau».

Aceasta îmi amintește de plăcuta îndatorire de a răspunde cititorului Lucian Voiculescu, asistent universitar din Cluj, care îmi scria între altele: «Numeroși dramaturgi ne-au oferit în ultima vreme momente de reală satisfacție și autentică revelație, abordînd în lucrările lor probleme legate direct de preocupările și aspirațiile omului contemporan (D.R. Popescu, A. Baranga, Al. Mirrodan, T. Mazilu, R. Cosășu, I. Băieșu, S. Fărcășan, H. Lovinescu, V. Stoenușcu, D. Dorian ș.a.). Televiziunea are datoria de onoare de a-i atrage tot mai mult la realizarea unor piese scrise special pentru micul ecran. Să reținem și faptul că în afară de regizorii angajați de televiziune avem și alți regizori de primă mînă care așteaptă apelul televiziunii pentru a fructifica scenariile, că există un Ciulei, un Esrig, un Pintilie, un Penciușcu!» Din ampla scrisoare a corespondentului din Cluj mai reproduc doar «surprinderea și regretul față de dispariția fără nici o explicație (între altele — n.r.) a dialogului ce trebuie să ființeze obligatoriu între reprezentanții televiziunii și marele public, dialog concretizat pînă nu de mult prin Poșta televiziunii». Altă scrisoare la care subscriu integral, de la primul pînă la ultimul cuvînt, mi-a fost trimisă de vechiul și consecventul nostru cititor Mircea Gheorghiu din Brașov, mai profund în aprecierile sale decît... (a, nu, nu mă veți prinde birfindu-mi colegii). Și pentru că veni vorba de scrisori, o asigur pe Sultănică Lupan din Brașov că frumoasele ei cuvinte mi-au încălzit inima, o informez pe Florica Nicolae din Pitești că a ghicit just și mă declar de acord cu Cornelia Contici din Timișoara care își exprimă opinia că «tînăra Corina Chiriac va aduce o contribuție originală și valoroasă la muzica ușoară românească». Pe cititorul Petru Ciomotă din Craiova îl încredințez că nu vinez cu tot dinadinsul greșeli de ortografie în scrisori. Aceste greșeli îmi sar însă în ochi și mi se par grozav de concludente atunci cînd scopul scrisorilor este de a denigra preocupările culturale ale televiziunii.

Commando-ul «scoțian» condus de maiorul Keyes a aterizat pe aeroportul din Alexandria.

Pe o astfel de plajă părăsită au fost debarcați membrii commando-ului care trebuia să atace Bada Littoria. La intrarea în grotă i-a întâmpinat principalul agent britanic din regiune, John Haselden.

În drum spre locul de îmbarcare pe submarinele «Torbay» și «Talisman», commando-ul a putut întâlni aceste unități britanice care se retrăgeau spre est, pentru refacere.

RĂZBOIUL DIN DEȘERT

- 8 dec. 1940. Începe prima ofensivă engleză în Cirenaica. Sînt cucerite Bardia, Tobruk, Derna, Bengazi, Agedabia.
1 febr. 1941. Încetează ofensiva engleză. Bilanț: 10 divizii italiene învinse, 130 000 prizonieri, inclusiv 11 generali, 400 tancuri și 1 200 tunuri capturate.
2 febr. Sosește la Tripoli prima unitate germană, divizia a 5-a motorizată ușoară.
6 febr. Rommel e numit comandantul «Corpului african».
31 martie. Începe prima ofensivă hitleristă în Africa de Nord, pornind de la El-Agheilla.
2 aprilie. Cade Agedabia.
4 aprilie. Cade Bengazi.
8 aprilie. Cade Derna.
11 aprilie. Rommel încercuiește Tobruk.
12 aprilie. Cade Bardia.
13 aprilie. Cade Sollum. Încetează înaintarea lui Rommel.
14 aprilie. Rommel începe asediul Tobrukului.
4 mai. Rommel încetează lupta pentru Tobruk.
15 mai. Începe lupta pentru strîmtoarea Halfaya.
10 iunie. Începe contraofensiva engleză «Battleaxe», în care lui Sidi Azeiz-Sidi Omar-Halfaya-Musaid.
19 iunie. Ofensiva engleză este oprită.
20 iunie. Stabilizarea temporară a frontului.
18 noiembrie. Începe ofensiva engleză condusă de generalul Auchinleck.

de «bersaglieri», abia la 20 km, iar prima unitate blindată, la 25 km. Să mai adăugăm 20-30 de auxiliari și asta e tot. Dar nu vor avea timp să se echipeze sau să se aperse: vor fi luați prea repede. Vom dispărea în zăpăceala generală, poate cu Rommel între noi, și ne vom reîmbarca înainte ca ei să știe bine ce s-a întîmplat.

— Rămîne problema călăuzelor, căci doar din proiecții în sală și studiind hărțile oamenii nu pot fi suficient instruiți. Noaptea, fiecare trebuie să cunoască la fel de bine drumul, ca cel pe care mergea acasă cînd era civil — interveni Laycock.

— Am stabilit și aceasta, domnilor. Acolo ne va aștepta locotenent-colonelul John Haselden, un strălucit ofițer, după cum îl cunoașteți, al «ranger»-ilor («cercetași»). El, ca și alți agenți, acționează în spatele liniilor dușmane de luni întregi și conduce rețeaua noastră de informații în Cirenaica. Ne va furniza cîteva călăuze. Haselden va părăsi după aceasta scena operațiilor, căci marele cartier nu-l poate «risca», dată fiind importanța lui pe viitor.

Stabilirea birourilor ce trebuie atacate pentru a sustrage planuri și acte, conform direcțivelor, e ușoară: tot în sala de proiecții oamenii vor putea vedea tăblițele indicatoare puse la răscrucele străzilor și pe clădiri. Căci nemții sînt meticuloși la extrem; de data aceasta calitățile lor, fără s-o știe, devin vicii care ne ajută — conchise maiorul Keyes.

...AFARĂ DE UN «AMĂNUNT»

Astfel a fost organizată, cu minuțiozitate, Operațiunea Bada Littoria. A fost scăpat doar un singur «amănunt».

De fapt ce se întîmplase? O vom arăta într-un articol viitor, împreună cu însăși desfășurarea acestei acțiuni de commando — una dintre cele mai îndrăznețe din cel de-al doilea război mondial — care a reclamat participanților calități cu totul ieșite din comun, în condiții extrem de dramatice.

(Va urma)

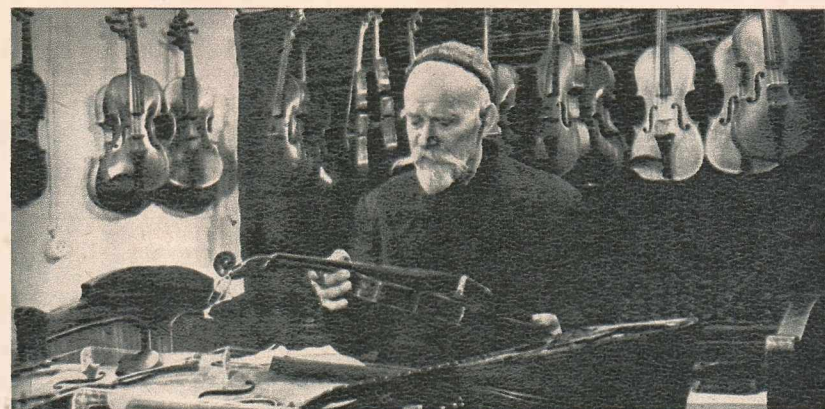
lulu, scumpul meu!

În loc de ursuleț, sau cățeluș, sau pisicuță, Julie Mendez, o dansatoare dintr-un local de noapte londonez, și-a luat, pentru a-i veghea somnul, un șarpe boa constrictor. Lulu, așa se numește drăguța fiară, este nu numai o veche cunoștință a dansatoarei, ci și un devotat partener de scenă.

șepculițele lui sir bobby

Potrivit unei tradiții britanice (oh, tradițiile britanice!), componentilor echipei reprezentative de fotbal a țării li se dă — pentru fiecare meci la care au participat — câte o șepculiță nostimă, cu ciucure, pe borul căreia este înscris meciul și data disputării lui. Bobby, pardon, Sir Bobby Charlton, și-a sărbătorit recent cea de-a o suta șapcă, certificând a suta participare a sa în echipa care, la ora asta, mai este campioană mondială.

dac-ar suna toate laolaltă...

Mihail Arafiev din Alma-Ata, în vîrstă de 88 de ani, colecționează exemplare rare de viori, chiti și mandoline, de peste o jumătate de secol. Colecția sa numără în prezent mai mult de 50 de exemplare rarissime. Unele dintre aceste instrumente au fost făurite de neîntrecuții lutieri italieni Niccolò Amati, Antonio Stradivarius și Giuseppe Guarneri. Vă imaginați cum ar suna concertul unei orchestre de coarde în care instrumentiștii ar folosi colecția lui mos Arafiev.

LES MOTS CROISÉS DE ROGER LA FERTÉ

PROBLEME N° 1247

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
1	A	L	E	C	S	A	N	D	R
2	L	M	A	N					
3	E	I	R						
4	X	N	A						
5	A	E	G						
6	N	S	I						
7	D	C	A						
8	R	U	L						
9	E		E						
10	S								
11	C	R	E	A	N	G	A		
12	U								

HORIZONTALMENT. — 1. Son roqueil « Nos soldats » chante les exploits des armées roumaines dans la guerre d'indépendance (1877). — 2. Lagune de la mer Noire. Il est souvent difficile de suivre son cours.

← cuvinte plăcut încruciate

Hebdomadarul parizian de literatură și artă «Le Figaro Littéraire» publică regulat un careu de cuvinte încruciate, adecvat tematic profilului revistei. Trebuie însă precizat că în Apus, în genere (mai puțin în unele țări din America de Sud), rezulile — sever ablicate la noi în ce privește densitatea tematică a careurilor (și alte reguli de încruciașare) — sînt interpretate destul de larg, de concesiv. Cu atît mai măgulitoare pentru noi ni se pare prezența, în jocul pe care-l reproducem din pomenita revistă franceză, a cîtorva termeni reprezentativi pentru o temă ce ar fi putut fi intitulată «Istoria literaturii române». Fiindcă întîlnim în acest careu și pe Alecsandri, și pe Alexandrescu, și pe Eminescu, și pe Caragiale... Remarcabile sînt definițiile corespunzătoare, rigurose exacte și esențial concentrate. Iată, de pildă, cum este definit Alexandrescu: Poemul său «Umbră lui Mircea la Cozia» relevă un lirism sincer, inspirat din trecutul poporului român. Iar Caragiale este: Cel mai mare autor de comedii și în același timp unul din maeștrii prozei românești moderne (1852-1912).

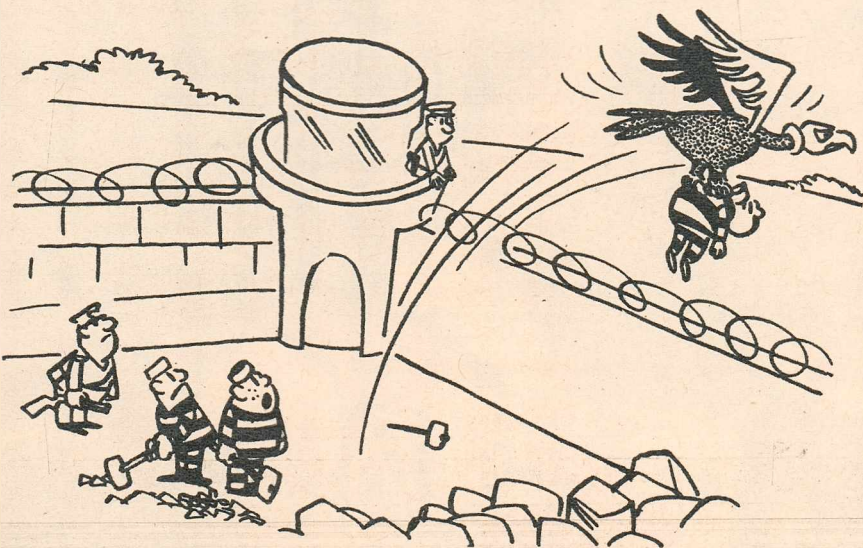
E. DASCĂLU

Sîntem gata să pariem că dacă ați da examen de conducător auto și vi s-ar cere să răspundeți semnificație are acest indicator rutier, n-ați ști... Ca nu cumva, Doamne ferește, să picați examen, iată, vă oferim noi explicația. Indicatorul a fost montat pe o șosea din Elveția, invade periodic de broaște. După cum se știe, batraciunile nici nu mușcă, nici nu zgîrie, nici nu înțeaș dar adunate în număr mare pe o șosea pot pune în pericol circulația autovehiculelor. De unde necesitatea avertismentului.

atenție, broaște!

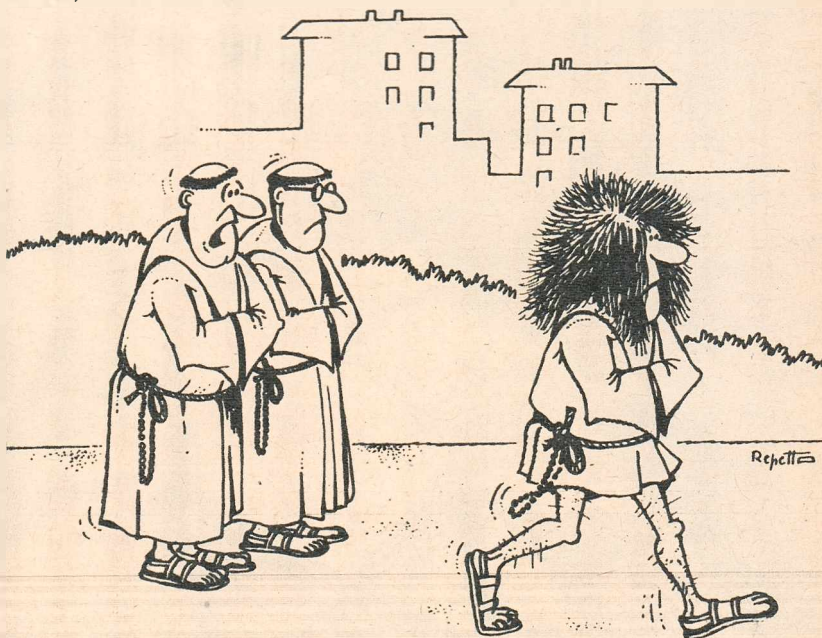

NEMȚESC...

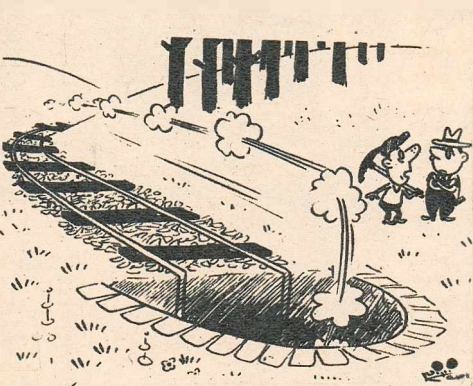

— Mare băftos Heinz ăsta!...

... ȘI ITALIENESC

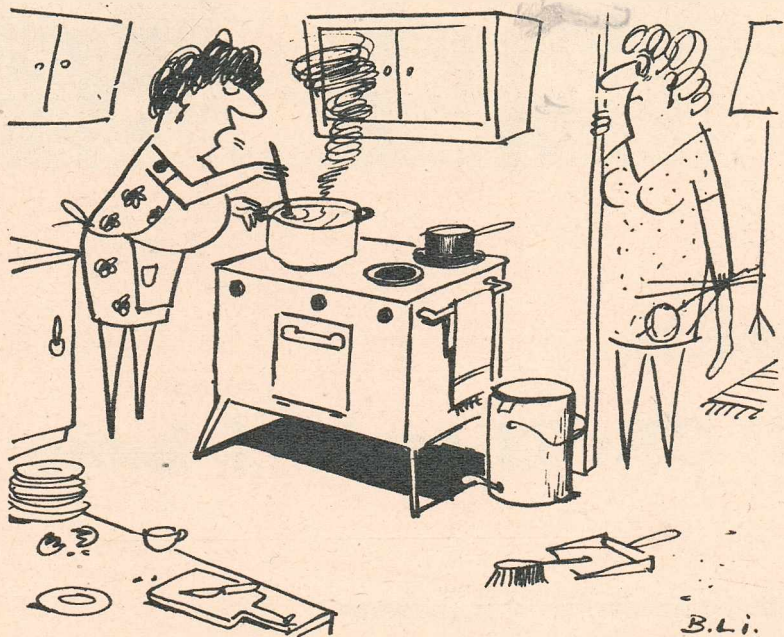
— Probabil că aparține unei mănăstiri de avangardă...

— Nu știu de ce, meștere, dar mi se pare că în privința tunelului ăsta ceva nu prea e în regulă...

— Vă rog să mă iertați, dar sub apă semănați grozav cu un crap mare...

— A, nu, cu usturoi gătesc numai de când și-a luat noua secretară...

Tu ce-ai primit?

Nu-i uitați pe cei mici! Sîntem în DECADA lor.

DECADA BUCURIA COPIILOR: 23 mai - 1 iunie

Magazinele vă așteaptă cu sortimente bogate și variate de îmbrăcăminte și încălțăminte pentru copii, jucării și dulciuri.

RECOM

CIPRU,

acest petic pitoresc de pământ scăldat de apele Mediteranei,
revine mereu în actualitatea politică datorită evenimentelor,
adesea sîngeroase, care au loc aici.
Atmosfera sa, trecutul și prezentul sînt redade
în paginile de față așa cum s-au înfățișat privirilor
a doi ziariști ce au vizitat insula-republică.

Limasol e orașul cel mai modern, cu o serie de întreprinderi industriale.

În sectorul turcesc al Nicosiei.

CIPRU

INSULA DRAGOSTEI ȘI A SÎNGELUI

de Vera POKORNÁ (ziaristă cehoslovacă)

**Cunosc o insulă a dragostei. Acolo
aș vrea să trăiesc... Insula e Cipru,
acolo aș vrea să trăiesc.**
(Euripide — traducere liberă)

Erau ultimele minute ale unei nopți calde de vară, cele din urmă înaintea zorilor. Discuțiile interesante, chiar pasionante, despre actualitatea și istoria cipriote nici gând să se termine. În mijlocul prietenilor din Cipru, pe terasa hotelului Mara Monte, mi-am amintit deodată aceste versuri ale lui Euripide și parcă am regretat puțin că Ciprul nu rămăsese insula Afroditei, a dragostei, și că fața sa de astăzi a fost atât de des înșingată. Conversația a devenit o clipă, toți priveam tăcuți discul soarelui înălțându-se de marea vinat-neagră. Culoarea lui sîngeriu mi s-a înfipt în ochi și atunci mi-am dat seama de simbolul aproape banal al Ciprului — insula dragostei și a sîngelui. La urma urmelor, dragostea și sîngele, aceste două noțiuni, au sălășluit dintotdeauna împreună, tema eternă a poezilor tuturor timpurilor.

O călătorie astăzi în Cipru nu e cum și-ai putea-o închipui. Viteza mașinilor generează miopia civilizației. Pe șoselele Ciprului gonesc sute de vehicule de toate mărcile și mărimile. Cel ce vine din Europa centrală întâmpină greutate, pentru că aici se circula pe stînga. Cu asta te obișnuiești în cele din urmă, dar cea mai mare dificultate constă în depășirea și evitarea vehiculelor care vin din sens contrar. În Cipru a existat cîndva un guvernator britanic care, după instalarea sa, a făgăduit să asfalteze toate șoselele insulei. De atunci majoritatea drumurilor cipriote au pe mijlocul suprafeței lor bolovănoase și pline de șanțuri o fișie asfaltată, îngustă de doi metri. Orice întâlnire între două vehicule se transformă, într-o fracțiune de secundă, într-o secvență de «western» american.

Cine vrea să cunoască Ciprul mai în amănunt trebuie să renunțe însă pe alocuri la mașină, în favoarea unui măgaruș. Călare pe biblicul patruped — singurul mijloc de transport și singura «mașină agricolă» a multor plugari cipriote — se călătorește admirabil spre trecutul insulei. Un trecut ce trece cu mult dincolo de hotarele erei noastre.

Grecii și fenicienii s-au așezat aici în mileniul II î.e.n. Ciprul, importantă răscruce de drumuri în Mediterana orientală, a constituit ținta a tot soiul de cuceritori — egipteni, asirieni, perși și greci.

Începuturile istoriei sale se întrepătrund cu legendele mitologice, cea mai celebră dintre acestea fiind cea a nașterii aici a Afroditei — zeița greacă a dragostei și frumuseții, care s-a ivit la Paphos din spuma mării. În secolul al X-lea înainte erei noastre în Cipru s-au așezat mulți dintre eroii războiului troian, punînd temelii înfloritoarelor orașe Paphos, Iapichos, Soli, Kyrenia și, mai ales, a vestitei Salamis. Vechea capitală a regatului — Salamis — a rămas centrul cel mai important al insulei

vreime de aproape două milenii. Grecii, romanii, bizantinii au lăsat pe acest pămînt mărturii ale culturii lor, distruse în bună parte în secolul al VI-lea al erei noastre de arabi. Nenumărate cutremure au desăvîrșit mai tîrziu distrugerea. Abia în anul 1870 arheologii au scos la iveală, dintr-un strat de aluviuni nisipoase gros de douăzeci de metri, vestigiile ale culturii grecești din Cipru. E vorba de un gimnaziu, un amfiteatru cu o capacitate de șase mii de spectatori, un forum din piatră, un apeduct și băi termale cu un sistem perfect de producere a aburilor și apei fierbinți.

Venit în Cipru, în fruntea unei expediții, în anul 58 al erei noastre, Cato a lăsat o tristă amintire: în numele statului roman, el a confiscat bogățiile imense ale vechilor tezaure regale de pe insulă și, încălcîndu-le în sute de corăbii, le-a dus la Roma.

În primele secole ale erei noastre insula Cipru s-a aflat sub stăpînire bizantină; monumentele acestei culturi și mai cu seamă frescele din mănăstirile «Sfîntul Neophyt» sau «Ochiul sînt al Domnului» din munții Troodos reprezintă valori inestimabile. Urmele trecutului în insula Cipru — inclusiv cele ale stăpînirii ei de către dinastia franceză Lusignan, care a cumpărat insula de la cuceritorul rege englez Richard Inimă de Leu, și mai tîrziu cele ale dominației Imperiului otoman (turcii au cucerit Cipru în 1571) — nu sînt însă singurele elemente care atrag atenția pelerinului modern.

Ciprul, cu cei 9 250 de kilometri pătrați ai săi, e o țară în care viețuiesc două principale grupări etnice — greci și turci. Insula are șase districte administrative și șase orașe mari: Nicosia, cu aproape 100 de mii de locuitori; Limasol, cu 47 de mii; Famagusta, cu 35 de mii; Larnaka, cu 20 de mii; Paphos-Ktima, cu nouă mii și Kyrenia cu patru mii de locuitori.

După o statistică de dată mai recentă Republica Cipru are în total peste 600 000 locuitori. 77,3 la sută din populație sînt greci, 18,2 la sută turci, iar restul — armeni, maroniți, englezi, italieni și evrei. După îndelungata dominație colonială a Marii Britanii, Ciprul și-a dobîndit independența la 16 august 1960. Pentru cucerirea acestei independențe grecii și turcii din Cipru au luptat laolaltă, începînd din anul 1950, uneori însă și separat, și chiar unii împotriva celorlalți. Astfel au luat naștere lozincă ENOSIS (care exprimă dorința grecilor de a se alipi la patria mamă) și pandantul ei turc TAKSIM (care cere împărțirea insulei).

Innoirile în viața economică, după dobîndirea independenței, se impun cu multă greutate în Cipru. Incapacitatea fostei administrații coloniale de a ameliora situația locuitorilor din Cipru pune azi guvernului o serie de probleme dificile, pe care acesta și-a propus să le rezolve în cadrul unor planuri de dezvoltare a economiei. Dar complexitatea acestor probleme este sporită de neîntronarea, încă, a păcii în insulă.

N-AM ÎNTÎLNIT-O PE ZEIȚA FRUMUSEȚII...

de Eugeniu OBREA

Ghidurile turistice (prolog tradițional al unui voiaj modern) promit cu risipă de cuvinte un paradis terestru mîngiat de valurile blinde ale Mediteranei. Dar primul contact cu insula — produs la o oră matinală — a fost derutant. Nicosia ne-a întâmpinat cu o ploaie mărunță, rece, agasantă, ce se ambiționa să contracțică făgăduielile generoase de zile înșorite din tipăriurile colorate ce le aveam încă în mîini. Zeița frumuseții era lipsă la apel. În schimb, în timp ce se consuma ritualul ștampilelor și controalelor de pe aeroport, am remarcat abundența puțin obișnuită a uniformelor militare: de la cele britanice, de o eleganță sobră, pînă la cele scandinave, de o stranie lejeritate. Ajunsesem oare, printr-un joc al întâmplării, în interiorul unei baze militare?

Turistul care se refugiază pe plaja de la Famagusta sau își petrece timpul doar între zidurile muzeului din Nicosia poate rămîne în captivitatea legendelor. Dar cel ce se apropie de «linia verde» înțelege că dincolo de aparențele turistice, dincolo de frumusețile cu care natura a înzestrat acest petic de pămînt, Ciprul este o insulă neliniștită. La ceasurile nopții, în hotelul de pe Ledra Street, ascultăm pașii militarilor. Bocanci care călcău uniform pe asfalt, pînă tîrziu, cînd orașul adormea definitiv. Iluziile întreținute de forfota din cursul zilei se destrămaseră: rămîneau doar zgomotele acelea apăsătoare, monotone.

Există la Nicosia un paradox urbanistic: periferiile aparțin modernității, în timp ce centrul — împletitură de străzi strîmte, contorsionate, zgomotoase — este împovărat de moștenirea secolelor. Primele imagini pe care capitala le oferă vizitatorului sosit cu avionul sînt cele ale unor construcții de o eleganță simplă, cărora le sînt străine extravaganțele arhitecturale. Pe măsură ce înaintăm în oraș se înmulțesc clădirile fără etaj, de culoarea portocalelor, în alternanță cu blocuri îngrijit finisate dar lipsite de relief, blocuri pe care le-aș numi «fără identitate». Ediliile Nicosiei au pregătît și un perimetru destinat numai industriei. Spații întinse așteaptă pe posesorii de capital.

Economia cipriote înseamnă doar puține capitale. Industria — în afara celei extractive (35 la sută din exportul insulei) și a cîtorva fabricuțe alimentare, de încălțăminte și textile — rămîne deocamdată pe planul proiectelor. Este, în mare măsură, o consecință a conjuncturii politice: investitorii de capital nu agreează aventura, iar resursele statului sînt prea reduse pentru a-i îngădui o prezență mai activă în viața economică. Statistic, se înregistrează în cinci ani o creștere cu 37 la sută a producției

industriale.

Agricultura rămîne «capul de afiș» al economiei cipriote (unul din doi locuitori muncesc pe ogoare), deși partea ce revine satului în formarea venitului național reprezintă abia un sfert. Lungile săptămîni fără ploaie transformă întinderi uriașe într-o pustietate fără viață. Pămîntul se crapă, rostind parcă un strigăt de ajutor. Cerul, de un albastru ireal, rămîne insensibil. Picătura de apă devine atunci cea mai prețioasă bancnotă. Ploaia este așteptată cu o răbdare cultivată din generație în generație, o răbdare înrudită cu speranța. Tăranul, care trăiește pe o insulă asaltată de valurile mării, care contemplă imensitatea calmă a Mediteranei, este robul apei, al capriciilor naturii. Avea dreptate confratele parizian care scria că în Cipru «problema apei este cea mai neliniștitoare, după cea a relațiilor dintre greci și turci».

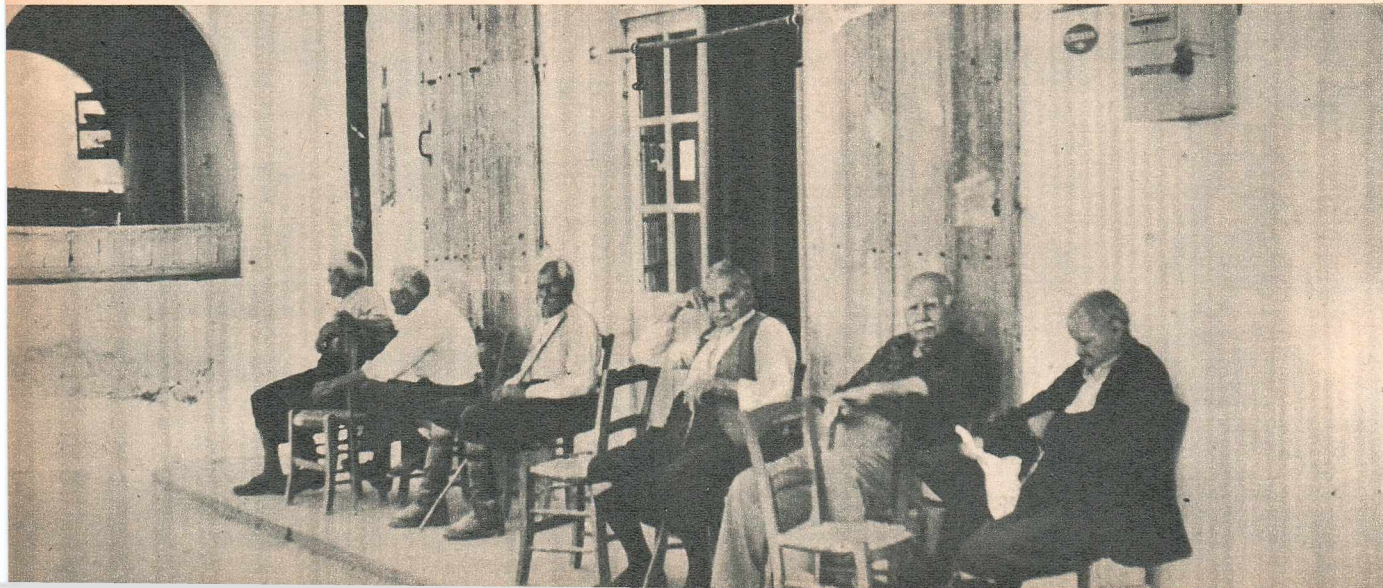
La «linia verde» este liniște — liniștea de cîmîțir a frontului. Nu mai răsună împușcături, oamenii au revenit la măruntele lor fericiri și nefericiri, iar soldații din trupele ONU se plictisesc stînd de veghe la hotarul acesta artificial. La o distanță de numai o sută de metri viața se scurge nestingherită. Aparent. Pentru că «linia verde» nu înseamnă numai frontul absurd pe care a curs sînge, ci și prăpastia săpată între cele două comunități — greacă și turcă — de antagonisme amplificate de imixtiunile străine (nu se poate schița un tablou cipriote fără a aminti existența bazelor militare britanice: 99 de mii pătrate, pe care băieții veniți de pe malurile înșoșate ale Tamișei și-au instalat bombardiere nucleare).

Rățiunea a învins în clipele dramatice și beligeranții de ieri au luat loc la masa negocierilor. Dialogul intercomunitar este îngreunat însă de animozitățile care s-au acumulat, ca și de actele comise de extremiștii ostili reconcilierii. Bombele care au început să explodeze și care au culminat cu atentatul împotriva președintelui Makarios indică reactivizarea adversarilor unui Cipru independent. Apariția lor coincide cu tentativele de a transforma insula într-o bază NATO. «La Nicosia calmul este fragil — mi s-a spus într-o redacție. Ediția de dimineață se înecă în banalitate. La prînz, scoți însă o ediție specială: încordare și împușcături. Ne-am obișnuit...»

Cei care vin la Nicosia pentru a culege de timpuriu boabe de soare și pentru a visa lîngă ziduri multiseculare, reci și mute, privesc Ciprul prin ochenele vacanței. Insula Afroditei cunoaște însă neliniști profunde. Deocamdată, prea multele uniforme militare au alunecat-o pe suava zeiță a frumuseții...

Salamis,
amfiteatru
grec.

La Kendron,
nu departe
de Kyrenia:
un loc unde
se întîlnesc
zilnic
bărbații
satului.

Uzina Chimică Sinteza
Oradea

Cunoașteți profilul uzinei noastre?

● **PRODUSE DE SINTEZE ORGANICE ȘI FARMACEUTICE:**

- acid salicilic
- acid acetilsalicilic
- acid benzoic
- benzoat de sodiu

● **INSECTICIDE ORGANO-FOSFORICE:**

- Carbetox
- Sintox 25%
- Fosfotox R
- Cimexan

● **LACURI ȘI VOPSELE PE BAZĂ DE ULEI:**

- Linoxin
- Durool
- Inol
- Ideal
- Deruginol
- Durax

● **PIGMENTI ANORGANICI DE PRECIPITARE:**

- galben de crom
- verde de crom
- albastru de fier
- oxid roșu de fier Al.
- silicocromat bazic de plumb

CU CAP

1	A	2	P	3	R	4	O	5	B	6	A	7	T	8	9	H	10	R	11	12	G
2	F	R			J	A	U								B	O	A				I
3	R	A	S	T	U	R	A	N	A	T										C	N
4	S	T	E	T						E	S	A	F	O	D						
5	M	P	A	R	I	D	R	A							R	E	M	I			
6	A				P	I	R	A	T	I					S	A	T				
7					I					A	T	E	N	A						N	O
8					N					A	N	A	P	O	D	A					
9	A	T								C	T				B	N	A	R			
10					S	E	F	I							O				E	N	E
11		U													P	R	O	S	T		
12		N													R	A	C	T	I		

ORIZONTAL: 1) A dat din cap — Ison (fig.). 2) Cap în Franța! — Ori — De la cap la cap! 3) Pus în cap — Capul Nord! 4) Un cap între capete — Acolo și-au pierdut unii capul. 5) Pune capăt zilelor — Pietre pe masă. 6) Corăbierii cu «capul de mort» — Localitate rurală. 7) De două ori — Născută din capul propriului ei tată — În capul nostru! 8) A vopsi părul din cap — Fără cap. 9) Cal — Cap mare — Cultivator de in. 10) Capi — Vine pe la gene. 11) În capul scrisorii — Tare de cap. 12) În capul tridentului! — Cap... tare!

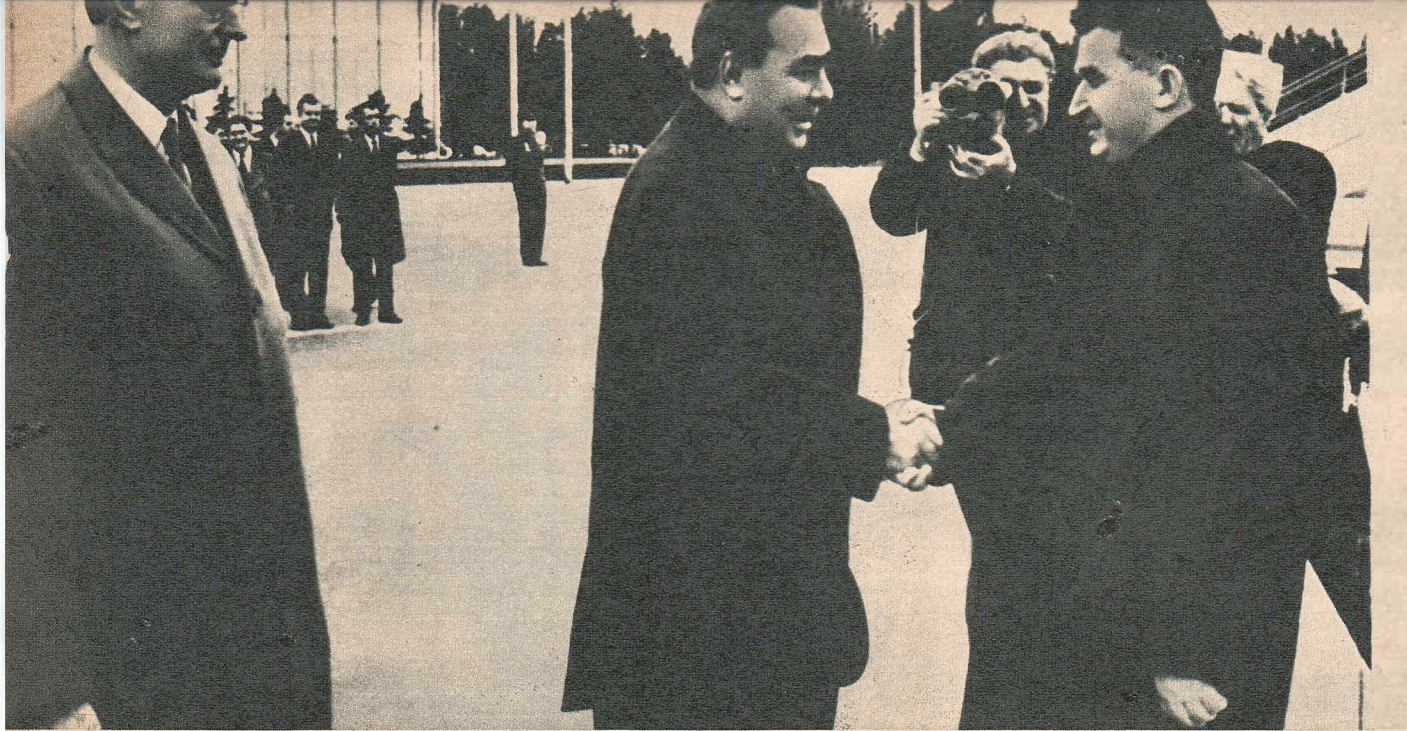
VERTICAL: 1) Acolo aflăm Capul

Bunei Speranțe și Capul Acelor — Cap. 2) A da buruienilor la... cap! — Cu două capete — Cel mai scurt număr! 3) Cap (fig.) — Verbul celui cu cap. 4) Cu căști pe cap (pl.) — lese din cap. 5) Se urcă la cap — A te lua cu minile de cap. 6) Pe unii îi face să-și piardă capul — A nu da de capăt. 7) Cu capul în nori — Capre! 8) Taler cu două fețe — Nume de față — Ceas. 9) Capăt — Prefix pentru albine — Din toc! 10) Capăt la cap! — Pe capul turcilor — Nici capul nu-l doare. 11) Căpetenii. 12) Îngindurată.

Dumitru IACOBESCU

Dezlegarea jocului «PORTURI» apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) CONSTANTA — VAS. 2) ASTRAHAN — LEB. 3) RAU — LISABONA. 4) AKITA — U — ASED. 5) CA — ARICA — ATAL. 6) A — PRAZ — SENINE. 7) SHIN — MALAGA — X. 8) ORALI — APE — DA. 9) HUE — ERAN — LYON. 10) ASUMA — D — LE — VD. 11) IT — ALGER — STER. 12) FOUR — ANAS — ORI. 13) ANVERS — RIGA — A.

Pe baza înțelegerii dintr-o conducere a Partidului Comunist Român și Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, la Moscova a avut loc o întâlnire între delegații Partidului Comunist Român condusă de tovarășul Nicolai Ceaușescu, și delegații P.C.U.S. în frunte cu Leonid Brejnev. În fotografie: la sosire pe aeroportul Vnukovo Moscova.

George SERAFIN

„CONCEPT PE TERMEN LUNG“

Deși inundat — și obligat în consecință să-și mute sediul lucrărilor de la Saarbrücken la Kaiserslautern — Congresul Partidului Social-Democrat vest-german nu a «intrat la apă». Este opinia majorității observatorilor și comentatorilor care au investit în urmărirea dezbaterilor partidului lui Willy Brandt un interes și o atenție cu totul speciale. Pentru că este vorba de primul Congres al P.S.D. ca partid majoritar de guvernământ (chit că în coaliție cu liber-democrații) și mai ales pentru că este considerat ca un semnificativ test al coeziunii partidului și al șanselor sale de a-și menține sau largi adeviziunea corpului electoral.

Deplin convingși de importanța mizei în joc, liderii social-democrați — cancelarul Willy Brandt, vicepreședinții P.S.D. Herbert Wehner, șeful grupului parlamentar al partidului, Helmut Schmidt, ministrul apărării, Karl Schiller, ministrul economiei, și alții — și-au axat în ultimă instanță intervențiile pe demonstrarea — faptic, polemic și uneori patetic — capacității Partidului Social-Democrat de a guverna țara. Criticilor, permanente și frontale, ale opoziției creștin-democrate li s-a răspuns viguros, cu argumente de ordin practic și de principiu; rezervelor și nemulțumirilor mai calm sau mai dur exprimate ale sindicatelor le-au fost opuse contraargumentații, explicații și uneori autocritici; pentru uzul întregii țări, și poate nu numai al ei, s-a anunțat elaborarea unui «concept 1972 pe termen lung», mai prozaic spus, a unui program de perspectivă a cărui consacrare urmează să fie făcută de congresul viitor al P.S.D.

Din cuvântarea cancelarului, apreciată ca principalul raport politic al congresului, se pot desprinde încă de pe acum ambițiile, proiectele și liniile de principiu ale viitorului program. Astfel, obiectivul pentru cel de-al 8-lea deceniu ar urma să fie «democratizarea societății», Willy Brandt precizând că «democratizarea înseamnă în acest caz — ca să nu mai existe nici un echivoc — desființarea mai temeinică a privilegiilor în toate domeniile». În viziunea sa, societatea contemporană își are asigurat viitorul numai prin «dinamică și stabilitate, prin dezvoltare și creștere, prin cultură și perfecționare...»

Congresul a prilejuit cancelarului și reafirmarea pozițiilor sale fundamentale de politică externă. Astfel, «convorbiri serioase cu vecinii din Răsărit» și acord «cu cei care poartă răspunderea conducerii în R.D.G. asupra faptului că de pe teritoriul german nu trebuie să mai izbucnească niciodată un război». Și — în context european — «Republica Federală a Germaniei nu are revendicări teritoriale nici acum, nici în viitor», iar Europa trebuie să devină «un continent al păcii, al unui nivel de trai ridicat, al schimburilor, al performanțelor tehnice de vîrf. Dorim ca nici un singur popor să nu fie exclus din Europa popoarelor». Subliniind «ancorarea în alianța atlantică», necesitatea «solidității și largirii Pieței comune» și sprijinirea ideii «unității politice vest-europene», cancelarul Brandt a definit astfel și poziția R.F. a Germaniei în evoluția relațiilor intercontinentale.

Congresul P.S.D. (de la Saarbrücken sau de la Kaiserslautern? — dilema se menține) a oferit exprimarea opțiunilor partidului de guvernământ din R.F. a Germaniei și conturarea peisajului politic, economic și social pe care partidul social-democraților vrea să-l realizeze în viitorul apropiat. Iar congresul din 1972 dispune de suficient timp pentru a verifica eficiența și priza «conceptului încă brut» al programului de viitor.

L. SĂRĂȚEANU

ITALIA — FUNDAL PREELECTORAL

Alegerile regionale și comunale de la 7 iunie îmbracă pentru viața politico-socială italiană o semnificație deosebită. Fiind cea dintâi consultare după încheierea unui nou guvern cvadripartit, alegerile de la începutul lui iunie vor permite conturarea unei idei mai precise asupra creditului acordat politicii de centru stînga prezidate de domnul Mariano Rumor. Testul nu se va rezuma însă la acest aspect. Într-adevăr, fiecare dintre partidele alcătuitoare ale coaliției guvernamentale (democrat-creștin, socialist, socialist-unicar și republican) se străduie să recolteze cât mai multe sufragii, solicitînd în acest sens pe cei aproximativ 34 de milioane de alegători cărora le prezintă, în cadrul campaniei electorale, mai mult sau mai puțin ample programe. În ce privește forțele dinafara coaliției guvernamentale, viitoarele alegeri vor pune în lumină și dinamica ponderii lor în viața publică italiană. Experiența consultărilor electorale precedente a reliefat creșterea constantă a prestigiului stîngii și — în fruntea ei — a Partidului Comunist.

Dar dacă, pe planul raportului de forțe, scrutinul de la 7 iunie va constitui un examen însemnat pentru întreg evantaiul politic italian, evenimentul trebuie considerat și în lumina efervescenței sociale care continuă să se facă resimțită în întreaga țară. Ziarul «Il Giorno» releva noile momente ale «luptei dure și implacabile dintre frontul muncii și patronat», momente care se înregistrează continuu. În legătură cu aceasta se cuvine menționat faptul reînarcabil al organizării de acțiuni în comun de către cele trei mari centrale sindicale italiene. Într-adevăr, cu prilejul sărbătorii de 1 Mai, pentru prima dată după 22 de ani au avut loc acțiuni greviste, demonstrații, reuniuni unitare ale Confederației generale a muncii, Uniunii italiene a muncii și Confederației sindicale a muncitorilor. De altfel, încă din martie aceste centrale sindicale au elaborat un document care sintetizează un program de politică economică și socială «destinat să transforme în mod radical mecanismul de dezvoltare a Italiei, folosindu-se mai complex resursele naționale, îmbunătățindu-se serviciile sociale fundamentale printr-o politică de reforme esențiale». Documentul oglindește, de fapt, principalele revendicări ale oamenilor muncii, fie că sînt din mediul urban, fie că sînt din mediul rural, fie că aparțin nordului industrializat sau sârmanului «Mezzogiorno». Astfel, el preconizează o nouă orientare a investițiilor, ștergerea dezechilibrului în dezvoltarea economiei naționale (în sud se realizează numai 24% din venitul național, iar criza locurilor de muncă este alarmantă), reforma sistemului de învățămînt pentru a se permite sporirea accesului la studii superioare a tinerilor aparținînd unor familii muncitoare, intervenția statului în construcția de locuințe pentru salvarea salariaților de plaga speculei ce se face în acest domeniu, o nouă reformă fiscală etc.

Revendicările de ordin economic se împletesc și cu cele de natură politică. Într-adevăr, se cere legiferarea unui statut al muncitorilor destinat să extindă drepturile muncitorești, să legitimeze organizarea de reuniuni în interiorul întreprinderilor, participarea la adoptarea hotărîrilor care privesc pături salariate etc. Astfel, pentru cercurile guvernante italiene, problema dominantă care se pune este aceea de a răspunde unei largi game de cereri populare ce se manifestă impetuos pe întreg teritoriul Italiei și în toate ramurile de activitate.

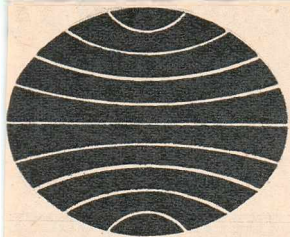
Mihai LAZĂR

ROMÂNIA ȘI AFRICA

Edificarea unui sistem de bune relații, care să genereze acel climat de încredere, de respect, de cooperare și pace atât de necesar în zilele noastre, constituie obiectul unei perseverente politici a statului nostru. Faptul este bine știut și de necontestat. Să ne oprim la un elocvent exemplu și anume la relațiile României cu Africa. Solidaritatea deplină a poporului nostru cu lupta pentru libertate și independență a țărilor marelui continent negru, sprijinul politic concret acordat de România la O.N.U. și în alte organisme internaționale pentru emancipare, prosperitate generală și dezvoltare de sine stătătoare — toate acestea au creat numeroase și trainice punți.

În prezent, România întreține relații diplomatice, la nivel de ambasadă, cu nu mai puțin de 29 de țări de pe continentul african, iar mai mult de 50 de acorduri și înțelegeri reglementează relațiile noastre cu aceste țări. România este binecunoscută în Africa și prin produsele ei industriale, și prin specialiștii care i-au fost solicitați și pe care i-a trimis în numeroase țări să ajute la valorificarea resurselor naturale, la construcția unor importante obiective industriale etc. Volumul schimburilor comerciale dintre România și țările Africii a crescut, în ultimii zece ani, de 4 ori; instalații petroliere românești forează în Sahara tractoare românești brăzdează întinsele savane, fabrici în tregi «made in Romania», foarte apreciate pentru înaltul lor nivel tehnic, lucrează cu plin randament, sute de tineri africani studiază în România, iar alții se specializează în felurite domenii ale producției materiale sau spirituale. Republica Arabă Unită, Algeria, Sudan, Tunisia, Maroc, Tanzania, Nigeria, Republica Populară Congo, Republica Democratică Congo, Guineea, Kenya, Zambia, Ghana, Republica Africa Centrală, Somalia, Burundi — o enumerare de loc completă dar, chiar așa, impresionantă prin volumul relațiilor noastre.

Desigur, cheia de boltă a acestor bune relații o constituie aplicarea principiilor recunoscute ale suveranității și independenței naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, legea avantajului reciproc, dreptul imprescriptibil al fiecărui popor de a-și hotărî singur destinul potrivit propriilor sale aspirații și interese. Aceste principii, care conduc politica externă a țării noastre, creează cel mai propice climat pentru bună înțelegere. Un alt element esențial în dezvoltarea relațiilor noastre cu țările Africii rezidă în faptul că România își afirmă, în mod permanent, solidaritatea și sprijinul deplin față de lupta popoarelor africane pentru libertate și progres social, împotriva imperialismului și neocolonialismului, împotriva politicii de discriminare rasială. Țara noastră consideră că renașterea popoarelor continentului african, afirmarea ființei lor naționale constituie un factor deosebit de important în lupta pentru pace și progres social. Numeroasele contacte între reprezentanții cei mai de seamă ai României cu personalități africane, — cel mai recent prilejuit de vizita în România a președintelui Zambiei — întâlniri la nivel ministerial, cum prilejuieste turneele în Africa al ministrului de externe al României, au evidențiat toate aceste aspecte ale relațiilor noastre cu țările Africii și satisfacția față de reușita în edificarea unui spirit corespunzător intereselor generale ale popoarelor, cauzei păcii și colaborării internaționale, progresului general al omenirii: spiritul respectului și al încrederii.

globe-commentary

I. FINTINARU

ÎNTRE TRECUT ȘI VIITOR

Încotro evoluează tineretul vest-german? — este, fără doar și poate, o întrebare-problemă de cea mai chinătoare preocupare pentru toți cei care n-au uitat tragedia hitle-ristă.

Nimeni nu ar putea tăgădui că în R.F. a Germaniei există și se manifestă tineri care, deși au deschis ochii în era postbelică, devin — sub influența unor supraviețuitori ai nazismului — purtători ai unor concepții și mentalități de tristă amintire. Personal, am văzut asemenea tineri agitându-se zgomotos pe străzile Münchenului și Stuttgartului în favoarea P.N.D. (partidul neonazist), în preziua alegerilor din toamna trecută, și i-am auzit lamentându-se a doua zi în legătură cu înfrângerea suferită. În mod incontestabil, tineri din categoria amintită există, și tendința pe care ei o întrușipează se cere combătută cu toată vigoarea.

Analiza atentă a realității scoate la iveală și fapte care denotă alt fel de tendințe, de astă dată pozitive, realiste, lucide. Nu mă gândesc numai la acei tineri care ies în stradă pentru a manifesta împotriva activității reacționare a concernului Springer, a înarmărilor, pentru recunoașterea R.D.G. Am în vedere unele fenomene noi chiar în rîndul cercurilor și partidelor parlamentare. M-aș referi, concret, la câteva fapte legate de recentul Congres al Partidului Social-Democrat. Referindu-se la rezoluțiile pregătite pentru congres de tinerii socialiști din câteva landuri, «Neue Zürcher Zeitung» a scris: «Tinăra stîngă, inclusiv unii deputați, propagă un neomarxism militant, punînd accentul asupra unor probleme economice și sociale cum sînt formarea averilor, reforma fiscală, a învătămîntului, concentrarea presei». Iar ultraconservatorul «Die Welt» releva că «tinerii socialiști, criticînd forme de proprietate depășite, au elaborat un proiect de lege în care se cere «comunalizarea» pămîntului». Tot «Die Welt» arăta că «acești reformatori de stînga» folosesc expresia «război imperialist» cu referire la intervenția S.U.A. în Vietnam, că organizații din Kamen sau Köln cer cu insistență «recunoașterea de jure a R.D.G.», iar cea din Hessen-Sud reclamă «proclamarea acordului de la München ca nevalabil». Ecolul acestei rezoluții a răzbătut și în sala Congresului P.S.D., unde, după cum au sintetizat ziarele vest-germane, s-a afirmat revendicarea organizațiilor de tineret, cărora li s-au alăturat și militanți mai vechi, pentru «mai mult socialism».

Deci, tendințe și tendințe. Popoarele europene sînt interesate și doresc să prevaleze tendințele pozitive. De ce depinde aceasta? Între altele, și în mod hotărîtor, de perspectiva ce se va deschide în fața tinerei generații. Este incontestabil că numai o politică constructivă, de largă viziune, îndreptată consecvent spre destindere, care să pornească de la recunoașterea realităților postbelice și să favorizeze participarea ambelor state germane, pe picior de egalitate, la soluționarea problemelor internaționale, este în stare să frîneze și să anihileze cursul reacționar, să stimuleze și să încurajeze forțele realiste, lucide, existente în R.F. a Germaniei. Tocmai aici intervine marea răspundere a factorilor politici maturi, fie ei vîrstnici sau tineri, ca număr de ani.

Ilie SERBĂNESCU

„ZIDURI“ ȘI „UMBRE“

Wall Street — sediul celui mai puternic imperiu financiar al lumii capitaliste; «strada zidului» (200 metri lungime și 6 lățime), unde, din cauza zgîrie-norilor, lumina soarelui nu pătrunde și umbrele nici măcar n-au loc să se formeze. În ultimul timp însă un soi de alte umbre s-au instalat amenințătoare în spatele «zidurilor» și printre imensele buildinguri. Sînt «umbrele» marelui crah financiar din 1929. Au fost declanșate de scăderile masive ale cursurilor celor mai importante acțiuni bursiere în Wall Street. Indicele Dow Jones (indice al valorilor medii ale anumitor categorii de acțiuni aparținînd principalelor firme industriale, considerat un barometru al întregii activități economice) a înregistrat scăderi extrem de importante, — peste 20% față de acum un an — situîndu-se sub 700, nivel considerat în zona alarmei totale (mai mic chiar decît în momentul asasinării președintelui Kennedy).

Am avut prilejul, într-unul din numerele revistei de la începutul acestui an, să consemnăm cauzele care au dus la scăderea acestui indice pînă la nivelul 800 — limită pe care cercurile de afaceri o consideră ca pe o adevărată «linie Maginot», cu toate implicațiile dramatice ale acesteia. Iată însă că această linie a fost depășită, îngrijorarea ajungînd la maximum. Fenomenul este pus în legătură, în principal, cu acțiunea a doi factori. «Necazul — arată «Financial Times» — este că lungă campanie a administrației americane de a reduce inflația fără a provoca o severă recesiune a intrat într-o mare încurcătură». Acesta fiind unul din factori. Despre ce este vorba? Încercînd să combată puternica inflație, administrația, dînd curs în mare măsură sfaturilor adepților teoriilor monetariste, a redus sever masa monetară, introducînd puternice restricții creditului. Scopul urmărit este descurajarea investitorilor și, prin aceasta, comprimarea cererii interne — deci combaterea inflației. Dar inflația nu s-a arătat receptivă la aceste măsuri, iar cel care a resimțit, de fapt, urmările a fost însuși businessul. Astfel că, în timp ce inflația continuă marcat (în primul trimestru 1970 prețurile au crescut cu 6 la sută), cerînd menținerea măsurilor pentru combaterea ei, în economie și-au făcut loc fenomene și tendințe de recesiune, care cer adoptarea unor măsuri inverse. Printre aceste fenomene: reducerea producției industriale (numai în primul trimestru marile companii Ford și General Motors, care «dau tonul», au înregistrat scăderi de 25% și respectiv 33%); diminuarea în termeni reali a produsului național brut american cu aproape 3 miliarde dolari, în aceeași perioadă; nivelul șomajului înregistrează un procent peste cel din perioada corespunzătoare a anului trecut. Totul a fost preluat de barometrul Wall Street-ului, afacerile fiind, după opinia observatorilor, într-o «totală încurcătură și descurajare».

Al doilea factor luat în considerație — și nu mai puțin important — este însăși escaladarea americană sporită în Asia de sud-est, semnificativ fiind faptul că scăderile bursiere importante de pe Wall Street au urmat — aproape ca reflex imediat — anunțării deschiderii celui de-a treilea front indochinez, în Cambodgia.

Perspective? Corespondentul ziarului «Financial Times» a încercat să ceară, prin telefon, părerea însuși a celuiua care este considerat principalul inspirator al metodelor monetariste ce prevalează actualmente în dirijarea economiei americane și, în special, în lupta pentru combaterea inflației — Milton Friedman. Nu a putut afla nimic, întrucît expertul, din precauție, blocase legătura telefonică.

Între numeroasele personalități care au condamnat în mod hotărît acțiunile agresive ale S.U.A. în Indochina se numără și binecunoscuta actriță Vanessa Redgrave, pe care fotoreporterul a surprins-o în mijlocul demonstrațiilor din Trafalgar Square din Londra.

DEOCAMDATĂ PE PUNCTE

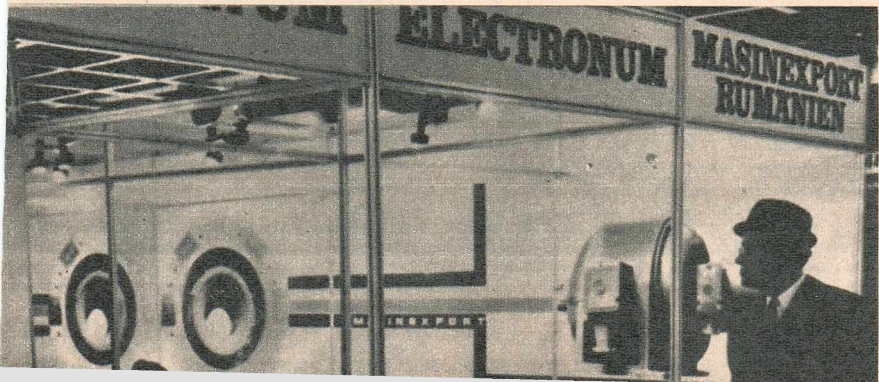
Ce se va întîmpla la 30 iunie? După spusele optimiștilor de la sediul Pieței comune, la Luxembourg vor începe tratativele cu Anglia. Dar mai sînt și unii care, fără să poată fi calificați pesimiști, văd lucrurile într-o lumină mai puțin roză. Pentru ei este evident că la 30 iunie totul se va reduce la o luare de contact procedurală și oarecum festivă. Din cauză că alegerile parlamentare engleze urmează să aibă loc la începutul verii, problemele de fond nu vor putea fi abordate decît după aceea. Dar (pentru că sînt mulți de «dar») nici nu se vor așeza bine valurile electorale și va începe vacanța politică, ceea ce amină din nou negocierile propriu-zise pînă la toamnă.

Dar în toamnă va putea fi oare reluat firul discuțiilor exact din locul unde ajunseser înainte de alegeri? Greu de spus. Evident, în timpul campaniei electorale se spun multe lucruri, care dispar ulterior din memoria oamenilor politici, dar este semnificativ că partidele laburist și conservator se întîlnesc acum în problema Pieței comune aproape pe aceeași platformă — oarecum mai dură față de cererile celor șase. Ministrul britanic însărcinat cu afacerile europene, George Thomson, a declarat că Anglia nu vî adera la C.E.E. decît în condiții «juste și rezonabile». El a adăugat: «Sîntem pe deplin capabili să facem față sfidării economice, rîmînînd în afara comunității dacă acest lucru va fi necesar». Liderul conservator a folosit la rîndul său termeni identici, cerînd condiții «juste și rezonabile». Dacă ambele partide solicită voturi de pe o astfel de platformă, se poate spune de pe acum că, indiferent ce partid va ieși învingător în alegeri, el va contracta față de electorat obligația de a duce tratative de pe această poziție sau apropiată de ea. Ziarul francez «Le Monde» relatează că în aceste condiții negocierile vor dura cel puțin doi ani, începînd din 1971, la care trebuie adăugat procesul îndelungat al ratificărilor necesare.

Așadar, la întrebarea ce se va întîmpla la 30 iunie, răspunsul este ușor de dat: nimic. Și după aceea? Tot nimic. Abia mult după aceea se va putea trage concluzia dacă tratativele au început realmente, dacă ele au șanse de succes, dacă într-adevăr problema extinderii Pieței comune a devenit, atît pentru cei șase cît și pentru Anglia, o preocupare la ordinea zilei sau este vorba pur și simplu de un pretext în jurul căruia se desfășoară un joc cu cărți și mize mai mari. Cert este că exact în ziua cînd la Luxembourg se anunța acordul în privința datei negocierilor cu Anglia, la Paris, Comisia politică a U.E.O. vota, în ciuda opoziției reprezentanților parlamentari gaulliști, o recomandare de a se trece la «lărgirea U.E.O. și pregătirea realizării uniunii politice a Europei». Și, evident, acțiunea ce pare să fie pe placul Angliei nu poate fi pe placul Franței care consideră, după cum se exprima unul din parlamentarii guvernamentali francezi, că o astfel de inițiativă «ar complica sarcina relansării Europei politice în cadrul Tratatului de la Roma».

După cum se vede, problema lărgirii Pieței comune se află încă în faza înscrierii de puncte și nu a negocierilor reale.

L. NICOLAE

La Tîrgul internațional de produse industriale deschis recent în orașul vest-german Hanovra, țara noastră a fost reprezentată printr-un stand ale cărui exponate s-au bucurat de interes din partea vizitatorilor.

A TREIA DIMENSIUNE

Pe culoarele sediului N.A.T.O. din capitala belgiană, ca și în rîndul comentatorilor politici ce urmăresc acțiunile și evoluția acestui bloc militar occidental — intrac, luna trecută, în al 22-lea an de existență — se poartă vii discuții în jurul proaspăt creatului comitet menit să se ocupe de «sfidările la adresa societății moderne». Argumentația scepticilor se concentrează într-o remarcă malițioasă, și anume că cea mai serioasă sfidare la adresa civilizației occidentale o constituie «proliferația comitetelor». La care riposta susținătorilor noului comitet — ce și propune să se ocupe de teme mergînd de la securitatea rutieră și pînă la lupta împotriva poluării plajelor — este că acesta a făcut în patru luni de cînd ființează mai mult decît orice alt organism în patru ani; concretizînd astfel, după părerea lor, «cea de-a treia dimensiune a alianței» preconizate la sesiunea jubiliară de anul trecut și constînd în «explorarea mijloacelor de a pune experiența și resursele națiunilor occidentale în comun, în serviciul nivelului de trai al popoarelor noastre».

Neputînd împărtăși entuziasmul apologetilor respectivului comitet din lipsă de suficiente elemente factice — se știe doar că primarul orașului american Indianapolis a propus organizarea unei reuniuni a primarilor din țările N.A.T.O.; că la Detroit au fost convocați savanți din țările N.A.T.O. pentru a li se împărtăși rezultatele cercetărilor asupra «baloanelor cu aer» plasate în mașini, în fața pasagerilor, pentru cazuri de accidente; că (lucru într-adevăr senzational) pentru prima dată s-a renunțat la caracterul secret al documentelor în acest organism, un raport asupra poluării orașului Ankara nefiind «clasificat» — disputa mai sus-amintită n-ar fi meritat, poate, a fi relevată. Dacă «cea de-a treia dimensiune a alianței» de care vorbea președintele Nixon și pentru a cărei evidențiere a fost anume creat comitetul «antisfidării» n-ar ilustra un fenomen caracteristic blocului nord-atlantic în vremea din urmă — și anume efortul întreprins de către oficialitățile S.U.A. din N.A.T.O. pentru a-i făuri acestui bloc militar o înfățișare nouă. Necessară nu numai pentru a abate atenția de la faptul că sub egida sa proliferază mai mult înarmările decît comitetele (potrivit datelor Institutului de la Stockholm pentru

cercetări în problemele păcii, numai în S.U.A. volumul sumelor alocate înarmărilor au crescut între 1965 și 1968 în medie cu 12% pe an), dar și pentru a-i reuni — bineînțeles sub «leadership»-ul american — pe partenerii atlantici sub steagul măcar al unui obiectiv la a cărui realizare interesele tuturor să fie convergente. Și niciînd ca acum, în întreaga istorie de două decenii a N.A.T.O., Statele Unite n-au resimțit tendințele centrifuge manifestîndu-se atît de puternic ca acum, cînd imensa majoritate a liderilor vest-europeni s-au disociat de acțiunile S.U.A. din Indochina. Demonstrînd astfel — intenționat sau nu — că înțeleg pericolul virtual pe care-l poate reprezenta — așa cum remarcă și un comentator al «Pravdei» — «prezența într-un bloc militar alături de o țară care nu numai că încalcă normele dreptului internațional, dar care în virtutea interdependenței din cadrul N.A.T.O. își poate antrena aliații pe drumul lunecos al aventurismului, cu toate consecințele ce decurg de aici». Tocmai în această lumină poate fi privită sesiunea Consiliului ministerial N.A.T.O. ce urmează să aibă loc la 26 și 27 mai la Roma.

I. CIOARĂ

C.E.C.O. — BILANȚ PRECAR

Nu orice aniversare a vîrstei de 20 de ani înseamnă tinerețe și vigoare. În cazul de față, evenimentul — marcat recent în presa vest-europeană — a fost un prilej de constatare a unor nevroze specifice mai degrabă bătrîneții.

În ce măsură această organizație constituită în baza Planului Schumann, prezentat la 9 mai 1950, — Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului — care a dispus de unele mecanisme supranationale, a reușit să-și atingă obiectivele? Aceasta este întrebarea pe care și-o pun acum observatorii occidentali. Atenția cu care atît adepții integrării cît și oponenții ei cîntă-

resc bilanțul activității de două decenii a C.E.C.O. este cu atît mai explicabilă cu cît ei caută să deslușească, cu acest prilej, perspectivele integrării vest-europene în cadrul Pieței comune, care în acest an își propune să înceapă realizarea uniunii economice.

A adus oare existența C.E.C.O. rezultate economice superioare? Iată prima întrebare care se pune astăzi, știut fiind că aceasta era principala teză integraționistă. Răspunsul? În ultimii 18 ani extracția de cărbune a «celor șase» s-a redus cu 28%. Producția de oțel, este adevărat, a sporit mult, de la 42 la 107,3 milioane tone dar, remarcă comentatorii, nimic nu dovedește că această creștere este legată de existența C.E.C.O. — alte țări, de exemplu U.R.S.S. sau Japonia, obținînd ritmuri cu mult superioare. Comerțul cu oțel între «cei șase» a crescut de 10 ori față de 1952, dar această creștere s-a realizat prin aplicarea unor măsuri discriminatorii față de importul din alte țări, menținîndu-se astfel prețuri ridicate, ceea ce a urcat costurile de producție, dezavantajînd industria comunitară pe plan internațional.

O a doua întrebare: a fost pusă în practică o politică comună pentru raționalizarea producției și egalizarea salariilor? Răspunsul este, de asemenea, negativ. Fiecare guvern continuă să-și subvenționeze extracția națională de cărbune, iar salariile rămîn foarte diferite, cu decajaie mergînd pînă la 43%.

În sfîrșit: a reușit C.E.C.O. să împiedice renașterea marilor concerne siderurgice? Nicidecum. Procesul de concentrare a fost reluat, cu rezultatul că, dacă acum 10 ani cele mai mari zece trusturi controlau 40% din producția țărilor membre, astăzi aceste trusturi controlează 60% din producție și stabilesc prețuri de monopol. Comisia executivă nu are decît o influență foarte redusă asupra acestor giganți.

În contextul dificultăților pe care continuă să le întîmpine unificarea economică a Europei occidentale, de îndată ce sînt lezate interesele naționale, recunoașterea eșecului C.E.C.O. justifică și ea concluziile puțin încurajatoare pentru acei care prevăd «efecte miraculoase» de pe urma integrării.

Irina VIANU

Italia trăiește zile de puternică efervescență socială. În marele număr al muncitorilor ce au declarat grevă s-au aflat și salariații de la căile ferate (în fotografie: gara din Roma — pustie pentru 24 de ore).

cronica de trei secunde

PUDOAREA

La o vîrstă cînd multe, foarte multe femei mai știu ce înseamnă un trup, o formă, o rochie, un vizon, o pălărie cu boruri largi, un ciorap bine întins pe picior, un tangou, un rendez-vous, poate chiar o sărutare — a murit d-na Gipsie Lee Rose. Cine a fost această doamnă, a cărei vîrstă nu o voi deconspira nici în această clipă a neființei ei? Ce ne-a lăsat domnia-să? Gipsie Lee Rose nu a descoperit radiul, nici radioul, nici radiografia, nici radarul, nici rădăcina lucrurilor. Domnia-sa a avut o dată o idee — și asta constituie încă o dovadă că unei femei nu-i trebuie mai mult de o idee pentru ca să se impună lumii, în timp ce bărbaților cu idei le sînt necesare multe alte lucruri pentru a nu muri de foame și în anonimat. Gipsie Lee Rose, — în urmă cu vreo 30-40 de ani — în plină tinerețe, a avut ideea să apară pe scenă și să săvîrșească ceea ce nimeni nu a îndrăznit pînă la dînsa: să-și scoată o mînușă, apoi cealaltă mînușă, după aceea să-și descheie rochia, să-și dezbrace rochia, să-și desprindă ciorapul și așa mai departe, pînă cînd a desăvîrșit acea operațiune pe care azi lumea o numește cu multă blazare streap-tease. Gipsie Lee Rose se numără printre marii inventatori ai lumii. A avut deci dreptul la o frumoasă avere, la o viață înlesnită, la multă fericire și la un cancer. Poate că am avea și noi dreptul să trecem fără mari apăsări pe lingă mormîntul ei, cu grija conformistă de a nu încălca legile pudoarei și ordonanțele bunelor mo-

ravuri, dacă n-am ști că inventatoarea streap-teasului, femeia care a mers mult mai departe decît a-și da poalele peste cap, a cerut în testamentul ei să fie îngropată îmbrăcată...

VOCAȚIA

Ca să fii cinic — trebuie să ai vocație.
Ca să fii brutal — trebuie să ai vocație.
Ca să fii gangster — trebuie să ai vocație.
Ca să fii indiferent — trebuie să ai vocație.
Ca să fii agresiv — trebuie să ai vocație.
Ca să fii diplomat — trebuie să ai vocație.
Ca să fii generos — trebuie să ai vocație.
Ca să fii redactor de știri — trebuie să ai vocație.
Ca să fii cititor de știri — trebuie să ai vocație.
Altfel, totul e impostură.
Și chiar pentru a fi impostor trebuie să ai vocația imposturii. Altfel...
Dacă lucrurile ar fi atît de clare ca aceste fraze, paginile externe ale ziarelor lumii ar arăta altfel și — mai mult ca sigur — ar fi alt fel citite. Dar uitînd de vocație, ucigînd orice întrebări în legătură cu această problemă — principala victimă e claritatea. Și noi sîngerăm, zilnic, confuz... Probabil că și pentru a fi clar trebuie să ai vocație.
Căci vocația înșingării, a pierderii de sine și iluzii, o avem.

Radu COSAȘU

arhivă-foto

RECORDURILE SMARANDEI BRĂESCU

În anul 1928, o fostă elevă a școlii de Arte frumoase din București — Smaranda Brăescu — adresează o cerere ce surprinde oficialitățile aviatice românești: să i se permită să se antreneze la săriturile cu parașuta. În acea vreme numai în patru țări europene existau femei parașutiste: în Franța, Elveția, Cehoslovacia și U.R.S.S. Refuzată, temerara Smaranda pleacă în Germania, unde face numeroase sărituri și obține brevetul de parașutistă. Curînd autoritățile aviatice române hotărîsc să-i pună la dispoziție un avion de antrenament. La 2 octombrie 1931, într-un zbor cu locotenentul Papană, Smaranda Brăescu sare, în Bărăgan, lingă Slobozia, de la 6 000 de metri, bătînd recordul mondial feminin de parașutism. În 1932, Smaranda se află în S.U.A., unde obține și brevetul de pilot și unde bate recordul mondial absolut de parașutism în California, sărînd, la 19 mai 1932, de la înălțimea de 22 733 de picioare (vechiul record, deținut de un american, era pînă la acea dată de 21 171 de picioare). În fotografie: Smaranda Brăescu și pilotul Papană.

Ion MUNTEANU

Prezentat de:

carte

● Sub egida Institutului de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R. a apărut la Editura politică volumul **Documente din istoria partidului comunist și a mișcării muncitorești revoluționare din România**. Volumul, însumând 750 de pagini, conține documente, în mare parte inedite, privind perioada imediat următoare creării P.C.R. (1921), pînă în august 1924, cînd partidul a intrat în ilegalitate. În prefață se spune printre altele: «Prin felul cum sînt concepute și prin modul de prezentare, volumele de documente din această ediție se deosebesc esențial de edițiile anterioare, în care unorii materialele au fost prezentate din unghiuri de vedere înguste și după criterii unilaterale». Coordonatorii volumului: Ion Popescu-Puțuri și dr. Augustin Deac.

● Tot la aceeași editură a apărut **Arde Parisul?**, carte-reportaj în care autorii ei Dominique Lapierre și Larry Collins relatează, cu forță evocativă, momente din istoria eliberării Parisului (25 august 1944). Traducerea din limba franceză de Mihai Popescu. Prefața de Victor Ionescu.

● În atît de utila colecție Lyceum au apărut două volume de **Scrieri alese** de Al. Odobescu. Studiul introductiv, de Tudor Vianu. Ediție critică de G. Pienescu (Editura «Albatros»).

● **Drumul meu în geografie** se intitulă cartea autobiografică a eminentului om de știință Vintilă Mihăilescu (Editura științifică).

● **Reeditare** la Editura «Mihai Eminescu»: **Groapa** (roman) de Eugen Barbu.

● La Editura științifică a apărut cartea **Scrieri lingvistice** de Ion-Budai-Deleanu. Cuprinzînd o selecție (cu accentul pe lucrările de ordin teoretic) din opera lingvistică a autorului Țiganjidei, cartea e menită să contribuie la cunoașterea mai aprofundată a acestei complexe personalități scriitoricești. Text stabilit și glosar de Mirela Teodorescu. Introducere și note de Ion Gheție.

● **Semnalăm din cărțile apărute** pentru cei mici la Editura «Ion Creangă»: **Cuția cu greieri** de Nicolae Velea, **Aventurile extraordinare ale lui Hap Pap** de Adrian Păunescu, **Constanța Buzea, Cîte o găz, cîte o floare** de Iordan Chimet.

cinema

● **Eliberarea** — seria a II-a. Regizorul sovietic Iuri Ozerov, secondat de impresionanta sa echipă de colaboratori, continuă monumentală construcție cinematografică închinată eroismului și abnegației.

● **Așteaptă pînă se întunecă**. După neînsemnativul «Moll Flanders», Terence Young ni se înfățișează cu o altă carte de vizită, mult mai grăitoare pentru adevăratul său talent: acela de autor al unor filme de aventuri cu încheieturile bine sustinute. Acest reușit «policier de cameră» înfruntă handicapul de a fi adaptarea unei piese de teatru. Meritul revine, măcar în parte, și excelentei echipe actoricești: Audrey Hepburn, Alan Arkin, Richard Crenna, Effrem Zimbalist-jr.

● **Un cuib de nobili**. Un remarcabil cineașt care, din păcate, a trecut neobservat acum doi ani — este vorba de Andrei Mihailov Koncalovski, autorul «Primului învățător» — este din nou prezent pe ecranele noastre cu o adaptare foarte personală după Turgheniev. În rolurile principale: Leonid Kulagin, Irina Kupcenko, Beata Tyszkiewicz, Vasili Merkuriev, Aleksandr Kostomolotki, Maria Durasova.

● **Cinemateca** închină unul dintre ciclurile sale unei retrospective a filmului cehoslovac, axată pe

Beata Tyszkiewicz

creații aparținînd unei perioade mai puțin cunoscute — anii '30. Desprindem din lista de titluri: **Așa e viața** (Karl Junghans), **Înainte examenului de maturitate** (Vladislav Vancura, S. Inneman), **Riul** (Josef Rovensky), **Virginitate** (Otokar vavra). Producția mai recentă este reprezentată de **Marketa Lazarova**, filmul lui František Vlácil.

● **Schechiriile** («Bătrînul» (regia Petre Kaisev) și «Vreau să trăiesc» (regia Ivanka Grabceva) vor alcătui filmul **O clipă de libertate**, ale cărui turnări au fost terminate în studiourile bulgare.

disc

● **Ion Blăjan** este nu numai un solist de muzică populară extrem de... popular pe mealegurile sale, ci și un pasionat creator și cercetător în ale folclorului. Repertoriul său ni-l prezintă pe cîntărețul nevăzător Ion Blăjan ca o personalitate ce știe să imprime cîntecelor sale o tensiune dramatică puțin obișnuită. Suficient să ascultați doar: «Bate vîntul, iarba crește», «Înimă, de ce nu mori» și «Mîndro, cu cin-te iubesti» (EPC-10 096).

● **Ion Petre Stoican**, violonist de gingașă factură, unul din rari vrăjitori ai arcului și lautei. «Melodie lăutărească», «Hora lui Sile», sînt modele de bravură tehnică, de sentiment vibrînd pe strunele unui instrument de vis. Alături de Aurel Gore și Florea Cioacă, Ion Petre Stoican vine să completeze galeria marilor noștri «lăutari» (EPC-10 090).

● **Laza Knezevici**, solist înzestrat cu glas de aur, alături de un cvartet instrumental, dozat cu măsură și modestie, prezintă un micro-recital de muzică populară sîrbească care va încînta pe mulți din iubitorii folclorului naționalității lor conlocuitoare. Ar fi prins tare bine dacă s-ar fi tradus și textul cîntecelor, imprimîndu-l pe mapa discului (EPC-10 114).

muzică

● **BICENTENAR BEETHOVEN**. Programul concertului simfonic săptămînal al Filarmonicii închinat Titanului muzicii cuprinde: **Uvertura «Coriolan»**, Concertul pentru vioară și orchestră și **Simfonia «Eroica»** (a III-a). Dirijează **Mircea Cristescu**. Solistul concertului, **Ion Voicu** (23 mai, Ateneu).

● Tot în cadrul manifestărilor **BEETHOVEN**, Filarmonica bucureșteană, dirijată tot de **Mircea Cristescu** și avînd ca solist tot pe valorosul nostru violonist **Ion Voicu**, prezintă pe scena Teatrului «Al. Davila» din Pitești un concert simfonic festiv cuprinzînd Concertul pentru vioară și orchestră și **Simfonia a VIII-a în Fa major** (24 mai).

● **Rarisim prilej** pentru melomanii bucureșteni de a asculta în întregime «**Dido și Aeneas**», opera lui **Henry Purcell** (1658-1695) considerată de istoriografia muzicală ca prima operă națională engleză.

Sub conducerea muzicală a lui **Dumitru Pop**, cu concursul corului «**Studio**» și al orchestrei «**Camerata**», — ambele formații ale Conservatorului «**Ciprian Porumbescu**» — vor evolua o serie de soliști vocali, în majoritate tineri și dotați: **Cecilia Iordănescu**, **Radu Nicolae**, **Silvia Luca**, **Paulina Ciocmărean**, **Vasile Speranța**, **Ruxandra Vlad**, **Mîndruța Radu**, **Olga Rotaru**, **Rodica Lixandru**. Și un element inedit de cadru scenic: spectacolul va avea loc în rotonda Ateneului (24 mai).

● **Cvintetul Concertino**, alcătuit din: **Adrian Semo** — vioară, **Virgil Frincu** — flaut, **Otto Roth Georges** — violă, **Tiberiu Ungureanu** — violoncel, **Nicolae Licareț** — clavicin, ne oferă — cu concursul sopranei **Emilia Petrescu** — o seară de muzică preclasică: **Scarlatti**, **Rameau**, **Monteverdi**, **Charpentier**, **Locatelli**, **Purcell**, **Marcello** (25 mai, sala mică a Palatului).

● Un ecou întîrziat dar binevenit, la ciclul integral «**Trio-uri de BEETHOVEN**», care s-a bucurat de un neobișnuit succes: la cererea generală pianistul **Valentin Gheorghiu**, violonistul **Ștefan Gheorghiu** și violoncelistul **Cătălin Ilea** vor relua **Trio-urile nr. 3, 5 și 7 («Arhiducele»)** (26 mai, Ateneu).

● **Muzica contemporană** este și ea reprezentată în săptămîna ce urmează. Formația «**Musica Nova**», cu pianista **Hilda Jerea**, violonistul **Mircea Opreanu**, violonistul **Valeriu Pitulac**, violoncelistul **Cătălin Ilea** și clarinetistul **Aurelian Octav Popa** ne oferă o seară de muzică de cameră cu un program exclusiv de prime audii: **Charles Ives**, **Jan Tausinger**, **Carlos Chavez**, **Ross Lee Finney** (27 mai, sala mică a Palatului).

● **Prima jumătate a lunii iunie** rezervă iubitorilor muzicii cel puțin două surprize: concertele Orchestrei simfonice din **Bamberg** și cele ale **Filarmonicii din Stockholm**, sub conducerea muzicală a lui **Sergiu Celibidache**. Vom reveni.

teatru

● **Viața... o comedie** (Teatrul de revistă și comedie «**Ion Vasilescu**»). Trecute prin fantezia sprînzărată a lui **Alecu Popovici**, recomandate muzical cu inventivitate de **Edmond Deda**, puse în scenă cu un suculent simț al comediei și al parodiei duioase de către regizoarea **Olimpia Arghir-Varadi**, în cadrul scenografic de o săgalnică poezie a lui **Mihai Gheorghie**, citeva din cîntecule, vodevilurile, momentele ori scenetele lui **Alexandri** își dovedesc din nou «fericea tinerete», metamorfozîndu-se într-un modern musical plin de vervă, naivitate și culoare.

● **Teatrul din Sibiu** — trupă de vechi prestigiu, o vreme ușor zdruncinat dar reafirmat în ultima vreme datorită și prezenței, în fruntea colectivului, a regizorului **Dan Nasta** — ne-a oferit săptămîna trecută, la București, o adevărată microstagionă, concludentă pentru actualul profil al teatrului. Nobila pasiune pentru spectacolul de poezie (recitalurile **Lucian Blaga** și **Radu Stanca**), simțul marilor mon-

Draga Olteanu

tări shakespeareiene (**Richard al III-lea**), ca și cel al dramei psihologice (**Năpasta de Caragiale**), precum și virtuțile comediei (**Moartea ultimului golan**) practicate cu dezinvoltură și farmecul bine-știute ale lui **Sebastian Papaiani** au dat acestui moment teatral sibian semnificații artistice deosebite.

● **Limitele rațiunii**, dramatizare după romanul lui **Miroslav Krleža**, și **O poveste obișnuită** de **I. Goncharov** au impus conștiinței spectatorilor noștri o trupă valoroasă, practicînd un teatru al esențelor, un joc al expresiei vehemente, o regie suplă, inteligentă, adaptată de fiecare dată cerințelor interioare ale textului. Este vorba de trupa **Teatrului de dramă din Belgrad**, care și-a prezentat spectacolele pe scena Naționalului bucureștean.

● **Naționalul bucureștean** se află zilele acestea în turnee la Paris, unde va prezenta spectacolul lui **Horea Popescu** cu **Coana Chirița** pe scena Teatrului Națiunilor. Pînă la ora la care redactăm aceste rînduri nu avem încă vreun ecou asupra felului în care a fost primit spectacolul, dar sîntem îndreptățiți la speranțe, de vreme ce însăși riguroasa presecție a stagiunii s-a oprit la doar patru trupe din străinătate (celelalte trei fiind teatrul praghez «**Zabranu**», «**Teatro stabile**» din Genova și un grup de tineri actori de la «**Public Theater**» din New York).

plastică

● **Vasile Celmare** — pictură. Privind cele 7 lucrări trebuie reținut în primul rînd tehnica de a ordona spațiul. Pe cîmpul pinzei, pictorul juxtapune uneori forme care se repetă și alcătuiesc ceea ce am numi matematic «**multimi**». Opoziția cromatică a acestora dă ritm, dar mai ales conferă privitorului sentimentul unor grupuri vii. Alteori, ca în «**Primăvara copiilor**», cîmpul e inundat de forme care se mișcă într-o dezordine elaborată, creîndu-se astfel un autentic sentiment de joc. Cum totul e simplificat, redus la esență, rolul important în pictura lui **Vasile Celmare** îl are sugerarea (**Apollo**).

● **Lucrările Ilenei Dumitriu-Cojan** pendulează între o trăire reală și vis, revînd amplitudini ale unei sensibilități închinată spre viziuni extatice, tulburătoare, apropiate de registrul expresionist, ca în «**Nocturnă**», unde imaginea suferă disoluții profunde, sau în «**Elegie**», unde formele devin fluide sugerînd integral o stare de spirit. Registrul cromatic redus doar la citeva culori, uneori cu efecte subtile de lumină și umbră, întregeste și potențează această atmosferă insolită și adesea apăsătoare (**Apollo**).

● Una dintre posibilele interpretări ale imaginilor din cele 10 tablouri ale lui **Gh.I. Anghel** (n. 1938) ar putea fi lupta cu singurătatea, dacă nu cu imposibilul. Locul desfășurării acesteia e cerul, eroii — păsările, și singurul martor — pămîntul sau uneori marea. E o mare și intensă tăcere în aceste imagini, care mereu sînt altele, la fel ca și evoluția păsărilor a căror înfățișare uneori își pierde identitatea reală devenind forme abstracte ale unui joc pur imaginativ (**Apollo**).

● **Iulian Olariu** expune 3 sculpturi și 12 lucrări de grafică care rețin în primul rînd atenția. Ele trădează complexe disponibilități ale fanteziei, din care nu trebuie exclusă însă rigorea și ordinea și nici sensul lor decorativ. Pentru privitor, explicația sinceră a artistului e cît se poate de concludentă: «Nu știu dacă aceste forme create de mine nu ar fi create foarte bine de natura însăși, dacă ea n-ar fi obosit la un moment dat. Deci inventez, creez forme noi în continuare...» (**Apollo**).

● **Francis Carco**: **Utrillo**. Nimeni altul n-ar fi fost îndrituit să scrie despre fiul natural al Suzannei

Valadon decît **Carco**, acest biograf nostalgic al boemei artistice și pitorescului Montmartre de odinioară. Dar cartea scriitorului **Carco** nu este o exegeză, ci o biografie nițel romanțată, o carte de mult celebră, azi clasică, cu legende și adevărurile despre un pictor detractat de alcoolism, bîntuit de delirium tremens și eșuat în bigotism, căruia istoria picturii negăsindu-i un loc anume i-a inventat unul: impresionism primitiv (Editura Meridiane).

televiziune

Noutăți desprinse din programele TV ale acestei săptămîni: a) eforturi pentru sporirea cantitativă și calitativă a emisiunilor de informație la zi (buletine de știri, televizorale de seară și de noapte, ediții speciale etc.); b) debutul unei emisiuni cu titlul consacrat în publicistica românească: **Rampa**, informație de actualitate culturală cu rubrici de teatru, muzică, film. Și acum, obișnuitele recomandări speciale:

● **DUMINICĂ. Matineul simfonic duminical** este strălucit ilustrat de o înregistrare «**Wilhelm Kempf** — Concertul (La minor) pentru pian și orchestră de **Schumann**» (10.00)

● O nouă formulă de **Magazin duminical** — «**Studioul noutăților**», cu surprize netănuite (**Harry Belafonte**) și altele cu grijă păstrate (18.30) ● **Concertul speranțelor**, ajuns la a V-a ediție, se transmite «în direct». Prin urmare, o ediție jubiliară (20.05) ● Un film western «**Destry revine**», care — pare-ni-se — revine și în programele TV. N-ar fi rău ca reluările să fie consemnate în programe ca atare (21.45) ● Ultima secvență a **Campionatului mondial de baschet**: **Iugoslavia-U.R.S.S.** (22.35)

● **LUNI. Emisiunea concurs** **Între metronom și cronometru** își aduce contribuția specifică la omagierea, pe plan național, a două personalități marcante din istoria culturii românești: 1) **Poetul Alexandru Macedonski**. 2) **Pictorul Ion Țuculescu** (20.45).

● **MARTI. Seară de teatru** cu piesa istorică «**Răzvan și Vidra**» de **B.P. Hașdeu** în interpretarea Teatrului dramatic din **Baia Mare** (20.00).

● **MIERCURI. Telecinemateca**: «**Esti totul pentru mine**» — un film (comedie muzicală) închinat istoriei filmului, la 75 de ani de la prima proiecție **Lumière** (20.00).

● **JOI. Teatrul scurt** programează «**Casa uitată**» de **Roger Avermaete** (20.15) ● **Din sumarul emisiunii Muzicorama TV** reținem titlul «**Mahalia Jackson** la Festivalul de la Newport» (22.15).

● **VINERI. Filmul** cineaștului spaniol **Vicente Escrivă «Dulcinea»** — un soi de replică feminină a lui **Don Quijote** (20.20).

● **SÎMBĂTĂ. Notăm din distribuția Telecinematecilor nr. 4**: **Marcel Anghel**, **Nicolae Gărdescu**, **Valentin Plătăreanu**, **Ștefan Tapalagă**, **Cristina Hamel**, **Matty Aslan**, belgiană **Lise Marke** (Cerbul de argint, 1970) ș.a. (22.00).

pronosport

Pronosticul antrenorului **TITUS OZON** pentru concursul **Pronosport nr. 21** din 24 mai 1970

I. Progresul Br.-Chimia Suc.	1
II. Poli. Galați-Metrom	1
III. Flacăra-Progresul Buc.	x
IV. C.F.R. Arad-Gaz metan	1
V. Minerul Anina-Vagonul	1
VI. Minerul B.M.-Olimpia S.M.	1
VII. C.S.M. Reșița-Electroputere	1
VIII. Cesena-Modena	1
IX. Foggia-Varese	x
X. Monza-Atalanta	1
XI. Piacenza-Ternana	x
XII. Pisa-Catanzaro	x
XIII. Reggina-Livorno	x

FLACĂRA-ALBUM

CHARLES AZNAVOUR — sau permanența șansonetei pe teritoriile artelor nobile.